ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК

12. 7. 1985. ● ИЗЛАЗИ ПЕТКОМ ● ГОДИНА XLVI ● 60 ДИН ● БРОЈ 1750

БИЛО ЈЕДНОМ НА ДИВЉЕМ ЗАПАДУ

Рипљеј Веровали или не!

КРАДЉИВЦИ ГОВЕДА

ИЗ БАСЕНА ТОНТО У АРИЗОНИ (САД) ИЗМЕЂУ 1886. И 1892. ГОДИНЕ ПРИДРУЖИВАЛИ СУ СЕ ЧЕСТИТИМ СТОЧАРИМА У СУКОБИМА СА ОДГАЈИВАЧИМА ОВАЦА. ВЕРОВАЛО СЕ, НАИМЕ, ДА ОВЦЕ ПУСТОШЕ ПАШЊАКЕ И УГРОЖАВАЈУ ОПСТАНАК ГОВЕДА, ПА ТИМЕ И КРАДЉИВАЦА.

КИНЕСКИ ВЕЗ СВИЛОМ СА ДВА ЛИЦА

ПОЗНАТ ЈЕ ПРЕКО 4200 ГОДИНА, А ВЕЗЕ СЕ ТАКО ТАНКИМ СВИЛЕНИМ НИТИМА ДА МОРА ДА СЕ КОРИСТИ ИГЛА ТАЊА ОД ВЛАСИ КОСЕ.

МАЛО ПРЕРИЈСКО КУЧЕ

КОЈЕ ЖИВИ НА СЕВЕРНОАМЕРИЧКОМ ЗАПАДУ КОПА ПОД ЗЕМЉОМ ЗАМРШЕНЕ ХОДНИКЕ. ОКО ОТВОРА ЈАЗБИНЕ ПОДИЖЕ И ХУМКУ НА КОЈОЈ ПРОВОДИ ВЕЛИКИ ДЕО ВРЕМЕНА СЕДЕЋИ НА ЗАДЊИМ НОГАМА.

ГЛУМАЦ ЏОРЏ БАРНС

ПОТПИСАО ЈЕ УГОВОР ДА ЋЕ НАСТУПИТИ У ЛОНДОНСКОМ ПАЛАДИЈУМУ 20. ЈАНУАРА 1996. ГОДИНЕ – НА ДАН СВОГ СТОТОГ РОЂЕНДАНА.

ЈЕСТЕ ЛИ ВЕЋ ЧУЛИ ДА ●●●

●●● Линда Ронколато из Сант Антиока на Сардинији учествовала је прошлог лета у једној наградној игри Радио-Монте Карла и добила награду која се састојала до пуног камиона тоалет-папира. И ове године Линда је одлучила да учествује у сличној игри, а срећа јој се поново насмешила: добила је

онолико холандског сира колико је тежак њен шеснаестогодишњи син – укупно 58 килограма!

●●● и познати рок певач Мајкл Џексон ушао је у лондонски музеј воштаних фигура „Мадам Тисо". У пратњи десетак хиљада обожавалаца Џексон је недавно лично отишао да види свог воштаног двојника.

●●● сматра се да су први апотекари у Далмацији били Млечани Орландино Капони и

Муцио да Маламанца. Они су вероватно живели и радили око Трогира и Сплита јер се помињу у тим крајевима 1271. године. У Задру је у то време био познат неки Албертино. Дубровник је имао два апотекара Бразилија и Церарда. Први је дошао из Барија, а други из Пјаћенце.

●●● на великој фарми живине у Лењинграду тек излегле пилиће свакодневно туширају гамаглобулином да би

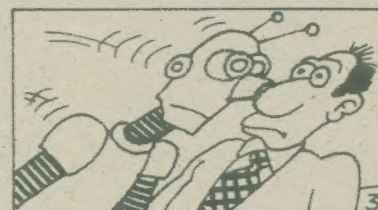

од првих дана стекли већу отпорност. Установљено је да овакви пилићи много брже и боље напредују од своје сабраће коју не туширају.

●●● Јапанци су недавно завршили најдужи подморски тунел чија је изградња започета још пре двадесет година. Тунел повезује острва Хоншу и Хокаидо, дугачак је 54 километра,

широк 11 метара, а најдубља тачка му је на 240 метара испод мора. Пројекат за овај тунел израђен је још пре другог светског рата, а изградња је коштала 4850 милијарди јена. У току пробијања у њега је четири пута продирала вода и однела 34 жртве.

●●● Један угледни ресторан на Менхетну (Њујорк) обећао је својим гостима да ће их од идуће године служити келнери-роботи, који ће примати наруџбине „гледајући" гостима право у очи. Због новог „особља" завладало је велико интересовање, па ресторан већ сада прима резервације.

●●● ако је судити по заради онда је најгледанији филм у прошлој години био „Ghostbusters" (Истребљивачи духова) режисера Ивана Рајтмана. Иза њега је „Индијана Џонс и храм судбине" који је зарадио 175 милиона долара. На трећем је, такође, Спилбергов „Греминс" са 148 милиона долара.

ЗАБАВНИКОВ КВИЗ

АТИЛА ПОЗИРА ВЕЛАСКЕЗУ

Ако желите да проверите своје опште знање, покушајте да одговорите на ових четрнаест питања. Пазите, у овом квизу дали смо за свако питање по два или три одговора, од којих је само један тачан. Ако сте тачно одговорили на сва питања, честитамо! А ако, пак нисте свезналица, потражите решење у дну стране.

1. Бошко Буха је борац омладинац који је 1941. године ступио у Мачвански одред. Прославио се као један од најсмелијих бомбаша II пролетерске бригаде. Проглашен је за народног хероја. Једна културна установа у Београду носи његово име. То је:
а) омладински дом
б) дечје позориште

2. Познату трилогију о Форсајтима написао је енглески писац:
а) Сомерсет Мом
б) Џон Голсворди
в) Бернард Шо

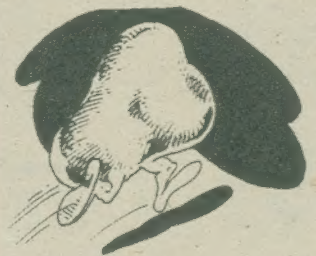
3. Викуња је име једне:
а) дивље ламе
б) птице
в) аутомобилске фирме

4. Дијего Веласкез (1599–1660) је био један од највећих сликара на свету. Он је:
а) Италијан
б) Француз
в) Шпанац

5. Брадикардија је назив за:
а) успорен рад срца
б) убрзан рад срца
в) нормалан рад срца

6. Надимак „Бич божји" имао је:
а) хунски краљ Атила (434–453)

б) македонски краљ Александар Велики (356–323. пре н. е.)
в) турски султан Бајазит I (1357. или 1360–1403)

7. Инструмент за мерење морских дубина зове се:
а) батискаф
б) батометар
в) барометар

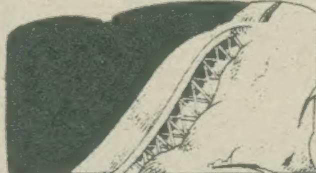
8. Кроки је назив за:
а) скицу, овлашан нацрт
б) печене кромпире
в) врсту колача

9. Амазонке су:
а) становнице Амазоније
б) по хеленском миту жене-ратници

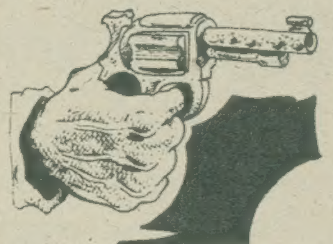
10. Станко Блоудек (1890–1959) је познати словеначки:
а) инжењер
б) књижевник
в) музичар

11. Човек од давнина сања да лети. Знате ли које је године први човек полетео у балону:

а) 1754.
б) 1783.
в) 1870.

12. Године 1954. Гари Купер и Берт Ланкастер играли су заједно у једном познатом вестерну. Којем:
а) Апачи
б) Вера Круз
в) Човек из Кентакија

13. Једна од ове три биљке пренета је 1536. године из Јужне Америке (Чиле, Перу) у Шпанију а затим и остале земље:
а) купус
б) шаргарепа
в) кромпир

14. Кад се на аутомобилским тркама спушта застава са црним и белим квадратима то значи:
а) да је трка завршена
б) знак за опасност
в) да треба поновити старт

ОДГОВОРИ:

1. Дечје позориште у Београду носи име легендарног јунака Бошка Бухе.
2. Познату трилогију о енглеској породици Форсајт под називом Сага о Форсајтима, Људска комедија и Конац дела написао је Џон Голсворди.
3. Викуња је врста дивље ламе која живи у планинским областима Анда. Висока је 70–90 cm, длака јој је као вуна и на великој је цени.
4. Дијего Веласкез је Шпанац.
5. Брадикардија је налик на успорени рад срца.
6. Надимак „Бич божји" имао је хунски краљ Атила.
7. Инструмент за мерење морских дубина зове се батометар.
8. Кроки је скица, овлашан нацрт.
9. Амазонке су по хеленском миту жене-ратници које су живеле на обалама Термодонта у Кападокији. Бориле су се под Тројом.
10. Блоудек је познати словеначки градитељ спортских објеката. Његово дело је мамутска скакаоница на Планици, подигнута 1934. а обновљена после другог светског рата.
11. Први балон којим се човек уздигао у ваздух пуштен је над Паризом 15. XI 1783. У њему је био Пилатр де Розије.
12. Гари Купер и Берт Ланкастер играли су заједно у вестерну „Вера Круз".
13. Кромпир је у 16. веку пренет из Јужне Америке у Европу.
14. Спуштена црно-бела коцкаста застава значи да је аутомобилска трка завршена.

Илустровао Димитрије Костић

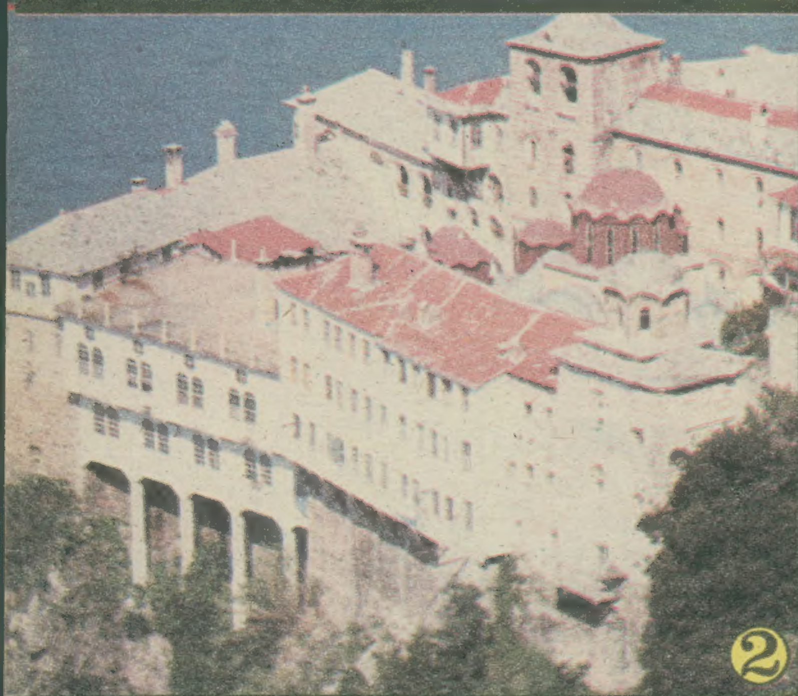
СВЕТА ГОРА

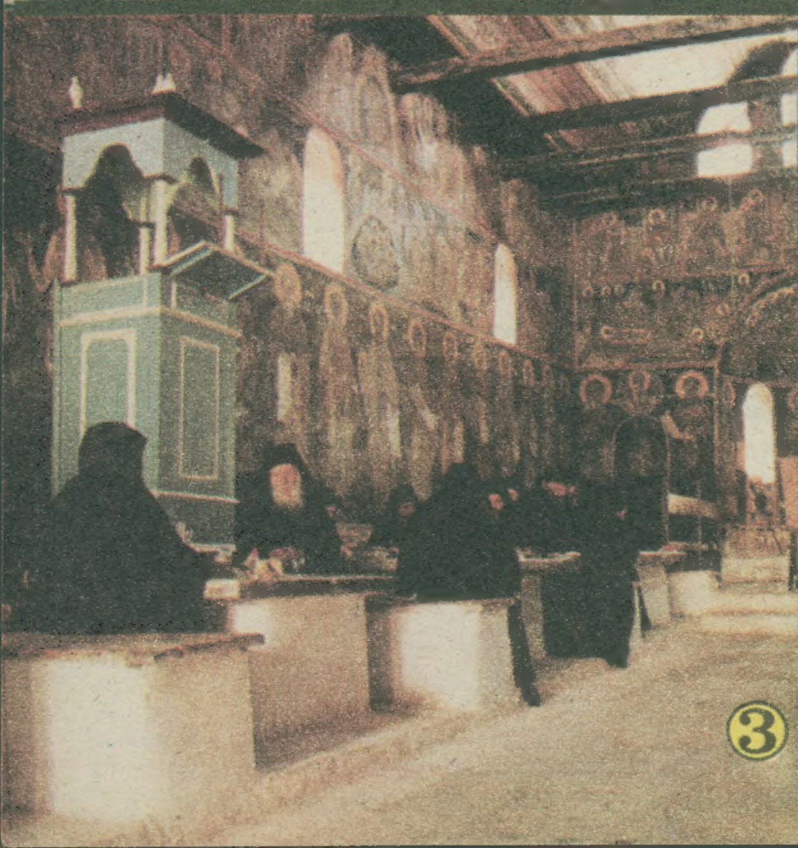
СВЕТ ЗА СЕБЕ

ТИБЕТ ХРИШ

У ДВАДЕСЕТАК МАНАСТИРА НА СТРМИМ ПАДИНАМА ПЛАНИНЕ АТОС ХИЉАДУ И ПЕТ СТОТИНА МОНАХА ЖИВИ ПО СТРОГИМ ПРАВИЛИМА КОЈА СЕ ВЕКОВИМА НЕ МЕЊАЈУ

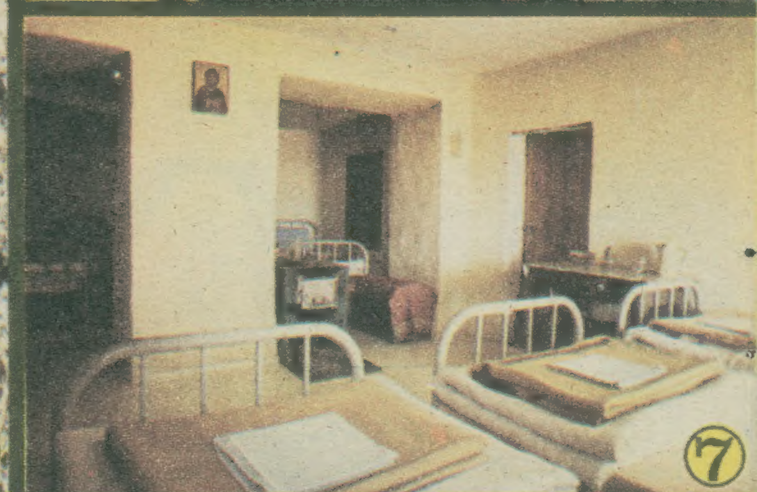

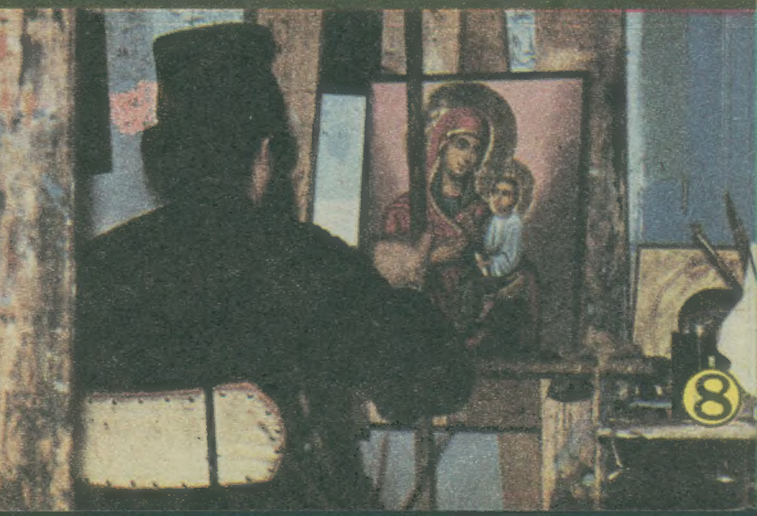

ЋАНСТВА

1. *„Усамљено коначиште и живот у самоћи чине добро" – гласи једно од правила монашког живота*

2. *Цркве су најчешће обојене плаво, жуто или црвено – симболе неба, земље и крви*

3. *У неким манастирима Свете Горе само се заједнички моли*

4. *До правих испосника готово је немогуће доћи*

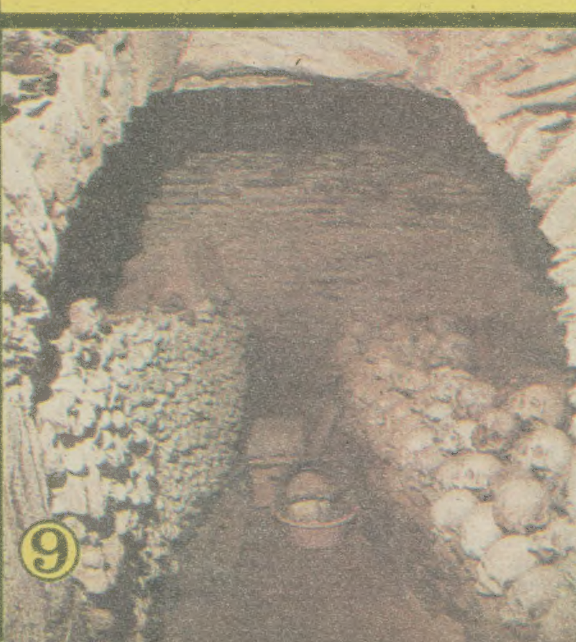
5. *У обичне дане монаси једу само вариво и воће, у ствари плодове њихове земље и њиховог труда*

6. *Једно од правила каже да неумереност у јелу штети и телу и души*

7. *Причу о Адаму, Еви и јабуци вероватно знате... Зато женама овде нема места*

8. *Манастири су препуни ремек-дела византијске уметности, али и талентовани савременици дају свој допринос за будуће генерације*

9. *Имена умрлих исписују се (или не) само на лобањама*

Пре скоро петнаест столећа група побожних људи кренула је у потрагу за местом на ком би на миру могла да се преда одрицању и узвишеним мислима. У водама Егејског мора нашли су полуострво, наставак Халкидика, које обликом подсећа на велики прст. Ова копнена трака дугачка шездесет и широка од осам до дванаест километара завршава се стеновитом обалом на југу и величанственим планинским врхом Атос (2033 метра). Монаси – пустињаци који су ту образовали мала насеља, у периоду превласти Византије (од 5. до 15. века), добијали су од владара и царева подршку и помоћ, 885, чак и аутономију која је спречила мешање с осталим светом.

Први већи манастир, Лавра, изграђен је у 10. веку кад су утврђена и правила понашања калуђера. Истовремено је женама забрањен приступ на Атос, али и свим живим бићима женског рода, што само на птице не може да се примени. (Једини изузетак од ове забране забележен је 1347. кад је цар Душан са царицом Јеленом посетио српски манастир Хиландар. Кажу да је тада делио богате поклоне уз пут, па је за Јелену пронађено објашњење да у Свету Гору није пуштена као жена већ као царица!)

Чак су и султани Отоманске империје, после пада Константинопољa – данашњи Истанбул – 1453. прихватили монашка братства на Атосу, признали им аутономију и дали одређене привилегије. Али, уз велике намете који су их, упркос сталној помоћи балканских владара и руских царева, временом веома осиромашили.

После балканских ратова 1913. поновна превласт Грка обезбедила им је независност и заштиту државе.

Камен уместо јастука

Духовни зов Атоса бивао је кроз векове све јачи. Подигнуто је мноштво манастира и у њих су се уселили монаси из читавог православног света. У средњем веку било их је чак педесет хиљада.

АКО КРЕНЕТЕ...

Од Солуна ка Светој Гори полази више аутобуса дневно. Аутобуска карта се купује до Уранополиса. Најбоље је да се ту стигне на спавање па сутрадан ујутро настави бродом за Дафни, главно пристаниште Свете Горе. Женама је дозвољен приступ до Уранополиса. Однедавно и оне могу бродом, али неизлазећи на копно, да обиђу читаво полуострво јер се већина манастира налази близу обале. У сваком случају, тај обилазак врши се посебном барком.

За посету било којег манастира потребна је дозвола и полиције из Солуна и црквених власти – протата у Кареји, управном центру Свете Горе. Одатле воде путељци кроз шуме ка свим манастирима на Атосу.

Данас их нема више од хиљаду и по. Распоређени су у 20 манастира: 17 грчких, један српски, један руски и један бугарски. Сваки нови члан братства прекида са дотадашњим животом. Узимајући ново име посвећује се највишем идеалу и прихвата најстрожи пост. Тих дана не једе ништа с ватре – само набубрео пасуљ, једном дневно и у предвечерје. У Хиландару је свемоћни владар Рашке Стефан Немања тако дочекао крај живота, као велики „схимник" – на поду, на асури и са каменом испод главе уместо јастука.

Станишта за праве испоснике најчешће су пећине у којима живи и моли се само један монах. Највише их има на стрмим и неприступачним јужним обронцима планине. Прилази им се степеницама од железних кука пободених у стење и повезаним металним ланцима. Испоснике снадбевају уз помоћ черкрка, корпе и конопца... Кад се корпа не повуче, значи да је испосник умро. Доћи ће други да га сахрани и заузме његово место. Овде смрт није нешто неочекивано. Кад монах умре, сахрањују га у земљу. Ту остаје три године. Затим се кости откопавају и полажу у заједничке крипте испод капеле. Само се лобање ређају по полицама у костурници и на челу сваке испише име.

Увек с капом

Везу између манастира који чине ланац око полуострва омогућују магарци и муле. Стазе су тешке и заморне, чак и за њих. Они који су ближе мору користе чамце.

Окружени зидовима високим и по неколико десетина метара манастири изгледају као утврђене цитаделе окренуте себи. Сваки од њих има централну цркву, капеле, костурницу, пространа дворишта, заједничке просторије, библиотеку, салу за пријем и собе у којима се чувају драгоцености и уметничка блага. Зидови цркава осликани су фрескама велике вредности. Интимна атмосфера позива на окупљање и духовно уздизање.

ИВАН ГРОЗНИ ПОМАГАО ХИЛАНДАР

Наш манастир Хиландар подигли су Стефан Немања и Св. Сава 1198. године. Краљ Милутин заменио је цркву новом 1303, а кнез Лазар дао јој је спољну припрату или предворје.

Хиландар је био средиште српског књижевног и просветитељског рада у време процвата српске средњовековне државе. Некад је у њему било преко две стотине калуђера, данас их има само двадесетак.

Иза седам брава чувају се повеље византијског цара Алексеја III, поменутих градитеља манастира и свих доброчинитеља међу којима је био и руски цар Иван Грозни. Његовим даром обновљено је једно крило конака које се и данас назива „руска мља". Ту је и застава за коју предање каже да је припадала цару Душану.

У споразуму са грчком владом Хиландар добија од СФРЈ не само одређену материјалну помоћ већ и сву потребну техничку помоћ стручњака.

Живот иза зидина одвија се према правилима која одвајкада важе. На исти начин се живи, моли и умире као и пре хиљаду година... Дан је подељен на време за молитву, рад и одмор. Службе у црквама су свакодневне и сваконоћне, дуге и ригорозне. Свакодневно се, уместо звона, чују само клепала – ритмичко ударање дрвеним чекићем о нарочито звучну даску. Звона звоне само у свечаним приликама... Капе зване камилавке не скидају се с главе а највећи број калуђера носи дугу косу скупљену позади у пунђу. Овде нема димензије времена. Оно служи само да би означило почетак и крај литургије. За све друго сунце је једини путоказ.

Затворена за свет и жене, планина Атос отвара врата сваком ходочаснику и посетиоцу који се интересује за уметност и веру. Непромењлив и величанствен „Тибет хришћанства", како га неки називају, прихвата странца ма које вере био. Храна и смештај су скромни, али нуде се искрено и срдачно.

Кад се на Свету Гору спусти сутон, житељи манастира започињу свој појд. Под светлошћу свећа, у одорама украшеним златом и драгим камењем, окружени иконама и фрескама са призорима из живота светаца, започињу мису којом славе бога и „савремени свет".

Д. Варагић

ПРВИ ПАРТИЗАНСКИ ТРАНСПОРТЕР

Те вечери, почетком друге половине 1944. године на аеродрому код Никшића очекивали су савезничке транспортне двомоторне „дакоте" из Барија у Италији. Рањеници су били у близини места укрцавања а дуж „линије" припремљене гомиле сувог грања.

У току рата многи аеродроми су били оспособљени за прихватање савезничких авиона који су стизали обично ноћу, из Италије, са војном опремом и лековима, а у повратку превозили рањенике и болеснике. Транспортери су слетали тамо где је терен дозвољавао, тамо где није организовани су пунктови са сигналним ватрама па се материјал избацивао падобранима.

Илустровао Ненад Мирковић

ПОКЛОН С НЕБА

НЕМАЧКИ ТРОМОТОРНИ „ЈУНКЕРС", УПУЋЕН ЗА ТИРАНУ, ГРЕШКОМ ЈЕ СЛЕТЕО НОЋУ НА СИГНАЛНЕ ВАТРЕ КОД НИКШИЋА

У близини Никшића организован је прихват авиона као и на другим бројним пунктовима. Командант Марко Радуловић, стари авијатичар и партизан, распоредио је по два човека код сваке гомиле сувог грања а ватре су се палиле кад се зачују звуци транспортних авиона који су обично долазили преко Проклетија. На знак команданта ватре су паљене и њихов низ је представљао светлосну линију за слетање. Мало по страни, ватра на неколико места представљала је знак за искрцавање материјала и укрцавање рањеника. Специјалном „алдис" лампом са огледалом вршено је „легитимисање" договореним светлосним знацима на које су пилоти палили позициона светла и слетали.

Тромоторац са немачким симболима

Наједном се зачуо слаб звук авионских мотора. Није долазио из уобичајеног правца. Рањеници су се ускомешали, поздрављали са онима који остају. На знак команданта ватре су запаљене. Челни транспортер је давао неке сигнале жмиркајући светлима, а са аеродрома су му одговарали истим сигналима. Онда је први авион упалио позициона светла и почео да слеће. У општем метежу партизани нису обратили пажњу на остале авионе који нису упалили позициона светла. Онај први је слетео и кренуо до ватре где је било место искрцавања.

Тек тада су сви видели да је то тромоторац. На трупу и репу немачке ознаке! „Јункерс" је лично на италијанску тромоторну „савоју". Ноћ је. Можда су савезници користили пребегле транспортере? Ипак, командант је јасно видео да је то Ју-52. Авион је за тренутак стајао не гасећи моторе. Ипак, пилот је први схватио: видео је партизане, људе са штакама и схватио да је погрешио. Није то Тирана! Покушаће да побегне! Дао је гас.

– Бацајте грање под точкове! Пуцајте! – повикао је командант Марко.

Минут касније Немац је угасио моторе. Посада је дрхтала пред упереним оружјем. Авион је пун ратног материјала, још са довољно горива, пао као поклон с неба. Око авиона се сјатило све што је могло да стане на ноге. Пошто су Немци упорно одбијали да кажу где је заправо требало да слете, одвели су их у штаб.

„Дакоте" ипак стижу

Нешто касније од Проклетија се зачуло брујање авионских мотора. Сигнализање и легитимисање прошло је у раду. Ватре су се разбуктале. Почело је слетање великих транспортних савезничких двомотораца – све по уобичајеном редоследу. Рањеници укрцани у шест „дакота" полетели су за Италију. На летелишту су остале само екипе за обезбеђење. Кола са сточном запрегом, натоварена лековима, завојима и разним ратним материјалом одлазила су свака у свом правцу.

Узбуђење због заробљеног авиона још је трајало. Причало се о заплењеном тромоторцу који је уместо у Тирану слетео у Никшић. Али, шта вреди исправан авион са горивом кад нико од авијатичара на овом аеродрому није знао њиме да управља. Одвукли су авион до најудаљенијег кутка летелишта и затрпали га грањем. Очекивали су да ће Немци кренути у потрагу и да ће га уништити.

Штаб другог корпуса, тада у Никшићу, послао је курире у све јединице тражећи пилота за Ју-52. Нашли су га у Бокељском партизанском одреду. Био је то Ђорђе Гвозденовић. Он је све да рата летео на тромоторним италијанским „савојама". Никад није ушао у Ју-52, али брзо се снашао. Пронађени су ускоро и остали чланови посаде, па је Ју-52 убрзо полетео из Никшића за ослобођени Београд. Возио је рањенике.

Немачке ознаке биле су слабо префарбане, што је и те како могло да се освети. Боја је у току лета отпадала: извирили су црни крстови, а на репу и кукасти крст. Совјетски ловци пресрели су авион изнад Дрине и, испаливши по рафал у правцу Београда, престројили се лево и десно од транспортера. Тако је Ју-52 слетео на земунски аеродром. На велико изненађење ловаца и аеродромске страже из авиона је изашла наша посада. Рањеници су превезени у привремену болницу на Пољопривредном факултету у Земуну.

То је био први задатак првог партизанског транспортера. До краја рата, а и после, извршио је многе задатке. Данас је у Музеју ЈРВ као вредан документ наше историје.

Ђорђе Милановић

БИОСКОП БАЈФОРД ПРИКАЗУЈЕ

СЛАВНИ МОЗГОВИ

Мозак је, у ствари, увећани završетак кичмене мождине. Однос између тежине кичмене мождине је нека врста мерила за одређивање интелигенције код животиња. Код риба, рецимо, овај однос је 1:1, код човека 55:1. Значи, наш мозак је педесет и пет пута тежи од наше кичмене мождине. Далеко од тога да је човеков мозак најтежи (слонов је четири пута тежи), али је најсавршенији који знамо. Код просечног мушкарца мозак тежи 1 kg и 400 gr а код жена 1 kg и 250 gr. Сигурно је да тежина мозга нема утицаја на интелигенцију, али занимљиво је видети ко је од познатих на листи „супер-мозгова".

(Мерење је вршено након смрти, када мозак нешто изгуби на првобитној тежини)

Лорд Бајрон,
енглески песник . . . . 2,332 kg
Иван Тургењев,
руски романсијер . . . . . . 2,297 kg
Лав Троцки,
совјетски политичар 1,587kg
Мерилин Монро,
филмска глумица 1,440kg

На дну ове необичне листе налази се француски писац, добитник Нобелове награде 1921. године Анатол Франс. Његов мозак био је тежак само 992 грама!

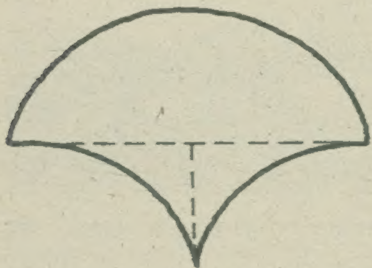
УПОЗНАЈТЕ СЕ СА АЛЕКСАНДРОМ СЕЛКИРКОМ

Да ли сте већ прочитали књигу Данијела Дефоа „Живот и необичне и неочекиване авантуре Робинзона Крусоа, морепловца из Јорка"? То је, наравно, измишљена прича, али је главна личност Робинзон Крусо настао према Александру Селкирку, Шкотланђанину, рођеном 1676. Селкирк је у младости био велики кавгаџија. У двадесет осмој години, због крваве туче, да би избегао затвор отиснуо се на море. Ни на броду се није смирио, непрестано је изазивао свађе. После једног сукоба са капетаном затражио је да га искрцају на пусто острво Хуан Фернандез. Посада му је са задовољством испунила ову жељу.

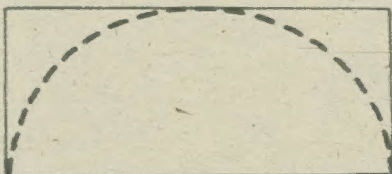
Чим је брод дигао једра, Александар се предомислио. Очајнички је дозивао и молио да се врате и поново га приме о шта су се ови оглушили. Тако је Селкирк на острву провео четири године и четири месеца – док га није спасао један други брод у пролазу. Кад се вратио у Британију, испричао је своју повест неком новинару који је све што је записао и објавио у једном популарном часопису. Запис је прочитао писац Данијел Дефо и тако се родио Робинзон Крусо!

ПИТАМО ДАНАС – ОДГОВАРАМО У ПЕТАК

На цртежима видите како да падобран поделите помоћу два права реза маказама, па од делова које сте добили направите правоугаоник!

А сада покушајте да решите нови задатак: преко једне стране барке висе лестве од ужета. Њихов крај једва додирује воду. Услед плиме, ниво воде расте 20 cm на сат. Пречаге на лествама распоређене су на растојању од 30 cm. Колико ће пречага бити под водом после пет сати непрестане плиме?

ЖИВОТ НА ВРХУ СТУБА

Александар Селкирк држи рекорд у боравку на пустом острву, на коме је провео четири године и четири месеца, што је врло кратко у поређењу са шездесет година које је св. Симеон, рођен 521. године, провео на врху искушеничког стуба у Светој Гори.

У новије време сличан рекорд држи Мори Роз Кирби. На држачу за заставе, упркос јаком ветру и температури која се спуштала и испод нуле, она је провела 211 дана, дакле, – више од седам месеци!

СТАНИ МИ НА РЕП!

Забавите се овом игром напољу или у већој просторији. Сваки играч добија лист новина за који је причвршћен канап или вуна, а слободан крај канапа треба да прикачи за струк тако да изгледа као да иза себе има реп дугачак отприлике један метар. Кад свим играчима порасте „реп", стану у круг чија величина зависи од простора у којем се играте. На заповест „сад!" почињу да се јуре не би ли један другом стали на реп и тако га откинули.

Чим неко остане без репа испада из игре која траје док не остане само један репати играч. Њега проглашавају за победника.

Важна напомена: играчима није дозвољено да руком додирну било свој било туђи реп!

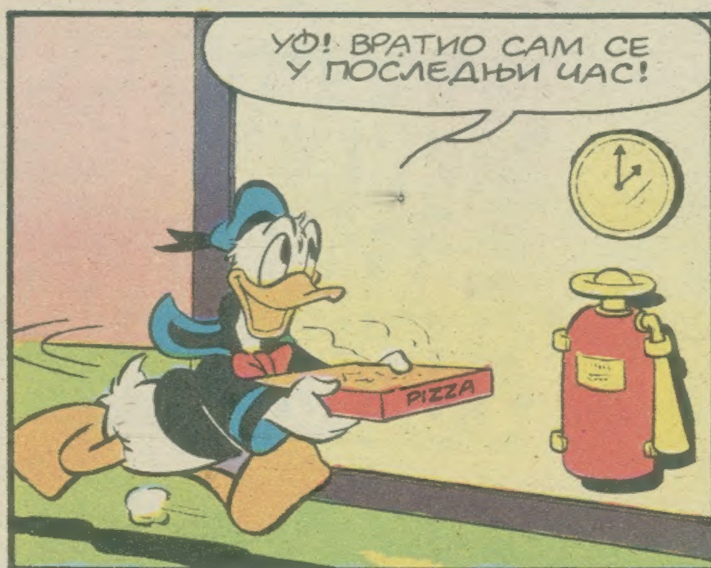

НАПОЛЕОНОВ ЦВЕТ

Наполеонов омиљени цвет љубичица постала је симбол његових присталица који су Наполеона тајно помињали као Генерала Љубичицу или Извесну Љубичицу. Неуспео поход на Русију 1812. године, пораз код Лајпцига 1813. и пад Париза 31. марта идуће године приморали су Наполеона да абдицира и оде на острво Елбу. Кад се 20. марта 1815. вратио из изгнанства у Париз, љубичице су биле у пуном цвету. Оне су опет цвет Империје, али кратко. После Наполеонове „владе од 100 дана" и пораза у бици код Ватерлоа постало је опасно носити овај цвет.

Мила и Тимоти Бајфорд

WALT DISNEY
ПАЈА ПАТАК

УФ! ВРАТИО САМ СЕ У ПОСЛЕДЊИ ЧАС!
PIZZA

МММ... КАКАВ МИРИС!
PIZZA

ЗАШТО САД ЈЕДЕШ?
ЗАТО ШТО НИСАМ РУЧАО!

АЛИ, ПАУЗА ЗА РУЧАК ЈЕ ИСТЕКЛА ПРЕ ПЕТНАЕС' МИНУТА! ЗАШТО ТАД НИСИ ЈЕО?

НИСАМ ИМАО ВРЕМЕНА!
© 1985 Walt Disney Productions All Rights Reserved
Distributed by King Features Syndicate

А ШТА СИ РАДИО, АКО СМЕМ ДА ПИТАМ?

ОДСПАВАО САМ ЈЕДНУ ПАРТИЈУ!
АКО ЈЕ ТАКО, ОНДА У РЕДУ...
PIZZA

...ЈЕ Л' ТИ МАЊЕ ВРЕМЕНА ТРЕБА ЗА РУЧАК НЕГО ЗА СПАВАЊЕ!
PIZZA
2-24

За читање наглас

СОМЕРСЕТ МОМ:

КОНЗУЛ

Конзул је свој посао озбиљно схватао, необично се бринуо за сваку ситницу, али га је, по правилу, шетња по градским зидинама смиривала и одмарала. Град се налазио усред велике равнице и често су се при заласку сунца са градских зидина у даљини могли видети снежни врхови планина на Тибету; међутим, сад је ходао брзо, не осврћући се ни лево ни десно, а његов дебели пас скакутао је око њега непримећен. Ниским, уједначеним гласом брзо је говорио сам са собом. Разлог његовом бесу била је данашња посета жене која је себе називала госпођом Ју, а коју је он, због пословне страсти за тачношћу, упорно називао госпођицом Ламберт. Већ та чињеница је сама по себи била довољна да њихов разговор буде лишен сваке пријатности. Енглескиња, удата за Кинеза, пре две године је стигла са мужем из Енглеске, где је он студирао на Лондонском универзитету; навео ју је да поверује да је он важна личност у својој земљи и она је замишљала како ће стићи у предивну палату и постати угледна личност. Али чекало ју је горко изненађење кад је ушла у препуну и бедну кинеску кућу: у њој чак није било ни европског кревета, ни ножа, ни виљушке; све јој је деловало прљаво и смрдљиво. Потресла се кад је схватила да мора да живи са оцем и мајком свог мужа, а он јој је саопштио да мора да ради оно што јој његова мајка заповеди; захваљујући свом потпуном непознавању кинеског језика, тек после два или три дана боравка у тој кући, схватила је да није једина супруга свог мужа. Оженио се као дечак пре него што је напустио домовину да би стекао знање варвара. Кад му је огорчено пребацила да ју је обмануо, слегао је раменима. Ништа није могло да спречи Кинеза да има две супруге ако он то жели и, додао је, донекле занемарујући истину да ниједној Кинескињи то не пада тешко. Први пут је посетила конзула управо поводом тог открића. Већ је био чуо о њеном доласку – у Кини свако зна све о свакоме – и примио ју је не изненадивши се. Није показао никакво сажаљење према њој. Обузео га је бес већ због тога што се странкиња уопште удаје за Кинеза, а што се претходно није подробно распитала, потресло га је као лична увреда. Њена појава уопште није наводила да помислите да би могла да буде крива за овакву лудост. Била је једра, крупна, млада особа, ниског раста, неугледна и једноставна. Била је јефтино одевена у костим прављен код кројача и носила је там-о'шантер [1]. Имала је покварене зубе и мутну кожу. Руке су јој биле велике, црвене и неговане. Могло се приметити да је навикла на тежак посао. Енглески је говорила са кокни [2] отезањем.

– Како сте упознали господина Јуа? – хладно је упитао конзул.

– Па, видите овако – одговорила је. – Тата је имао веома добро место и, кад је умро, мама је рекла: „Чини ми се да је грешно расипање држати све ове собе празне: ставићу оглас на прозор."

Конзул ју је прекинуо.

– Становао је код вас, зар не?

– Па, то нису баш собе за издавање – рекла је она.

– Станови, значи – рекао је на то конзул уз свој једва приметан, помало уображен осмех.

Углавном је то било објашњење њиховог брака. Конзул јој је затим објаснио отворено, јер ју је сматрао веома глупом, простом женом, да по енглеском закону није удата за Јуа и да је најбоље да се одмах врати у Енглеску. Почела је да плаче и мало се сажалио на њу. Обећао је да ће замолити неке мисионарке да се брину о њој на дугом путу, и, заиста, ако хоће, питаће да ли она у међувремену може да живи у једном од мисионарских насеља. Међутим, док је још говорио, госпођица Ламберт је обрисала сузе.

– Шта имам од тога да се вратим у Енглеску? – рекла је најзад. – Немам где да одем.

– Можете да се вратите својој мајци.

– Увек је била против моје удаје за њега. Ако се сад вратим, никад неће престати да ми приговара.

Конзул је почео да се препире с њом, али што се више препирао, што јој је више доказивао, постајала је све одлучнија, па се он, на крају, разбеснео.

– Ако хоћете да останете овде са човеком који није ваш муж, то је ваша воља, али ја скидам сваку одговорност са себе.

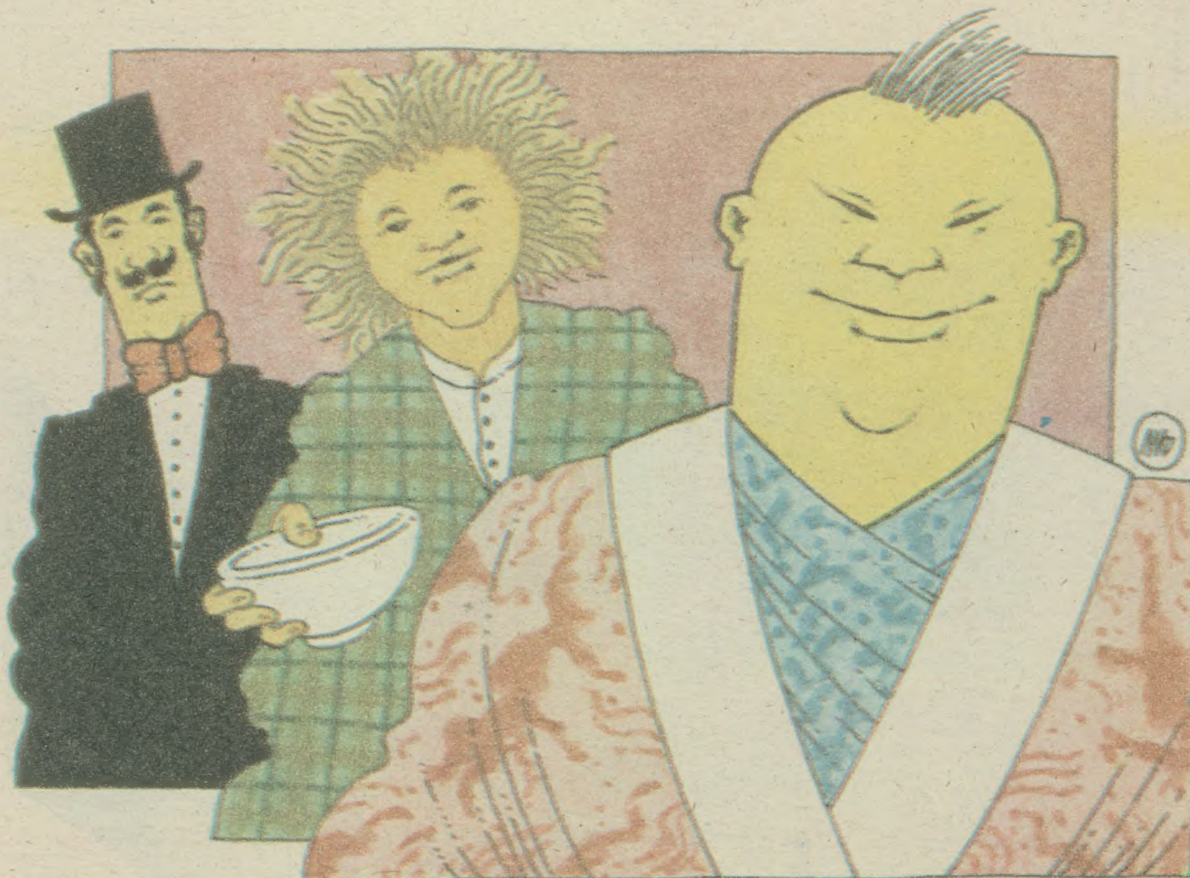
Њен одговор га је често пекао.

– Онда немате разлога да се бринете – рекла је и израз њеног лица изашао би му пред очи увек кад је мислио о њој.

То је било пре две године и отада ју је видео два или три пута. Изгледа да се није уопште слагала ни са мајком ни са другом женом свога мужа, и дошла је код конзула

(Наставак на стр. 10)

(1) део кинеске одеће
(2) Cocney (кокни) – специфични лондонски нагласак.

Илустровао Љубомир Милојевић Љубец

да се распита каква права има по кинеском закону. Поново јој је понудио да се врати у Енглеску, али је и даље одбијала да оде, и њихов разговор се увек завршавао тиме што би конзул био ван себе од беса. Готово је био склон да жали тог никтова Јуа који је морао да одржава мир између три зараћене стране. Према причању његове енглеске супруге, Ју није био нељубазан према њој. Покушавао је да се понаша праведно према обема женама. Госпођица Ламберт се није променила. Конзул је знао да обично носи кинеску одећу, али кад је долазила к њему облачила је европску. Постала је крајње неуредна. Здравље јој је попустило због кинеске хране па је остављала утисак тешко болесне особе. Заиста је био запрепашћен кад су је тог дана увели у његову канцеларију. Није носила шешир и коса јој је била разбарушена.

– Покушавају да ме отрују – врснула је и спустила пред њега чинију неке ужасно смрдљиве хране. – То је отровано – рекла је. – Болесна сам последњих десет дана, само сам неким чудом избегла смрт.

Испричала му је дугу причу, подробну и довољно вероватну, да га у то убеди: на крају крајева, највероватније је да су Кинескиње одлучиле да употребе стари начин да се отресу омраженог уљеза.

– Да ли знају да сте отишли овамо?

– Свакако да знају; рекла сам им да ћу им показати.

Сад је, најзад, био тренутак да се веома одлучно поступи. Конзул ју је погледао веома званично.

– Никад се више тамо не смете вратити. Одбијам да и даље подносим ваше глупости. Неизоставно захтевам да напустите овог човека који није ваш муж.

Међутим, био је беспомоћан пред њеном болесном тврдоглавошћу. Поновио је све разлоге које је тако често наводио, али није хтела да слуша, па се, као и обично, разјарио. Тада је она као одговор на његово последње очајничко питање, изговорила реченицу која га је потпуно лишила разумног и смиреног понашања.

– Шта вас, побогу, веже уз тога човека? – узвикнуо је.

Оклевала је за тренутак и чудан израз се појавио у њеним очима.

– Има нешто у начину на који му расте коса на челу и томе не могу да одолим – одговорила је.

Конзул никад није чуо нешто тако неразумно. То је заиста била последња кап. И сад док је шетао, покушавајући да на тај начин стиша свој бес, иако није био човек који је често користио погрдне изразе, није могао да се обузда и са жестином је рекао:

– Жене су проклете.

ЕРКОНДИШН ИЛИ КАКО ПРИЛАГОДИТИ ВАЗДУХ СЕБИ

САНДУК ЗА ХЛАЂЕЊЕ ПРЕДСЕДНИКОВЕ СОБЕ

ГРАДСКИ ИНСПЕКТОР ЊУЈОРКА ПРОГЛАСИО ЈЕ УРЕЂАЈЕ ОПАСНИМ ПО ЖИВОТ, РАДНИЦИ СУ ЗБОГ ЊИХ ШТРАЈКОВАЛИ, КОНГРЕС СЕ НЕКОЛИКО МЕСЕЦИ ДВОУМИО. САМО СЕ ВИЛИС КЕРИЈЕР НИЈЕ ДАО ОМЕСТИ: ПЕДЕСЕТ ГОДИНА БОРИО СЕ ДА УВЕРИ СВЕТ КОЛИКО СУ КОРИСНИ

У лето 1881. амерички председник Џемс Гарфилд умирао је у Белој кући од метка који је атентатор испалио у њега. Група морнаричких инжењера добила је тежак задатак: да хитно пронађу начин да се председникова болесничка соба расхлади. Температура у Вашингтону упорно се држала изнад тридесетог подеока, а влажност ваздуха била непријатно висока.

Недељу дана после атентата инжењери су успели да конструишу апарат који је болеснику донео какво-такво олакшање. Био је то сандук од ливеног гвожђа величине мртвачког ковчега, изнутра на десетине места испреграђиван оквирима с разапетим сомотом. На врху сандука налазило се спремиште с више од пола тоне леда, соли и воде. Топећи се, лед се претварао у житку масу која је капала на сомотасте оквире. Вентилатор у доњем сандуку усисавао је из спољашње околине ваздух који се пролазећи преко преграде хладио. Тако расхлађени ваздух затим је преко једне цеви пумпом убациван у председникову собу.

Температура у болесничкој соби пала је за четири степена. Апарат је радио, али је имао озбиљан недостатак: свих педесет осам дана колико је хладио собу Џемса Гарфилда гутао је преко четири тоне леда дневно.

Прскалица кумовала кутији

Сандук за хлађење имао је још једну велику ману: неподношљива влага остајала је и уз њега, мање-више, неподношљива. Недостатак је, двадесет и једну годину касније, отклонио двадесетпетогодишњи инжењер Вилис Хевиленд Керијер.

Питање је да ли би први еркондишн на свету и тада био направљен да у штампарији издавачке куће „Секет-Вилелмс" из Бруклина сваког лета нису муку мучили са штампарским бојама које су се за влажних дана разливале по папиру натопљеном влагом. Говоркало се да млади инжењер Керијер ради на некаквој машини која би то могла да реши. Позвали су га у помоћ.

Електрични апарат који је Керијер 1902. конструисао био је крајње једноставан, али је радио, умногоме захваљујући томе што је познавао принцип на коме раде фрижидери. Тај први еркондишн био је, у ствари, кутија у којој се ваздух, пролазећи преко расхлађених калемова жице, и сам хладио губећи тако уједно и влагу.

„Секет-Вилелмс" није уложио паре узалуд: Керијеров апарат смањио је влажност у штампарији за 55 процената, температура у хали осетно је пала. За исти учинак сандук за хлађење собе председника Гарфилда морао би дневно да гута 45 тона леда.

Ера еркондишна могла је да почне, с тим што се Вилисов апарат у почетку уопште није тако зао. „Апарат за третирање ваздуха", крстио га је његов изумитељ.

Израз еркондишенинг (од енгл. air = ваздух и konditioning = довести у жељено стање) сковао је текстилни инжењер Стјуарт Крамер. Он је 1906. патентирао апарат за влажење ваздуха у фабрикама текстила. Процес производње текстила захтева да пређа током ткања буде влажна што је и био један од разлога да се прве фабрике саграде дуж обале Нове Енглеске: клима је тамо била одговарајуће хладна и влажна.

У недостатку других решења, у 19. веку су се у оваквим фабрикама навелико користили чајници са узаврелом водом која је испаравала и на тај начин влажила ваздух. Такво одржавање влажности пређе звало се „кондишенинг" и имало је за последицу да је у фабрикама текстила било непријатно топло чак и током зиме.

У ери пре клима-уређаја људи су се против жеге борили и овако: из хоризонталног положаја и уз помоћ вентилатора.

Илустровао Не[illegible] Мирковић

Крамеров апарат састојао се заправо од једне прскалице којом су се у ваздух распршивале сићушне капљице воде хладећи га и повећавајући влажност истовремено. Крамер је овај процес назвао „еркондишенинг". Мада његов апарат није био ни принети Вилисовом, израз еркондишн ушао је у језик.

Справа за пребогате

После бруклинске штампарије, Керијерови расхладни уређаји уведени су у велики број индустријских предузећа, али о масовној употреби првих година овог века још није могло бити ни говора.

Тек када су 1948 радници једне текстилне фабрике из Јужне Каролине ступили у штрајк, а национални синдикат текстилних радника их подржао, могао је Вилис Хевиленд Керијер коначно да буде задовољан. Радници су тражили Вилисове расхладне уређаје и добили су их.

Да би Керијер заиста био срећан, требало је да прође још доста година. Американце је ваљало уверити у корисност клима-уређаја и он је то годинама упорно чинио. Године 1914. увео је еркондишн у одељење за прерано рођену децу у болници Елигени у Питсбургу. Стопа смртности осетно се смањила. Исте године еркондишн је уведен у прву приватну кућу у САД. Кућа је у ствари била вила и припадала је мултимилионеру Чарлсу Гејтсу из Минеаполиса. Гејтс је то себи могао да приушти, највећи део његових земљака, не. Еркондишн је још увек био справа за пребогате.

Требало га је усавршавати, а Керијер је то чинио. Године 1922. пред три стотине инжењера демонстрирао је нови проналазак: центрифугалну расхладну машину. Уместо отровног амонијака који се до тада користио у фрижидерима, његов апарат користио је безбедни диелин.

Али прави бум еркондишн је доживео тек захваљујући филмској индустрији коју је од настанка па надаље морила тешка бољка: празне биоскопске сале за време летњих жега. На судбоносни корак први се 1922. одлучио власник биоскопа „Метрополитен" из Лос Анђелеса. Пријатно расхлађене сале добили су ускоро и неки други градови, али је Керијер знао да праве победе нема док не освоји Бродвеј.

Прилика за то пружила му се у јесен 1924. Власници биоскопа „Риволи" на Бродвеју хтели су његове расхладне уређаје. Све је текло како треба док се није појавила инспекција. Инспектори су били неумољиви: дозволе за рад неће бити док по тим апаратима кружи расхладно средство чија употреба у комерцијалне сврхе није одобрена!

Дан касније Вилис Хевиленд Керијер упао је у канцеларију главног градског инспектора, сипао диелин у једну посуду и запалио га. Инспектор је био забезекнут, бесан и уплашен. Али, диелин је лагано гореο пред његовим очима, а да из њега није сукнуо пламен нити је дошло до експлозије. Керијер је постигао циљ: начелник се уверио да је реч о безазленој хемикалији. Центрифугалне расхладне машине добиле су дозволу да хладе посетиоце „Риволија".

Шта ту има?

У следећа три месеца зарада од продаје карата у „Риволију" надмашила је за 100 хиљада долара зараду из истог периода претходне године. Керијерова компанија ускоро је затрпана поруџбинама власника биоскопских сала широм земље.

Док су у биоскопским салама људи већ навелико уживали благодети клима-уређаја, уважени чланови Конгреса утрошили су пар месеци на жучне расправе пре него што су 1928. коначно одлучили да ипак „вештачки" расхладе своје радне просторије.

У предвечерје велике економске кризе, председник Херберт Хувер одобрио је да се за увођење Керијерових расхладних уређаја у Белу кућу потроши 30 хиљада долара. Идеја о расхлађеним радним местима полако је освајала Америку.

Полако. Градитељи пословних вишеспратница, рецимо, упорно су избегавали Керијерове уређаје зато што су заузимали исувише драгоцених квадратних метара. Зато ни Емпајр Стејт Билдинг, отворен 1931. а ни већина великих пословних зграда подигнутих у то доба нису имали еркондишн.

Вилис Хевиленд Керијер решио је тај проблем 1937: патентирао је систем којим се ваздух контролисане влажности великом брзином спроводио кроз уске цеви које су сада одузимале далеко мање простора. Ваздух се даље хладио или грејао у апаратима уграђеним испод прозора сваке канцеларије.

Мада је тридесетих година еркондишн уведен у многе болнице, кафетерије, хотеле, па чак и погребне заводе и мада су га имали и неки прекоокеански бродови и спаваћа кола, једну област Керијер никако није могао да освоји: приватне куће.

Ствар је била у цени: 1.500 долара да би се расхладила читава кућа. Осим тога, кућни модел био је гломазан и често се кварио. За три године, колико је покушавао да освоји тржиште, Керијерова компанија је продала само хиљаду ових уређаја и изгубила милион и триста хиљада долара. Керијер је дигао руке од покушаја да расхлађује Американце приватно.

Свега неколико година касније, потражња за кућним уређајима се удесетостручила. Компанија која је читаву ствар започела остала је ван игре. „Џенерал електрик", „Вестингхаус" и „Крајслер" искористили су шансу коју је Керијер пропустио.

Вилис Хевиленд Керијер умро је 1950. Револуција коју је почео и којој је посветио педесет година живота коначно се одиграла готово одмах после његове смрти. Широм САД, „кутија" која штрчи из прозора постала је призор уобичајен отприлике колико и телевизијска антена.

М. Илић

НАЈРАСХЛАЂЕНИЈИ ГРАД НА СВЕТУ

Ера еркондишна створила је и тзв. синдром херметички затворених простора, читаве листе обољења људи који радни век проводе у канцеларијама с клима-уређајима. Претпоставља се и да су вируси „легионарске болести", која је 1976. избила у једном филаделфијском хотелу, пренесени кроз цеви за ер-кондишн.

Вероватно „најрасхлађенији" град на свету, Хјустон у Тексасу, (95 процената домова има клима уређаје), има и изузетно високу стопу убистава. Живот проведен у херметички затвореним кулама од стакла и бетона, па биле оне и пријатно хладне, плаћа се и тако

DIK BROWNE

ХОГАР СТРАШНИ

БИЛО ЈЕДНОМ НА ДИВЉЕМ ЗАПАДУ

СТИГАО ЈЕ ЗАКОН!

ЗА БИЛОМ МАЈНЕРОМ РАСПИСИВАНЕ СУ ПОТЕРНИЦЕ ГОТОВО ПОЛА ВЕКА

Прохладне јесење ноћи 1912. године, дубоко у шумама Орегона, крај ватре су, глава наслоњених на седла, спавали шесторица људи. Недалеко од њих стајали су њихови коњи.

Изненада, животиње се узнемирише. Најстарији од шесторице, старац седе косе и бркова, нагло збаци ћебе, скочи и зграби пушку. Неколико тренутака ослушкивао је и гледао у мрак. У њему се годинама развијало чуло које га је и у сну упозоравало на опасност. Био је сигуран да га оно ни овог пута није преварило.

На ноге, момци!

Старац је погледао према коњима: њихове начуљене уши и ударци копита о земљу говорили су да у близини има некога. Сигурно су опкољени.

– На ноге, момци! Стигао је закон! – викнуо је својима и, не чекајући да се лате оружја, почео да пуца у мрак. За неколико секунди придружили су му се и остали.

Из шуме је одговорио плотун из десетак пушака. Двојица поред ватре пали су смртно погођени. Остали су пуцали још неколико минута, а онда је старац схватио да је сваки отпор узалудан.

– У реду, предајемо се! – довикнуо је онима у шуми и наредио својим људима да баце оружје, пошто је и сам то учинио. На њиховим рукама убрзо шкљоцнуше лисице.

Приликом испитивања старац је збијао шале на рачун шерифа и месног затвора. Због његове снежнобеле косе, позних година и добродушног израза лица тешко да би било ко поверовао да је у питању пљачкаш поштанских кола, возова и банака Бил Мајнер, познатији под именом Стари Бил.

Према потерници коју је имао у фиоци стола, шериф је лако утврдио име, године и почињена дела разбојништва старог лисца. Желео је да буде потпуно сигуран у то: одметника су сликали и фотографију послали у Чикаго Пинкертоновој детективској агенцији. Брзо је стигао одговор да је ухваћени разбојник заиста Стари Бил, да има 65 година и да на души носи безброј пљачки.

Када су му показали Пинкертоново обавештење, Бил Мајнер се насмејао и рекао:

– Тај сам! Не вреди да поричем!

Заједно са својим пријатељима Бил је изведен пред суд. Док су остали добили различите временске казне, он је осуђен на доживотну робију. Разлог: пљачка воза недељу дана пре хапшења, напад на банку у Орегону три године раније и читав низ разбојништава.

Храброст или лудост

Бил Мајнер је већ одавно био познат широм Дивљег запада и Канаде. Пинкертонови људи и обласни шерифи тражили су га на све стране. Најзад, у јесен 1912. године закон га се дочепао. После пљачке једног воза Бил се са бандом дао у бекство, али сви шерифи у округу обавештени су о нападу и одмах су организоване потере. Једна је успела да му уђе у траг и старац је тако допао затвора.

Познати пљачкаш рођен је 1847. године у Џексону, у америчкој држави Кентаки. Имао је само тринаест година, кад је побегао у Калифорнију с намером да постане каубој. Извесно време тај посао је и радио, али брзо се заситио. Привлачило га је узбуђење, а тога на ранчевима није било.

Прилика да доживи нешто ново указала му се 1863. године када су Апачи кренули у велики ратни поход. Шеснаестогодишњи Бил налазио се тада у Сан Дијегу. Генерал Рајт, командант Пацифичке дивизије, објавио је да ће дати сто долара ономе ко пређе територију Апача и однесе поруку пуковнику Корнеру у тврђаву на реци Џајл. Тог задатка нико није смео да се прихвати – нико осим Била. Сви су му се дивили, али су сматрали да је лудост то што је наумио да учини. Ипак, неколицина му је дала писма за своје рођаке у тврђави.

Бил је однео поруку и вратио се. Штавише, од тога је направио уносан посао: наставио је да преноси приватну пошту између Сан Дијега и тврђаве иако су Апачи и даље били у ратном походу. За то је наплаћивао двадесетак долара по писму. Зарађени новац трошио је немилице, па је ускоро пао у дугове. Морао је чак да прода и коња и седло.

Уцена – 15000 долара

Живот на високој нози толико му се свидео да више ништа није могло да га врати на прави пут. Како није волео да ради, окренуо се пљачки. Прву је извео 1869. године. Ухваћен је и осуђен на петнаест година робије. Казну је издржао у затвору Сен Квентин. Због доброг владања пуштен је после неколико година.

Мировао је два–три месеца, а онда се у Колораду удружио са познатим револверашем Билом Леројем. Нападали су поштанске кочије, измицали потерама, док, најзад, нису пали једној у руке – Лерој је обешен. Мајнер се истргао из шерифових руку, дочепао нечијег пиштоља, убио три човека и побегао. С опљачканим новцем отишао је у Сан Франциско, укрцао се на брод и отпутовао за Европу.

Следеће године вратио се у Америку. У то време био је познат под именом Стари Бил и заведен у картотеци Пинкертонове детективске агенције.

Из Сједињених Америчких Држава Мајнер је прешао у Канаду, 1904. године опљачкао воз, а затим починио још неколико разбојништава. Уцена за његову главу попела се на 15000 долара! Када је 1906. године ухваћен, осуђен је на доживотну робију.

– Нећу дуго остати у затвору! – добацио је судији који му је изрекао пресуду.

И заиста, после годину дана Бил је побегао. Наставио је да пљачка све до 1912. године када је ухваћен у шумама Орегона. Имао је већ шездесет пет година и више није био брз на револверу. Поново доживотна робија. И поново покушај бекства. Узалудан, наравно. Тада је схватио да је остарио.

Последње године провео је у затворском кругу гајећи цвеће и диктирајући мемоаре. Умро је у седамдесет петој години – у сну.

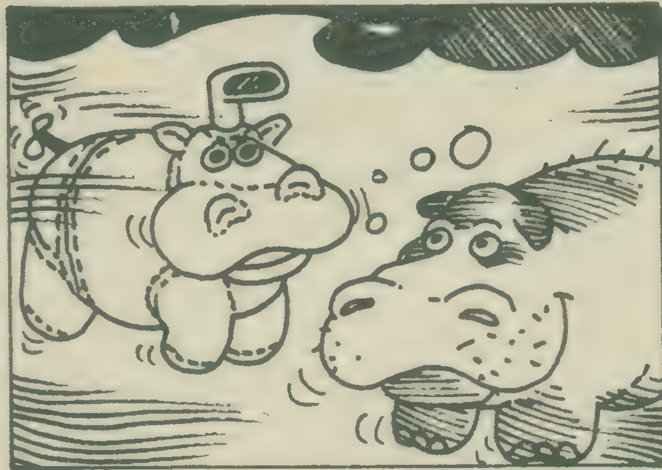
М. Т.

ПРЕВАРЕНИ НИЛСКИ КОЊИ

Нилски коњи су спори, неспретни и мирне нарави само на копну. У води су далеко бржи и – опаснији. Ова чињеница довела је у питање замисао групе француских природњака који су се спремали да сниме документарни филм о животињама Танзаније. Како да без ризика по живот сниматеља и опреме ипак заврше посао? Решење им је пришапнуо чувени француски океанолог Жак-Ив Кусто. По његовом нацрту направљена је подморница у облику – нилског коња.

Рођак од каучука није изазвао ни најмање подозрење сабраће. ■

НЕ КВАСИ МУ СЕ АУТОМОБИЛ

Ни енглеско Друштво за заштиту животиња није свемоћно. Један њихов (неучлањени) земљак толико се разбеснео када је угледао суседову мачку како канџама гребе по крову његовог аутомобила од 3 хиљаде долара да је зграбио пушку и устрелио је на лицу места. Када га је инспектор Друштва, овлашћен за истрагу, упитао зашто мачку једноставно није полио водом, бесни грађанин је одговорио: „Нисам хтео да поквасим аутомобил". ■

ДОПУНА ИЗРЕКЕ

Изјаву Аристотела Оназиса: – За новцем се не сме трчати, треба му поћи у сусрет – хуморист О. Џонс допунио је речима: – Поготово ако си Аристотел Оназис и знаш где ти је банка! ■

ЛЕТИ, ЛЕТИ – КАМИОН

Једног мајског дана ове године грађани Бристола који су се затекли на улици, одједном су почели да дижу главе према небу и остали забезекнути: огроман камион, четрнаестотонац, са шофером и сувозачем летео је брзо и лако изнад главне улице. Да, добро сте прочитали **изнад** улице!

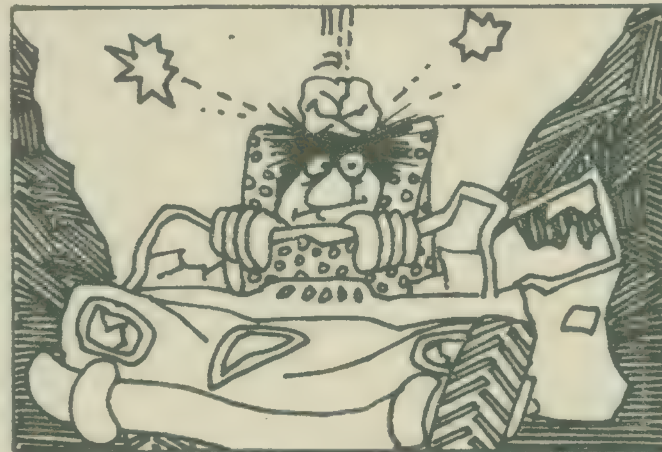
Убрзо су се појавила још једна повећа кола, али не у ваздуху већ асфалтом: то је хитна помоћ стигла по једног пијанца за кога је привиђење у облику камиона било – превише. Касније је откривена и тајна летећег чуда – била је то реклама фирме „Кемерен балунс" која производи дирижабле...

После сат и по летења над градом теретњак су срећно приземљили, издували, посули талком и спаковали за следећи британски град где се такође, и с обзиром на потрошњу вискија, може очекивати интервенција белих кола са црвеним крстом. ■

ШУШНИ, ДА ТИ КАЖЕМ КАКВА СИ

Мађарски стручњаци измислили су веома оригиналан начин за препознавање фалсификованих новчаница: кривотворене шуште другачије од правих. Још једна предност овог изума: не уништава проверавање банкноте. Оне остају „здраве", било да су кривотворене или праве. ■

НИ ОГРЕБОТИНЕ, САМО ПОТРЕС МОЗГА

У настојању да избегне кола која су из супротног правца јурцала право на њега, један возач из Палерма нагло је скренуо, ударио у други аутомобил, одбио се, пролетео кроз банкину, сурвао се 30 метара низ насип и на крају допола успентрао уз дебло једног дрвета без иједне огреботине.

Срећан што је извукао живу главу, човек се искобељао из смрсканог аутомобила да мало боље погледа шта је од њега остало. Није стигао много тога да види јер му је, такорећи како је искорачио из олупине, на главу пао камен који се скотрљао низ насип. Несрећник се истог часа онесвестио. ■

ЛАВЕЖ, ПАУЗА, ЛАВЕЖ

Ко каже да псећи живот није сасвим псећи? У њујоршком предграђу Смитауну јадним кучићима натоварили су још један закон на главу: од пре неколико недеља па надаље строго им је забрањено да лају дуже од петнаест минута. Пријаве по питању незаконитог лајања проверäваће градски инспектори који ће уједно наплаћивати и прописане казне.

Како да власници својим љубимцима објасне колика је дозвољена дужина лавежа? Пошто ће са објашњавањем теже ићи, многи су одлучили да закон изигравају тако што ће кучиће подвргнути дресури: четрнаест минута лајања, пауза од минут–два, па онда опет четрнаест минута лајања. Људи то мисле најозбиљније.

И закон је, уосталом, сасвим озбиљан. ■

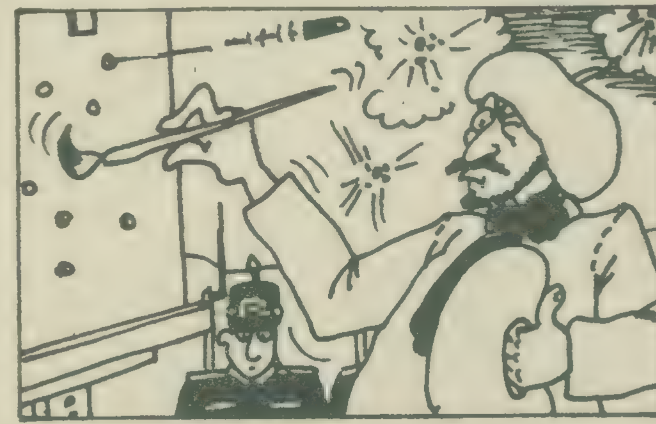

ЗАШТО ЈА? НЕКА СЕ ВОЈСКА ПОМЕРИ

Уметник остаје уметник и усред рата. За све време француско-пруског рата француски сликар Огист Реноар (1841–1919) наставио је да слика као да се око њега ама баш ништа не дешава.

Једног дана је, не обраћајући нимало пажњу на то што се свуда унаоколо пуцало, сместио свој штафелај усред неког поља. На крају се нашао у унакрсној ватри, па су му војници добронамерно саветовали да се премести на неко безбедније место. Огист је то одлучно одбио:

– Нека се помере они. Мени је потребна светлост, а не њима. ■

ДВЕ ШАКЕ А КОЛИКО ПАЛЧЕВА?

Оглас који је недавно објавио нимало неозбиљни амерички лист „Сетердеј ривју": „На продају, оригиналне дечије рукавице тако рећи бесплатно услед компјутерске грешке при кројењу. Имамо 50 хиљада пари са по три палца на свакој шаци. Понуде добродошле".

Сигурно су добродошле, ако су, уопште, дошле. ■

Илустровао Зоран Јовановић

ПОСЛУШНОСТ СКУПО ПЛАЋЕНА

ОДЛУКА ЛУДОГ ЗАПОВЕДНИКА

АДМИРАЛ ТРАЈОН ПОСЛАО ЈЕ НА МОРСКО ДНО ЈЕДАН ОД НАЈЛЕПШИХ БОЈНИХ БРОДОВА И ЛИШИО ЖИВОТА ТРИСТА ПЕДЕСЕТ ОСАМ МОРНАРА – И СЕБЕ

Илустровао: Брана Јовановић

Средовечни адмирал Џорд Трајон заповедао је британском Средоземном флотом чија се главнина, шеснаест ратних бродова подељених у две колоне, управо враћала с вежбе у луку Триполи. На челу једне пловио је бојни брод „Викторија", док је другу предводио бојни брод „Кампердаун", оба веома модерна. Растојање између двеју колона износило је 1200 метара.

Заповедник „Викторије" капетан Морис Бурк био је више него задовољан дневном вежбом. Погледао је Трајона који је стајао поред њега на командном мосту. Адмиралов израз лица био је леден. Бурк се већ навикао на његову ћутљивост, али је очекивао бар коју реч о обучености посада.

Сат у кабини на командном мосту показивао је 3,10 по подне. Двадесет другог јуна 1893.

Дозволите да зауставим моторе!

То: тренутка адмирал се окренуо према капетану Бурку и чврстим гласом рекао:

– Пренесите свим бродовима наређење да се изврши унутрашњи заокрет! Маневар започети одмах!

Бурк се запрепастио.

– Али, господине адмирале, знате да је то немогуће при постојећем растојању, доћи ће до чеоног судара!

– Рекао сам одмах! – пресекао га је Трајон.

– Бурк се следио.

Унутрашњи заокрет је нешто најлепше што две колоне ратних родова могу да изведу. Прво „савијају" један према другом челни, а за њима остали бродови. Тако се поново формирају две упоредне колоне, али сада пловећи у смеру из кога су дошле. За тај маневар потребно је велико растојање, а шест стотина метара, колико су огромни бојни бродови имали на располагању, било је мало, неминовно је следио директан судар „Викторије и „Кампердауна"!

Капетан Бурк је одлагао извршење адмираловог наређења. Очекивао је да ће се предомислити. Он је, међутим, ћутао и одсутно лутао погледом по глаткој морској површини.

Више се није смело оклевати: јарбол се зашарено од сигналних заставица које су преносиле флоти невероватну поруку.

Заповедник челног брода друге колоне капетан Џонстон се згрануо. Одговорио је с „Кампердауна" да му је порука неразумљива. После непуног минута с „Викторије" је узвраћено претећим упозорањем адмирала Трајона.

Официри с мањих бродова изашли су на палубу и с неверицом пратили развој догађаја. Нису бринули за своје бродове, постојеће растојање омогућавало им је заокрет, али бојни... за њих нема наде! Капетани Бурк и Џонстон били су очајни. Ипак, нису смели ни да помисле на супротстављање адмиралу. Тешка срца али без поговора започели су маневар. Мотори су највећом снагом повукли пловеће грдосије у заокрет. Крма се напрезала, бродови подрхтавали, узалуд – бојни бродови нису били у стању да нагло скрену.

– Мотори, господине...дозволите ми да их зауставимо! – преклињао је капетан Бурк адмирала Трајона. – Можда бих успео да спречим несрећу!

Адмирал се није ни померио с места, као да су Буркове речи биле упућене другом.

Забрањено спасавање

Уверен да је Трајон полудео, заповедник „Викторије" је одлучио да узме ствар у своје руке. Неочекивано, као да се пробудио из дубоког сна, адмирал се тргао и изменио наређење:

– Пуном паром натраг!

Бурк је хитро пренео наређење машинистима. Велики бојни брод се стресао, али је по инерцији наставио даље. Капетану Бурку било је јасно да се ништа више не може учинити и да је крај близу. Адмирал Трајон је и даље гледао кроз прозор командног моста: овог пута у „Кампердаун" који се као огромна громада приближавао „Викторији".

Судар је био страховит: Незнатно већи „Кемпердаун" забио се прамцем у бок „Викторије" која је у међувремену изменила положај. Вода је покуљала у адмиралски брод и преплављивала одељење за одељењем. Морнари су избезумљено трчали по палубама очекујући знак за напуштање брода. Сирене за узбуну су урлале, али спасавање није било дозвољено.

Адмирал Трајон је посматрао трагичан призор безизразног лица. Бурк је преузео команду: по пропису, бродом који тоне заповеда његов капетан. Но, када је наредио да се спусте у море чамци, Трајон је урликнуо:

– Вратите чамце на место!

Цела флота гледала је „Викторијину" агонију. Брод је из минута у минуту све више тонуо. На десетине морнара, којима је забрањено да напусте службено место, нашло је смрт у доњим деловима брода.

Морнари су смркнуто стајали на палуби погледа упртог у командни мост. Очекивали су да се адмирал смилује и дозволи им да потраже спас у мору. Капетан Бурк је имао право на то тек кад нестане и последња нада да се брод може одржати на површини

Када је брод почео да тоне прамцем надоле, за многе је сигнал „Спасавај се!" дошао касно. Људи су гребали ноктима по деловима брода не би ли се одупрли ковитлацу који је челична грдосија стварала. Тражили су помоћ, преклињали...Брод их је одвукао на морско дно... Укупно њих триста педесет и осам.

Адмирала Трајона такође. Мирно је отишао у смрт.

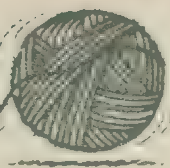
На бојном бвроду „Кампердаун" није било повређених. Са „Викторије" се спасло око 300 морнара и официра, међу њима и капетан Бурк. Истражна комисија га је извела пред војни суд у Лондону, али је ослобођен са образложењем да се покоравао претпостављеном што и јесте основна обавеза сваког официра.

Поступак адмирала Џорџа Трајона нико није могао да објасни. Суд је оценио да је он за време маневра – полудео.

М. Тодоровић

ВЕОМА ПИТКЕ МЕДУЗЕ

Живот је прича прича је живот

ШЕСТ ДАНА И ШЕСТ НОЋИ НИКОЛА ХАЈДИЋ И МЛАДЕН МИЛОСЛАВИЋ БИЛИ СУ У ПЛАСТИЧНОМ ЧАМЦУ ПРЕПУШТЕНИ ЋУДИМА МОРА, БЕЗ ХРАНЕ, ВОДЕ И СА МАЛО НАДЕ ДА ЋЕ ПОНОВО СТАТИ НА КОПНО

Договор је брзо пао. Оне су слободне предвече, дотле ће Никола завршити неке послове у хотелу на Бабином Куку, а Младен у море „поринути" префарбани чамац. Нећи ће се у луци дубровачког Старог града. Око 18 часова спремили су се да крену и већ тада направили прву грешку. Весла су извукли из чамца и оставили у аутомобилу Младеновог брата. Томосов мотор од 4 „коња" био је нов а од Бабиног Кука на Лападу до Старог града не треба им више од пола сата вожње. И то, углавном, уз обалу.

Невоља је почела испод хотела „Либертас", педесетак метара од обале. Мотор је неколико пута кашљуцнуо и умирио се. Вероватно се замастила свећица на мотору. Међутим, одврћући је онако врелу, Младен је испустио. Нису видели где је пала, али су обојица били уверени да је у чамцу који имао двоструки под.

Мада је „Еланов" пластични чамац Т-400 дугачак само четири метра, трагање за свећицом се отегло. Кад су схватили да је она ипак завршила у мору, маестрал их је одвукао од обале неких 300 метара.

Те недеље 5. септембра 1976. двојица двадесетогодишњака направила су још једну грешку.

Маестрал у буру

Никола и Младен могли су, без већих напора, да допливају до обале. Могли су, али нису. Приморци ретко остављају чамац. Тај неписани закон овде важи од памтивека. Због тога је Младен скочио у воду, прихватио конопац са прамца и запливао према обали. Вукао је чамац, али би се могло рећи да је

Илустровао Ненад Мир[illegible]

чамац вукао њега. У помоћ му је прискочио Никола. Резултат исти.

Изморени, вратили су се у чамац верујући да ће убрзо наићи нека барка и помоћи им. Док су седели чекајући спас, пао је мрак а и маестрал је постао јачи. Ни тада их још није било страх, веровали су да ће их таласи бацити на острвце и светионик Свети Андрија. У даљини су тек назирали светла Дубровника.

Маестрал се неочекивано претворио у буру, пластични чамац био је сад далеко и од Светог Андрије. Младен и Никола, обојица у мајицама и шортсевима, прислонили су се леђима један на другог скупивши ноге испод браде. Тако им је било мало топлије. Само да издрже ову ноћ, и они и чамац, а ујутро ће их већ наћи.

Ујутру је и почела потрага, родитељи су њихов нестанак пријавили Лучкој капетанији. Чамци милиције провели су цео дан на мору и оближњим острвима и сви су се вратили са истим извештајем: „Нигде ништа нисмо нашли...". Сутрадан су у помоћ прискочили и војни авиони из Мостара. Без успеха.

У међувремену, Младен и Никола никако да се начуде зашто тако дуго нема помоћи. Можда нестанак није још пријављен а можда их траже на сасвим другом месту?! Већ у уторак, трећи дан откако је она проклета свећица пала у море, жеђ је била неподношљива. Глад тако-тако, али да је бар кап воде на испуцале усне. А и бура, у инат, никако да престане. Никола, свршени ученик Средње поморске школе, зна да ће, ако ветар овако настави, стићи до Италије. Ако стигну!

„Тинторето" пролази

Никола шрафцигером у бок чамца урезује датуме. Поред бројки 8.09. изгребао реч медуза. Спасле их да не поцркају од жеђи. Наиме, у среду је Младену пало на ум, учили су то у гимназији, да у медузама има 90 одсто воде, и то дестиловане. Неке су плутале око чамца и он их је зграбио и ставио у поклопац од „томосовог" мотора. Кад је сунце учинило своје, избацио је медузе и посркао воду тако халапљиво да му је после било мука.

Никола ни за живу главу није хтео. Шта ако су медузе отровне, а таквих има, и те како? Предвече је попустио јер је и то било боље него морска вода којом је покушао да завара жеђ. Дању су некако и могли, скоче у воду и освеже се, али су зато ноћи биле јако хладне. Или се то њима чинило. Шта би само дали за једну цигарету.

Између четвртка и петка Никола је изненада пробудио Младена. Светла у даљини, много њих. Италија? Ко зна? На несрећу, ветар је убрзо променио правац и поново је био мрак, до пред свитање. Тада су први пут видели брод, светла која су промицала. Брже-боље упалили су стиропор наливен бензином који су случајно нашли у чамцу и као луди почели да вичу и машу буктињом. Међутим светла брода била су све даља.

Разочарани, полегали су на дно чамца сатима не прозборивши ни реч. И онда као да је прорадио инат: зграбили су стиропор и дивљачки, служећи се путањом сунца ко оријентиром, завеслали према нашој обали. Не задуго, стиропор ипак није весло. А и на леђима су се појавили пликови од сунца, морали су поново да легну на дно чамца. Да не би полудели од глади, жеђи и, највише, беспомоћности, погађали су сатима резултате недељних фудбалских утакмица, замишљали да су добили на уплаћеној спортској прогнози.

Онда су, омотавши најлон са удицом око француског кључа, покушали да улове неку рибу. За мамац су ставили куглице стиропора, умало да преваре једну туну. Тада је наишла велика бела лађа, италијански трајект „Тинторето" који саобраћа на линији Дубровник-Бари. Ишао је право на њих. Поново је запаљен стиропор, мајице залепршале изнад главе. Младен и Никола почели су да се грле од среће. Закратко. Брод је изненада променио правац и убрзо се изгубио у даљини.

Изгубили су наду да ће икад више стати на чврсто тле. Обамрли, више нису осећали ништа. Чак су и на медузе заборавили. Никола је једва сакупио снагу да следећег јутра уреже нови, пети по реду, датум – 10.09. Петак. Око подне је успео да дође и – широк, ветар који дува од Италије ка Југославији. Дувао је и целе наредне ноћи.

У суботу, пред зору, Никола је после шест дана први пут видео копно. Мљет. Младен га је убеђивао да су то само облаци, да бунца и да сања да види Мљет пошто је рођен на њему. Сат касније и Младен је, опет уз помоћ што стиропора што руку, заједно са Николом, веслао према обали. Ту им је, око 15 часова, у помоћ притекао Иво Чумбелић, матичар из Бабиног Поља на Мљету.

Шест дана и шест ноћи, прецизније 141 сат, Младен Милославић и Никола-Нико Хајдић били су препуштени ћудима мора. За то време изгубили су по десетак килограма и зарадили прилично опасне опекотине. Данас, девет година касније, Никола је други официр у „Атланској пловидби". И Младен је завршио Вишу поморску, али ради као возач у „Компасу" и поодавно нема баш много везе с морем, свакако не онакве као Никола.

П. Милатовић

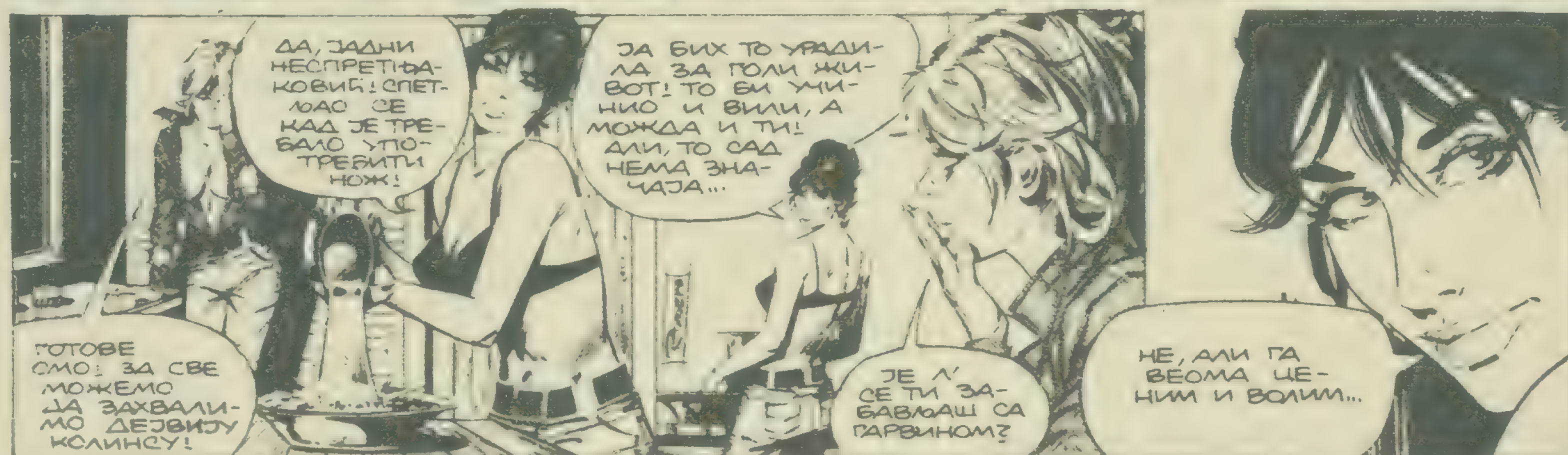
МОДЕСТИ БЛЕЈЗ: КОСМИЧКА ДОЛИНА

II ДЕО

ПИШЕ: ПИТЕР О'ДОНЕЛ (PETER O' DONNELL) ЦРТА: РОМЕРО (ROMERO)

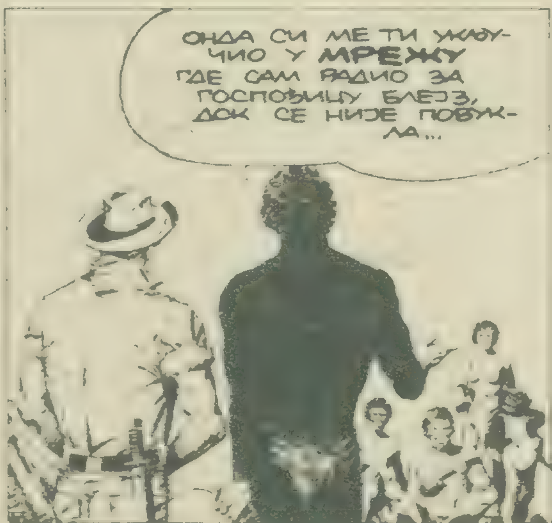
МОДЕСТИ БЛЕЈЗ И ЊЕН ПРИЈАТЕЉ ПРОФЕСОР КОЛИНС, СПАСАВАЈУЋИ ЉУДИ ИЗ РУКУ КРИМИНАЛАЦА КОРЗОНА И ДАМИОНА, БИВАЈУ УХВАЋЕНИ... ТУ ЈЕ И НЕИЗБЕЖНИ ВИЛИ ГАРВИН...

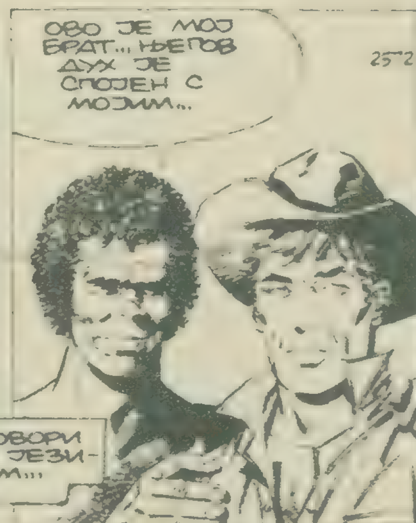

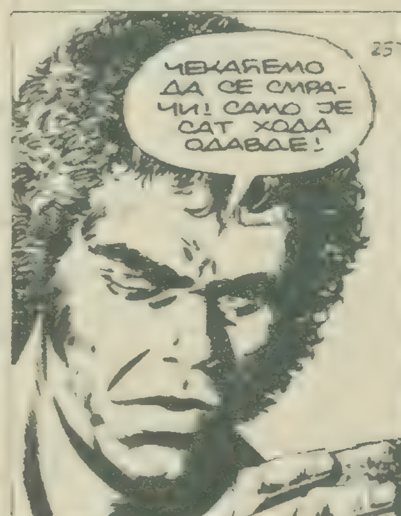

ОНДА СИ МЕ ТИ УКЉУЧИО У МРЕЖУ ГДЕ САМ РАДИО ЗА ГОСПОЂИЦУ БЛЕЈЗ, ДОК СЕ НИЈЕ ПОВУКЛА...

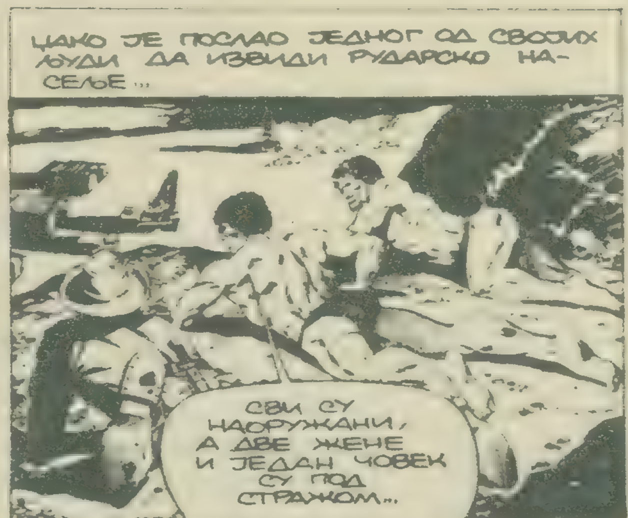

САД САМ ОПЕТ МОРНАР! АЛИ САМ И ДАЉЕ АБОРИЏАН КОЈИ ВОЛИ СВОЈ НАРОД... И ЗАТО САМ ОВДЕ...

ОВО ЈЕ МОЈ БРАТ... ЊЕГОВ ДУХ ЈЕ СПОЈЕН С МОЈИМ...
ЏАКО ГОВОРИ СВОЈИМ ЈЕЗИКОМ...

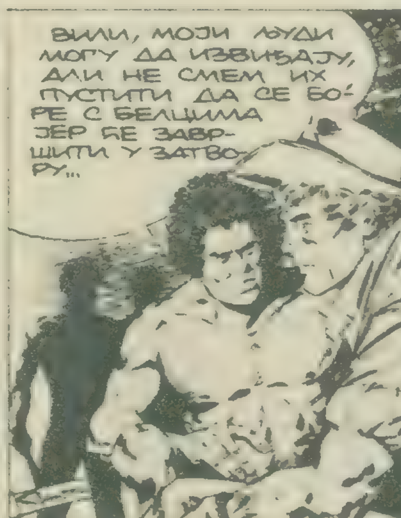

КАКО ЈЕ ГОСПОЂИЦА БЛЕЈЗ?
И ЈА САМ ДОБИО НАКНАДУ КАД СЕ СВЕ РАСПАЛО...

ОНА СЕ ЗА СВЕ ПОБРИНУЛА, А САД ЈЕ У ОПАСНОСТИ...
ТРАЖИМ МЕСТО КОЈЕ СЕ ЗОВЕ КОСМИЧКА ДОЛИНА!

ЧЕКАЋЕМО ДА СЕ СМРАЧИ! САМО ЈЕ САТ ХОДА ОДАВДЕ!

ЏАКО ЈЕ ПОСЛАО ЈЕДНОГ ОД СВОЈИХ ЉУДИ ДА ИЗВИДИ РУДАРСКО НАСЕЉЕ...
СВИ СУ НАОРУЖАНИ, А ДВЕ ЖЕНЕ И ЈЕДАН ЧОВЕК СУ ПОД СТРАЖОМ...

ПРЕБАЧЕНИ СУ ТРЕНУТНО У ЈЕДНУ ВЕЋУ КОЛИБУ!
ОНДА ЈОШ НИЈЕ КАСНО...

ВИЛИ, МОЈИ ЉУДИ МОГУ ДА ИЗВИЂАЈУ, АЛИ НЕ СМЕМ ИХ ПУСТИТИ ДА СЕ БОРЕ С БЕЛЦИМА ЈЕР ЋЕ ЗАВРШИТИ У ЗАТВОРУ...

ДАМИОН ЈЕ ПРЕДСЕДАВАО ЗА ВЕЧЕРОМ...
НИЈЕ КАО У ХОТЕЛУ СА ПЕТ ЗВЕЗДИЦА...
...АЛИ ЗА РУДАРСКО НАСЕЉЕ ЈЕ СЈАЈНО, ЗАР НЕ?

НИКО НИШТА? ИЗГЛЕДА ДА ТЕРЕТ КОНВЕРЗАЦИЈЕ ПАДА САМО НА МЕНЕ...
МОЖДА ВАС МУЧЕ НЕКИ ПЛАНОВИ У ВЕЗИ СА ОДЛАСКОМ ИЗ ОВЕ ДОЛИНЕ! ПА, ДА ПОПРИЧАМО О ТОМЕ?

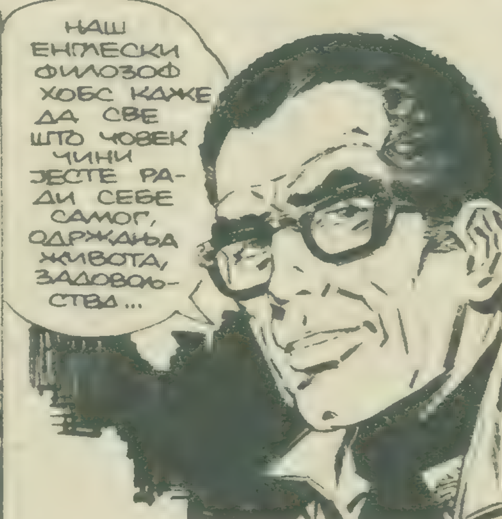

ДЕЈВИ, ДО ВРАГА, РАЗГОВАРАЈ! ПА ОВО ЈЕ ТВОЈА ЗЕМЉА!

НИЈЕ ВАМ БАШ ЗАБАВНО СВЕ ОВО! ПИТАМ СЕ ВРЕДИ ЛИ ДА ЖИВИТЕ ЈОШ ЈЕДАН ДАН?
НА КАКВУ ЗАБАВУ ЦИЉАТЕ?
2576

ДУХОВИТ И ПАМЕТАН РАЗГОВОР, ПУН НЕОЧЕКИВАНИХ ОБРТА, ГУШЧИЦЕ!

ЧИНИ МИ СЕ ДА ДОСАД НИЈЕ БИЛО НИШТА НИ ПАМЕТНО НИ ДУХОВИТО!
СЈАЈНО СТЕ ТО РЕКЛИ!

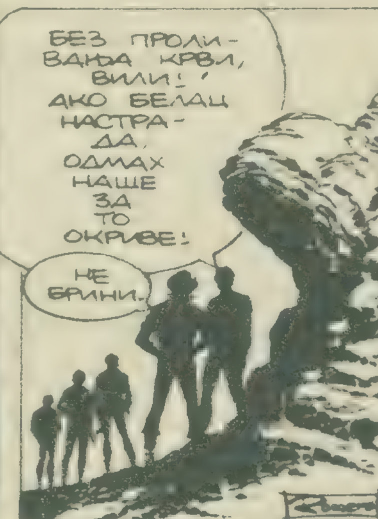

ДОКТОРЕ КОЛИНС, ЗНАТЕ ЛИ ДА СЕ СПРЕМАМ ДА УПРОПАСТИМ МНОГЕ УГЛЕДНЕ ГРАЂАНЕ! И СПРЕМАН САМ ДА УНИШТИМ СВАКОГ КО У ТОМЕ ПОКУША ДА МЕ СПРЕЧИ!
КАКО ВАМ ТА СТВАР ЕТИЧКИ ИЗГЛЕДА?

НАШ ЕНГЛЕСКИ ФИЛОЗОФ ХОБС КАЖЕ ДА СВЕ ШТО ЧОВЕК ЧИНИ ЈЕСТЕ РАДИ СЕБЕ САМОГ, ОДРЖАЊА ЖИВОТА, ЗАДОВОЉСТВА...

СЈАЈНО! САМО ТАКО, ДРУШКАНЕ!
НАСТАВИ, ДЕЈВИ!
2577

ЗАРОБЉЕНИЦИ СУ ВРАЋЕНИ У СВОЈЕ БАРАКЕ!
ЏАКОВИ ЉУДИ СУ СЕ ВРАТИЛИ СА ИЗВИЂАЊА...

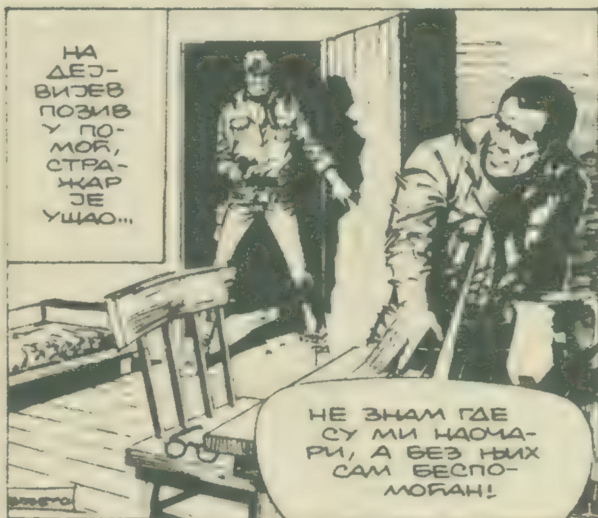

ХВАЛА, ЏАКО! ТАМО САМ КРОЗ ЈЕДАН САТ!
2578

БЕЗ ПРОЛИВАЊА КРВИ, ВИЛИ! АКО БЕЛАЦ НАСТРАДА, ОДМАХ НАШЕ ЗА ТО ОКРИВЕ!
НЕ БРИНИ.

ХОЋЕШ ЛИ НЕШТО ПОКУШАТИ НОЋАС?
ЗАВИСИ ДА ЛИ ЋУ УСПЕТИ ДА НАПРАВИМ КАЛАУЗ ОД ОВЕ ВИЉУШКЕ КОЈУ САМ УКРАЛА...
2578

МИСЛИМ ДА СЕ ДЕЈВИ СЈАЈНО ПОТРУДИО ДА ДАМИОН ИСПАДНЕ ИНТЕЛЕКТУАЛАЦ ВИСОКОГ ДОМЕТА!
ЗАХВАЉУЈУЋИ ТОМЕ СМО И ЖИВЕ!

ЗА ТО ВРЕМЕ...
САД ДА ВИДИМО, КОЛИНСЕ, ЗА ШТА СИ СПОСОБАН...

НА ДЕЈВИЈЕВ ПОЗИВ У ПОМОЋ, СТРАЖАР ЈЕ УШАО...
НЕ ЗНАМ ГДЕ СУ МИ НАОЧАРИ, А БЕЗ ЊИХ САМ БЕСПОМОЋАН!

ХА-ХА! МОГАО БИ ЈОШ И НА СУВОМ ДА СЕ УДАВИШ!
ОВО ЋЕ ГА УЋУТКАТИ БАР НЕКО ВРЕМЕ...
2580

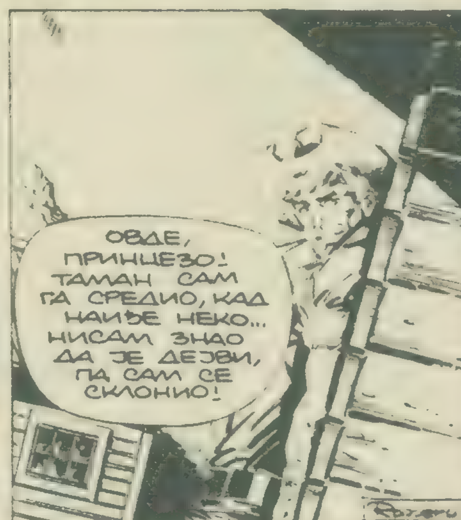

КАКО ИДЕ?
НИКАКО! АЛИ СРЕДИЋУ СТВАР...

СТРАЖАР! СКЛОНИ СЕ!

ЈА САМ...
ДЕЈВИ!
258

СРЕДИО САМ МОГ СТРАЖАРА, А ОНДА САМ ХТЕО И ВАШЕГ...
КАКО СИ ИЗИШАО?!

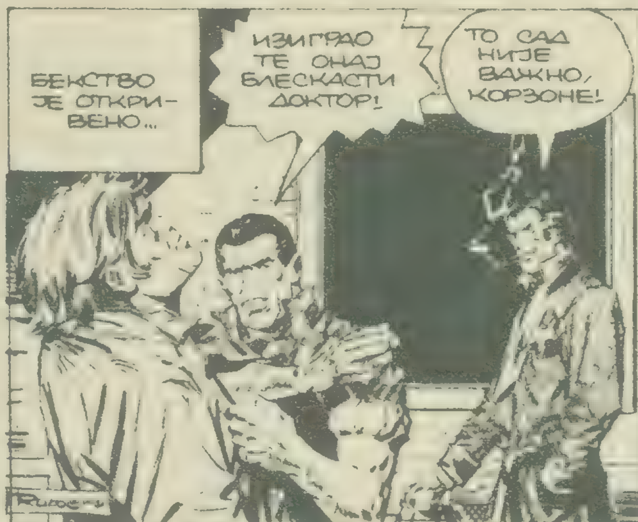

ВИЛИ... ГДЕ СИ?
...АЛИ, ОН ЈЕ ВЕЋ ЛЕЖАО...
2582

ОВДЕ, ПРИНЦЕЗО! ТАМАН САМ ГА СРЕДИО, КАД НАИЂЕ НЕКО... НИСАМ ЗНАО ДА ЈЕ ДЕЈВИ, ПА САМ СЕ СКЛОНИО!

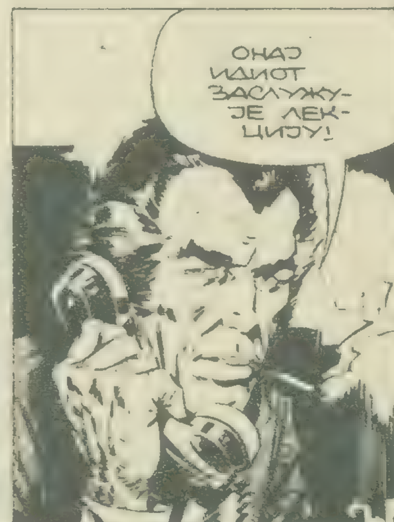

НЕМА РЕВОЛВЕР... САМО НОЖ...
ОХ! ОНАЈ МОЈ ЈЕ ИМАО...

...А ЈА ГА НИСАМ УЗЕО!
ИОНАКО НЕ МОЖЕМО ПУЦАТИ, ПРИНЦЕЗО! ОБЕЋАО САМ ЏАКУ...
2583

ЏАКО? ОНАЈ ДОМОРОДАЦ ШТО ЈЕ НЕКАД РАДИО ЗА НАС?
ДА! ЧЕКА НАС...

БЕКСТВО ЈЕ ОТКРИВЕНО...
ИЗИГРАО ТЕ ОНАЈ БЛЕСКАСТИ ДОКТОР!
ТО САД НИЈЕ ВАЖНО, КОРЗОНЕ!

ЛАКО ЋЕМО ИХ НАЋИ, ЈЕР НОГУ НЕМА НИКАКВОГ САОБРАЋАЈА! НАШ ТРАГАЧ АБОРИЏАН ЈЕ ПРАВИ МАЈСТОР!

ОНАЈ ИДИОТ ЗАСЛУЖУЈЕ ЛЕКЦИЈУ!

МИЉУ ДАЉЕ...
ШТА ТЕ МУЧИ, ЏАКО?
ЧИМ СУНЦЕ ИЗИЂЕ, КРЕНУЋЕ У ПОТЕРУ ЗА НАМА, ГОСПОЂИЦЕ БЛЕЈЗ!

А ТИ НЕ ЖЕЛИШ ДА ТВОЈИ ЉУДИ БУДУ УМЕШАНИ? У РЕДУ ЈЕ, РАЗДВОЈИЋЕМО СЕ...
АЛИ, ПРОПАШЋЕТЕ БЕЗ НАС!

ДЕЈВИ!
2585

ТО ЈЕ ЏИНОВСКИ ГУШТЕР! НЕ БОЈ СЕ! ТАЈ ЈЕДЕ СВАШТА, АЛИ ЧОВЕК ЈЕ ПРЕВЕЛИК ЗА ЊЕГА!

ЏАКОВЕ ЉУДЕ ОБУЗЕЛО ЈЕ ВЕЛИКО УЗБУЂЕЊЕ...

ЗАШТО СУ ГА УБИЛИ, ЏАКО?
ОВАЈ ГУШТЕР ИМА МАГИЈСКИ ЗНАЧАЈ ЗА МОЈЕ ПЛЕМЕ! ДОНЕЛИ СТЕ НАМ СРЕЋУ!

У ЛОГОРУ...
МИ ЋЕМО ПРОДУЖИТИ, ЏАКО! НЕ ЖЕЛИМО ДА ВАМ НАВУЧЕМО НЕВОЉУ...
НЕ ДОЛАЗИ У ОБЗИР...

„МОЈ НАРОД КАЖЕ ДА СТЕ ИМ ДОНЕЛИ СРЕЋУ! ПОСЛЕДЊЕГ ГУШТЕРА ВИДЕЛИ СУ ПРЕ ПЕТНАЕСТ ГОДИНА!

ЈЕДНА ЊЕГОВА КОСТ СА НОЖНОГ ПРСТА ИМА ОГРОМНУ МОЋ У НАШИМ ВРАЧБИНАМА!
ТО НЕЋЕ СПРЕЧИТИ ДАМИОНА ДА ВАС СВЕ ПОБИЈЕ АКО НАС ЗАШТИТИ!

КАКО НАС НЕЋЕ ВИДЕТИ?!
БЕЛЦИ ВАС НЕЋЕ ВИДЕТИ! А НАШЕГ ТРАГАЧА ЋУ УМИРИТИ ГУШТЕРОВОМ КОСКОМ...

СВИ ЋЕТЕ СЕ „ПРЕТВОРИТИ" У АБОРИЏАНЕ...
НАМАЗАЋЕТЕ ДОБРО КОСУ И КОЖУ УГЉЕМ И ЛОЈЕМ... НАРОЧИТО ВИЛИ И ПЛАВА ДЕВОЈКА...

ЏАКО, ТИ СИ ГЕНИЈЕ!
2590

ЧИНИ МИ СЕ ДА САЊАМ! ЈОШ ПРЕ ДВА ДАНА БИО САМ СРЕЋАН ЗООЛОГ...
...А САД МЕ ГОНЕ К'О ДИВЉАЧ... МАЖЕМ СЕ ЛОЈЕМ И УГЉЕМ ДА БИ' ИЗГЛЕДАО КАО АБОРИЏАН! ТО СЕ НЕ ДЕШАВА СВАКИ ДАН!

КАД НАИЂУ, ВАС ЧЕТВОРО ОСТАЋЕТЕ ПОЗАДИ!
ДО ВРАГА, ВИЛИ, ТИ НИКАКО НЕ ИЗГЛЕДАШ КАО **НАШ**! МОРАМО ЗА ТЕБЕ СМИСЛИТИ НЕШТО ДРУГО!

ЕВО, ДОКТОРЕ... МИ ПРАВИМО БУМЕРАНГЕ КОЈЕ ПРОДАЈЕМО ТУРИСТИМА! ПРАВИТЕ СЕ И ВИ ДА НЕШТО РАДИТЕ!

А МИ, ЏАКО?
ПОМОЗИТЕ ДА СЕ ГУШТЕРОВО МЕСО СПРЕМИ ЗА СУШЕЊЕ И СЕДИТЕ, ГОСПОЂИЦЕ БЛЕЈЗ, ЈЕР НЕ ХОДАТЕ КАО НАШЕ ЖЕНЕ!
А САД ДА УЛЕПШАМО ВИЛИЈА...

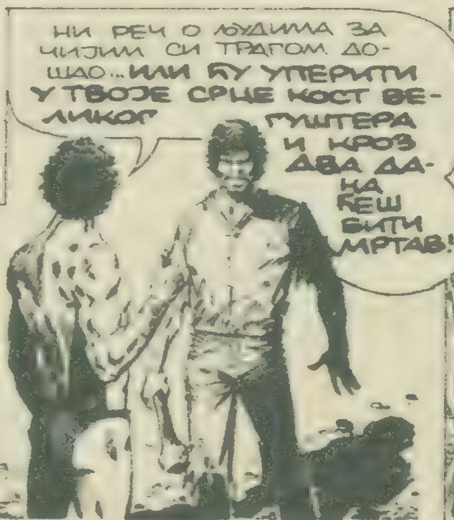

БОЉЕ НЕМОЈ! НЕКА НЕКО ОД МЛАДИЋА МАЛО ПРОШЕТА МОЈУ КАМИЛУ...

ДВА ЏИПА ИШЛА СУ КРОЗ ДИВЉИНУ...
СТАНИ! ТРАГАЧ ХОЋЕ ДА ПРОВЕРИ...

ТРАГ ВОДИ У ПЛАНИНУ... ЈАК МИРИС... БРЗО ЋЕМО ИХ НАЋИ...

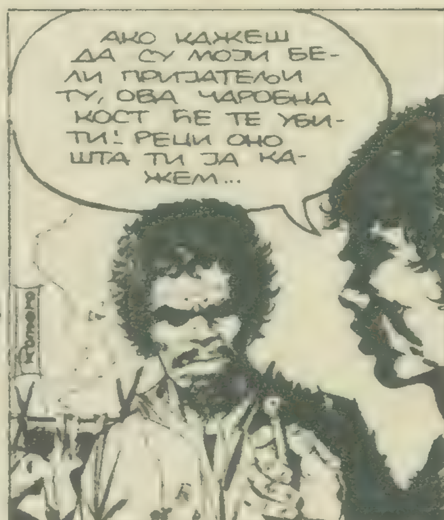

ПОЛА САТА КАСНИЈЕ...
ТО ЈЕ СИГНАЛ! СВИ БУДИТЕ ЈАКО ЗАПОСЛЕНИ! ВИЛИ, ЛЕЗИ...
2591

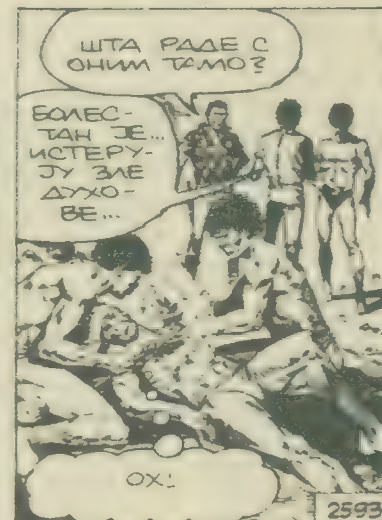

АБОСИ... МОРА ДА СУ ВИДЕЛИ МОДЕСТИ И ЊЕНЕ ПРИЈАТЕЉЕ!

ЏАКО ЈЕ БРЗО ПРИШАО ТРАГАЧУ...
НИ РЕЧ О ЉУДИМА ЗА ЧИЈИМ СИ ТРАГОМ ДОШАО... ИЛИ ЋУ УПЕРИТИ У ТВОЈЕ СРЦЕ КОСТ ВЕЛИКОГ ГУШТЕРА И КРОЗ ДВА ДАНА ЋЕШ БИТИ МРТАВ!

ДОЛЕ ГЛАВУ, ЏУДИ!
2592

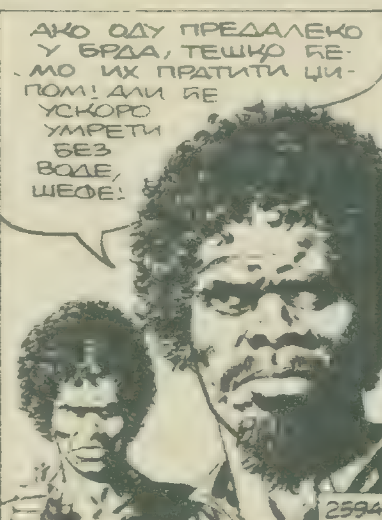

УЖАС... ПОЧЕЛИ СУ ДА ЊУШКАЈУ УНДОКОЛО...
РЕЦИ ИМ, ЏОИ, ДА ЈЕ БОЉЕ ПО ЊИХ ДА КАЖУ...

АКО КАЖЕШ ДА СУ МОЈИ БЕЛИ ПРИЈАТЕЉИ ТУ, ОВА ЧАРОБНА КОСТ ЋЕ ТЕ УБИТИ! РЕЦИ ОНО ШТА ТИ ЈА КАЖЕМ...

ШТА РАДЕ С ОНИМ ТАМО?
БОЛЕСТАН ЈЕ... ИСТЕРУЈУ ЗЛЕ ДУХОВЕ...
ОХ!
2593

ТРАГАЧ ЈЕ ПРЕНЕО ОНО ШТО МУ ЈЕ ЏАКО РЕКАО...
БЕЛЦИ СУ ПРОШЛИ ОВУДА ПРЕМА БРДИМА, ШЕФЕ!

ОНДА ЋЕМО ЗА ЊИМА!
УСПЕЛО ЈЕ, МОДЕСТИ...

АКО ОДУ ПРЕДАЛЕКО У БРДА, ТЕШКО ЋЕМО ИХ ПРАТИТИ ЏИПОМ! АЛИ ЋЕ УСКОРО УМРЕТИ БЕЗ ВОДЕ, ШЕФЕ!
2594

ШТА ТАЈ ПРИЧА, ЏОИ?
КАЖЕ, АКО УЗМЕШ БУМЕРАНГ, ПЛАТИ...
... САМО РЂАВИ ЉУДИ НЕ ПЛАЋАЈУ...

СМРДЉИВИ ГАД...

ЕВО ТИ!
ГАД! ЈЕСИ ЛИ ВИДЕЛА?
ЋУТИ, ЏУДИ!
2595

КОРЗОН СЕ УСКОРО УДАЉИО...
ВИЛИ, МОЖЕШ ДА УСТАНЕШ!
УХ! НИСАМ БАШ ЛУД ЗА ВАШИМ МЕДИЦИНСКИМ УСЛУГАМА!

А ТИ, ДОКТОРЕ, НЕ КВАРИ ТАЈ БУМЕРАНГ!
ВАС ДВЕ СТЕ БИЛЕ СЈАЈНЕ АБО-ДЕВОЈКЕ!

ЏАКО, МНОГО ТИ ХВАЛА...
ЖАО МИ ЈЕ ШТО ТЕ ЈЕ УДАРИО, АЛИ ТО ЋУ МУ ЈА ВЕЋ ВРАТИТИ!
2596

СПАСЕНИ СМО, ЏУДИ! ЧАК НЕ БИХ ИМАО НИШТА ПРОТИВ ГУШТЕРСКОГ МЕСА!
НИ ЈА! АЛИ, КАКО ЋЕМО СЕ ОПРАТИ?

МИ СЕ ЗБОГ ТОГА НЕ БИСМО БРИНУЛИ! АЛИ, ЕВО И ПЉУСКА ЗА КОЈИ ТРЕНУТАК!

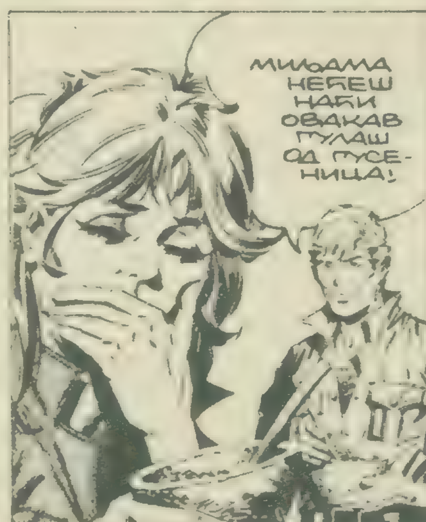

ДОБРО СМО МИ ПРОШЛИ, ВИЛИ!
И МЕНИ СЕ ЧИНИ, ПРИНЦЕЗО!

ПОЧЕЛА ЈЕ КИША...
САД СМО ПРИЛИЧНО ЧИСТИ, ОСТАЛО ЋЕМО МОРАТИ КАСНИЈЕ...
КОСА МИ СЕ УКРУТИЛА!

ИСТРЉАЈ КОСУ ПЕСКОМ! ТО СКИДА ЛОЈ! ТАКО ЈЕ МОДЕСТИ СРЕДИЛА МОЈУ!
И ТЕБЕ ЋУ, ВИЛИ!

ОХ, ЛАКШЕ, ПРИНЦЕЗО!
НЕ ПРЕНЕМАЖИ СЕ! ГУЛИМ ПРСТЕ ЗБОГ ТЕБЕ!
2598

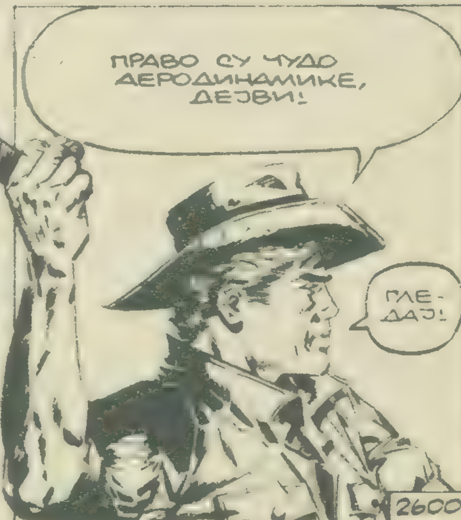

ЗНАМ ПОНЕШТО О ЊИХОВОЈ ХРАНИ... ШТА ЈЕ ОВО, ВИЛИ?
СПЕЦИЈАЛИТЕТ... ЗАИСТА ЈЕ ИЗВРСТАН...

МИЉАМА НЕЋЕШ НАЋИ ОВАКАВ ГУЛАШ ОД ГУСЕНИЦА!

ВИЛИ И ЈА ИДЕМО У НАПУШТЕНИ ГРАД, ЏАКО! МОЖДА ЋЕМО НАВУЋИ ДАМИОНА ТАМО!
И МИ ЋЕМО У ТОМ ПРАВЦУ...

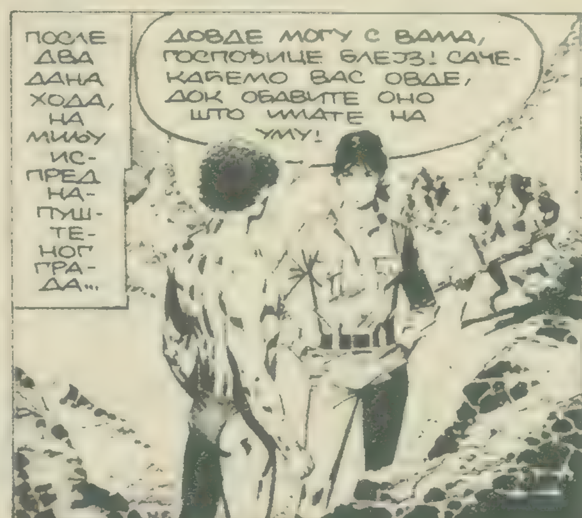

ХОЋЕШ ЛИ ДА СЕ ПОПНЕШ, МОДЕСТИ?
НЕ, РОДИЛА САМ СЕ ХОДАЈУЋИ, АЛИ ЏУДИ...

ПРАВИМО СВЕ ВЕЛИЧИНЕ БУМЕРАНГА... ИМА ИХ ДВЕ ВРСТЕ: ПОВРАТНИ И НЕПОВРАТНИ!

ПРАВО СУ ЧУДО АЕРОДИНАМИКЕ, ДЕЈВИ!
ГЛЕДАЈ!
2600

БУМЕРАНГ ЈЕ ЛЕТЕО ПРВО ВЕРТИКАЛНО, ОБРНУО СЕ НА СТРАНУ, НАПРАВИО ДВА КРУГА И ПАО КРАЈ ВИЛИЈЕВЕ НОГЕ...
ГДЕ СИ САМО НАУЧИО ДА РУКУЈЕШ ТИМ ЧУДОМ?!

НА БРОДУ... ЏАКО МЕ НАУЧИО!
НА БРОДУ?! ОХ, ПА ДА! ПИТАМ ГЛУПОСТИ!
260

ПОСЛЕ ДВА ДАНА ХОДА, НА МИЉУ ИСПРЕД НАПУШТЕНОГ ГРАДА...
ДОВДЕ МОГУ С ВАМА, ГОСПОЂИЦЕ БЛЕЈЗ! САЧЕКАЋЕМО ВАС ОВДЕ, ДОК ОБАВИТЕ ОНО ШТО ИМАТЕ НА УМУ!

ЗАШТО И ЈА НЕ МОГУ С ВАМА, ДА СЕ РАЗРАЧУНАМ С ДАМИОНОМ! И МЕНЕ ЈЕ НАМЕРАВАО ДА УБИЈЕ!
ТВОЈ ПОСАО ЈЕ ДА СЕ БРИНЕШ О ЏУДИ!

ДЕЈВИЈУ СЕ ОСЛАДИЛА ТУЧЊАВА ОТКАД ЈЕ СРЕДИО СТРАЖАРА! НЕ ХРАБРИ ГА У ТОМ СМИСЛУ, ЏУДИ! НИЈЕ ТО ЊЕГОВ ФАХ!
НЕЋУ, АЛИ САД МИ СЕ ВИШЕ СВИЂА!
2602

У НАПУШТЕНОМ ГРАДУ...
АКО РАДИМО КАКО ТРЕБА, ДАМИОН ЋЕ ДОВЕСТИ САМО НЕКОЛИКО ЉУДИ!
НАДАМ СЕ ДА ЋЕ ТУ БИТИ И КОРЗОН!

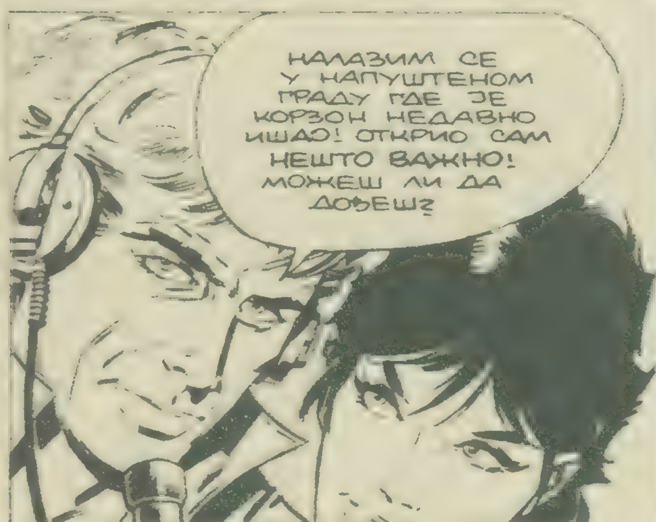

ОВАЈ САМ НАПРАВИО ЗА ТЕБЕ, ПРИНЦЕЗО...
ХВАЛА, ВИЛИ!

2603
КАД СТВАР ПОЧНЕ, ДАЉЕ ОД СТАРОГ САЛУНА ЈЕР САМО ШТО СЕ НИЈЕ СРУШИО...

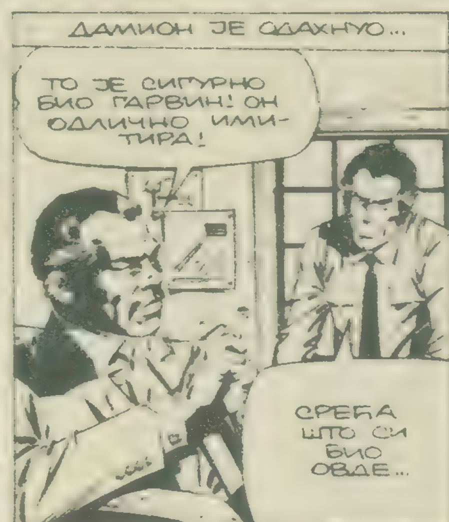

УМЕШ ЛИ ДА ПОДРАЖАВАШ ГЛАС ВУА СМИТА?
НЕКАД САМ ЧЕСТО С ЊИМ ГОВОРИО И СЕЋАМ СЕ ЊЕГОВОГ НАГЛАСКА И ФРАЗА...

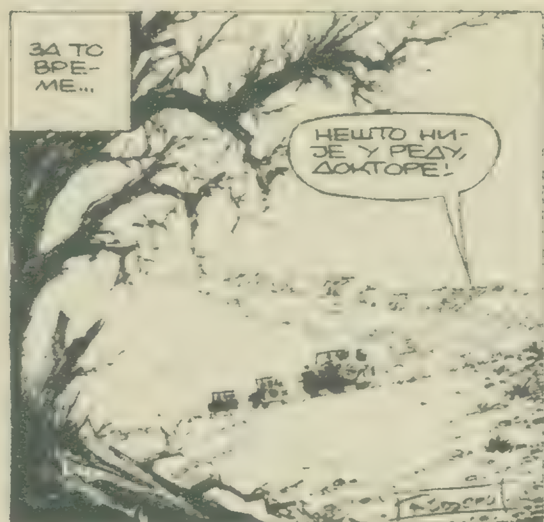

ДАМИОНЕ, ДРАГИ МОЈ МЛАДИ ПРИЈАТЕЉУ, ОВДЕ ВУ СМИТ...

САМО МЕ ВИ ЗОВЕТЕ МЛАДИМ ПРИЈАТЕЉЕМ... У ЧЕМУ ЈЕ ПРОБЛЕМ, ВУ?

НАЛАЗИМ СЕ У НАПУШТЕНОМ ГРАДУ ГДЕ ЈЕ КОРЗОН НЕДАВНО ИШАО! ОТКРИО САМ НЕШТО ВАЖНО! МОЖЕШ ЛИ ДА ДОЂЕШ?

СТИЖЕМ ЗА НЕКОЛИКО САТИ! ДА ЛИ ДА ПОВЕДЕМ И ЉУДЕ?
МОЖДА САМО КОРЗОНА! ШТО МАЊЕ ЊИХ ЗНА, ТО БОЉЕ...

ДАМИОН ЈЕ ОДАХНУО...
ТО ЈЕ СИГУРНО БИО ГАРВИН! ОН ОДЛИЧНО ИМИТИРА!
СРЕЋА ШТО СИ БИО ОВДЕ...

ЗА ТО ВРЕМЕ...
НЕШТО НИЈЕ У РЕДУ, ДОКТОРЕ!

ДАМИОН ДОЛАЗИ С ЦЕЛОМ ВОЈСКОМ!
ОХ, А МОДЕСТИ И ВИЛИ НЕМАЈУ НИ ПУШКУ...

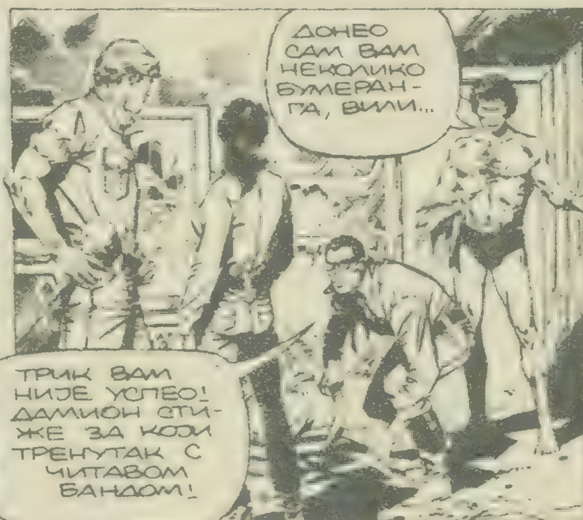

АКО УЗМЕМ МЕЈБЕЛ, МОГУ СТИЋИ ПРЕ ЊИХ...
ИДЕМО ОБОЈИЦА! И НЕ ПОКУШАВАЈ ДА СЕ БУНИШ!
2606

МОДЕСТИ И ВИЛИ СУ У СОСУ... ИДЕМ С ЏАКОМ...
РЕКЛА МИ ЈЕ ДА ТО НИЈЕ ТВОЈ ФАХ И ДА ТЕ НЕ ОХРАБРУЈЕМ...

...АЛИ ТИ, ДЕЈВИ РАДИ ШТО МИСЛИШ ДА ТРЕБА... СРЕЋНО, И ВРАТИ СЕ ЖИВ И ЗДРАВ!

НЕШТО КАСНИЈЕ...
ГЛЕДАЈ, ПРИНЦЕЗО, МЕЈБЕЛ С ЏАКОМ И ДЕЈВИЈЕМ!

САМО НАПРЕД, МЕЈБЕЛ...
ДЕЈВИ! ОТКУД ТИ ОВДЕ, ДО ВРАГА?!

ДОНЕО САМ ВАМ НЕКОЛИКО БУМЕРАНГА, ВИЛИ...
ТРИК ВАМ НИЈЕ УСПЕО! ДАМИОН СТИЖЕ ЗА КОЈИ ТРЕНУТАК С ЧИТАВОМ БАНДОМ!

ЈА ЋУ БИТИ С ДЕЈВИЈЕМ, А ТИ С ЏАКОМ! ОПОМЕНИ ГА ДА СЕ НЕ СКЛАЊА У ОНАЈ КЛИМАВИ САЛУН

УСКОРО...
ДВОЈИЦА НЕКА ИЗИЂУ ОВДЕ, А ОСТАЛИ НЕКА СЕ РАЗИЂУ!

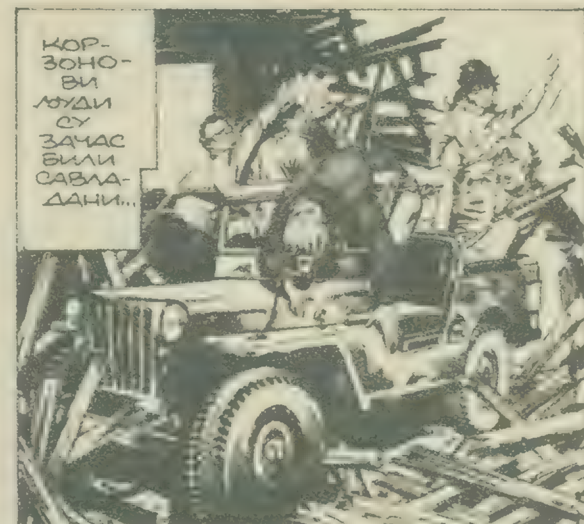

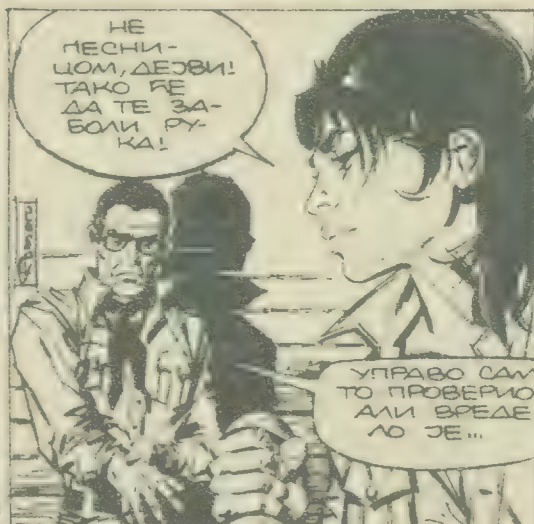

КЛАДИМ СЕ ДА НЕ МОЖЕШ ДОБАЦИТИ ДО ЏИПА, ЏАКО!
СПРЕМИ НОВАЦ!
2609

ЏАКОВ БУМЕРАНГ ЈЕ ПОЛЕТЕО И ПОГОДИО МЕТУ...
УХ!

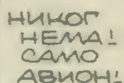

ПАЗИ, ДЕЈВИ! ЕВО ИХ!

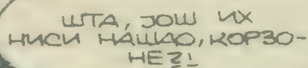

ШТА КАЖЕШ, ВИЛИ?!
СЈАЈНО!
2610

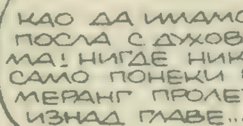

КОРЗОНОВИ ЉУДИ СУ ЗАЧАС БИЛИ САВЛАДАНИ...

НЕ ПЕСНИЦОМ, ДЕЈВИ! ТАКО ЋЕ ДА ТЕ ЗАБОЛИ РУКА!
УПРАВО САМ ТО ПРОВЕРИО, АЛИ ВРЕДЕЛО ЈЕ...

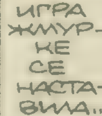

ВИДЕЋЕШ ТИ ВЕЋ КАД КОЛИНС...
ЋУТИ И ВИДИ РАДИ ЛИ ОНАЈ ЏИП! ИМАМ ИДЕЈУ...
2611

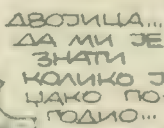

НИКОГ НЕМА! САМО АВИОН!
ИЗВУЦИТЕ ГА! МОЖЕ МИ ПОСЛУЖИТИ ЗА ИЗВИЂАЊЕ...

ШТА, ЈОШ ИХ НИСИ НАШАО, КОРЗОНЕ?!

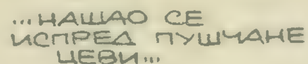

КАО ДА ИМАМО ПОСЛА С ДУХОВИМА! НИГДЕ НИКОГ! САМО ПОНЕКИ БУМЕРАНГ ПРОЛЕТИ ИЗНАД ГЛАВЕ...

САГНИ СЕ!
2612

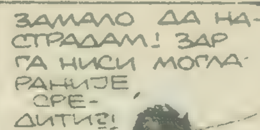

ИГРА ЖМУРКЕ СЕ НАСТАВИЛА...

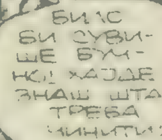

ДВОЈИЦА... ДА МИ ЈЕ ЗНАТИ КОЛИКО ЈЕ ЏАКО ПОГОДИО...

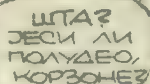

И УПРАВО КАД ЈЕ ДЕЈВИ СЕО У ЏИП...
2613

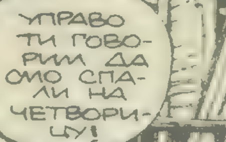

...НАШАО СЕ ИСПРЕД ПУШЧАНЕ ЦЕВИ...

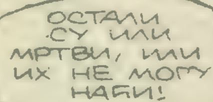

АЛИ...

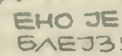

ЗАМАЛО ДА НАСТРАДАМ! ЗАР ГА НИСИ МОГЛА РАНИЈЕ СРЕДИТИ?!

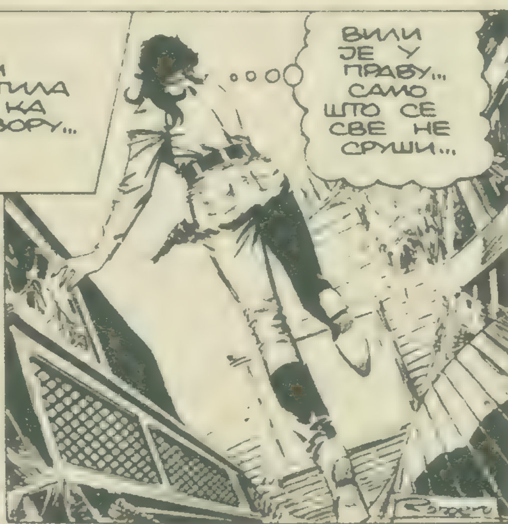

БИ СУВИШЕ БУКЕ! ХАЈДЕ ЗНАШ ШТА ТРЕБА ЧИНИТИ!
2614

ШТА? ЈЕСИ ЛИ ПОЛУДЕО, КОРЗОНЕ?

УПРАВО ТИ ГОВОРИМ ДА СМО СПАЛИ НА ЧЕТВОРИЦУ!

ОСТАЛИ СУ ИЛИ МРТВИ, ИЛИ ИХ НЕ МОГУ НАЋИ!

ЕНО ЈЕ БЛЕЈЗ!
ПУЦАЈ!

ТРЕНУТАК КАСНИЈЕ МОДЕСТИ ЈЕ УЛЕТЕЛА У САЛУН...
ЗА ЊОМ!

...И УПУТИЛА СЕ КА ПРОЗОРУ...
ВИЛИ ЈЕ У ПРАВУ... САМО ШТО СЕ СВЕ НЕ СРУШИ...

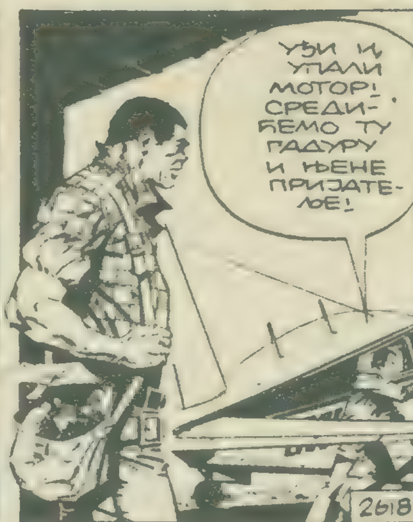
ДЕЈВИ ЈЕ СВЕ ПОСМАТРАО...
УСПЕЛА ЈЕ... НАДАМ СЕ ДА ЈЕ СЛЕДЕ... А ОНДА ЋЕ КОЛИНС У АКЦИЈУ...

ДЕЈВИ ЈЕ УДАРИО ЏИПОМ УГАО РАСКЛИМАТАНОГ САЛУНА И...

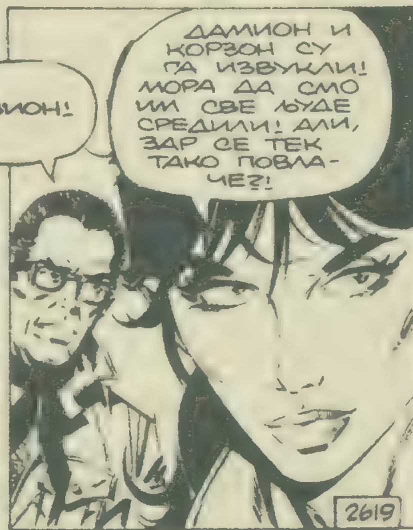
ОХ! НЕ!

СЈАЈНО! ТО ЈЕ МОДЕСТИНО ДЕЛО...
2617

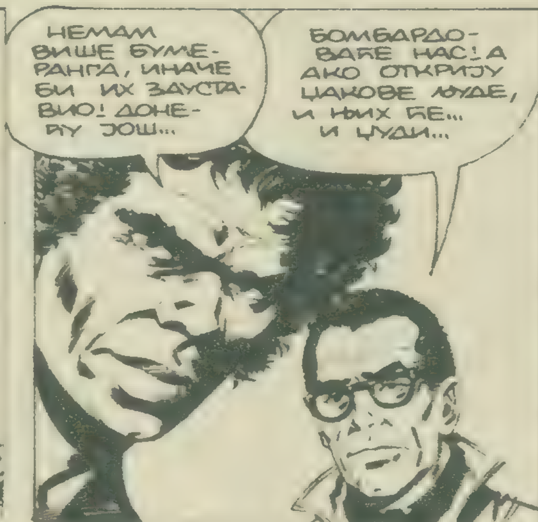
ШТА СЕ ДЕСИЛО, ПРИНЦЕЗО?
ПОВЕЛА САМ ЦЕЛУ ЧЕТУ КРОЗ САЛУН...

...А ДЕЈВИ ЈЕ НАЛЕТЕО ЏИПОМ...
КАКВО ОСЕЋАЊЕ, ВИЛИ! ПИЈАН САМ ОД СРЕЋЕ! ГДЕ СУ ДАМИОН И КОРЗОН?

УЂИ И УПАЛИ МОТОР! СРЕДИЋЕМО ТУ ГАДУРУ И ЊЕНЕ ПРИЈАТЕЉЕ!
2618

ГДЕ ЈЕ ЏАКО?
ОТИШАО ЈЕ ПО БУМЕРАНГЕ!

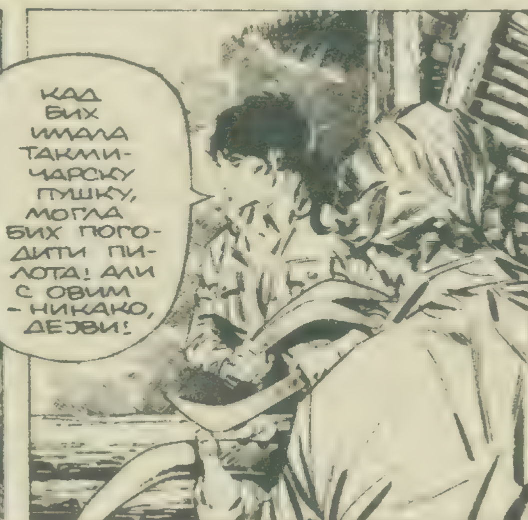
АВИОН!
ЧУЈЕШ?!

ДАМИОН И КОРЗОН СУ ГА ИЗВУКЛИ! МОРА ДА СМО ИМ СВЕ ЉУДЕ СРЕДИЛИ! АЛИ, ЗАР СЕ ТЕК ТАКО ПОВЛАЧЕ?!
2619

ГОСПОЂИЦЕ БЛЕЈЗ, УЗЕЛИ СУ АВИОН И ПОНЕЛИ ГРАНАТЕ!

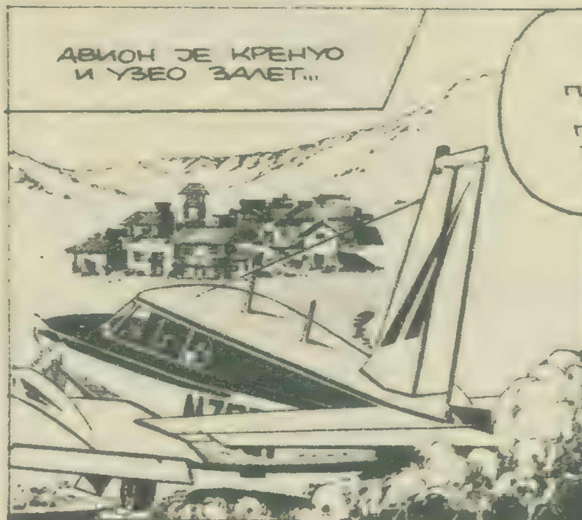

НЕМАМ ВИШЕ БУМЕРАНГА, ИНАЧЕ БИ ИХ ЗАУСТАВИО! ДОНЕЋУ ЈОШ...
БОМБАРДОВАЋЕ НАС! А АКО ОТКРИЈУ ЏАКОВЕ ЉУДЕ, И ЊИХ ЋЕ... И ЏУДИ...

ПРИ ПОЛЕТАЊУ ЗАХВАТИЋЕ ИХ ВЕТАР! ИМАМО САМО МИНУТ...
БРЗО, ВИЛИ!
2620

МОДЕСТИ, МОЖЕШ ЛИ ИХ ЗАУСТАВИТИ?

КАД БИХ ИМАЛА ТАКМИЧАРСКУ ПУШКУ, МОГЛА БИХ ПОГОДИТИ ПИЛОТА! АЛИ С ОВИМ - НИКАКО, ДЕЈВИ!

ПРВО ЋЕМО БАЦАТИ ВЕЛИКЕ! ОНИ СПОРИЈЕ ЛЕТЕ!
2621

АВИОН ЈЕ КРЕНУО И УЗЕО ЗАЛЕТ...

КАД СЕ ОКРЕНЕ ПРЕМА НАМА, ЗАСУЋЕМО ГА БУМЕРАНЗИМА! СПРЕМИ СЕ!

ТИ БАЦАЈ ПРВИ, А ЈА ЋУ ЗА ТОБОМ!
ДОДАЈ ИМ БУМЕРАНГЕ, ДЕЈВИ!
2622

ДАМИОН СЕ НАШАО У БАРАЖНОЈ ВАТРИ БУМЕРАНГА...

ЏАКО ЈЕ УПЕРИО СВОЈУ МАГИЈСКУ КОСТ У АВИОН...
Е, ТО ЋЕ НАМ БАШ МНОГО ПОМОЋИ!
А ДОКТОР СЕ ДРЖИ ЗА ГЛАВУ... НЕ ЗНАМ КО ЈЕ ОНДА ЛУД?

ОХ, ДО ВРАГА, ПОДИГАО СЕ!
ДА, АЛИ ПРЕВИШЕ! ИЗГУБИЋЕ БРЗИНУ!
2623

У ОЧАЈНИЧКОМ НАПОРУ ДА ПОДИГНЕ АВИОН, КАКО БИ ИЗБЕГАО БУМЕРАНГЕ, ДАМИОН ЈЕ ИЗГУБИО БРЗИНУ ЛЕТА...
ПАДАМО...

УЖАС, ЕКСПЛОДИРАО ЈЕ!

КОРЗОН СЕ ВЕРОВАТНО СПРЕМАО ДА НА НАС БАЦИ ГРАНАТЕ!
ДА... ХАЈДЕМО ДА ВИДИМО ШТА ЈЕ С ОСТАЛИМА...
2624

НАШИ СУ СВИ ДОБРО!
ОХ, ДЕЈВИ! СВА САМ СЕ СЛЕДИЛА ОД СТРАХА! ЈЕ ЛИ КО ПОВРЕЂЕН?

ИДИ И ПОМОЗИ МОДЕСТИ ОКО ПОВРЕЂЕНИХ...

ГОСПОЂИЦЕ БЛЕЈЗ, ЈЕДАН ЏИП ИМА РАДИО!
ОХ, ТО НАМ ОЛАКШАВА ПОЛОЖАЈ!

НЕДЕЉУ ДАНА КАСНИЈЕ...
ДАНАС МИ СЕ ЈАВИО ВУ СМИТ ИЗ МАКАА...

ИЗВИЊАВА СЕ ЗБОГ НЕУЉУДНОГ ПОНАШАЊА СВОГ БИВШЕГ КОЛЕГЕ ДАМИОНА!
СПРЕЧИЛИ СМО ВУА ДА ЗДИПИ БАР МИЛИОН...

ЗНАШ, ИЗГЛЕДА ДА ЈЕ НЕШТО ДОГАЂА ИЗМЕЂУ ЉУДИ И ДЕЈВИЈА, ПРИНЦЕЗО...
ВИЛИ ДНАТИ КАСНИШ ДЕСЕТ ДАНА!
2626

ХОЋЕШ РЕЋИ ДА ЈЕ ТО ЈОШ ОНДА ПОЧЕЛО?!
ДА, ЈОШ У РУДАРСКОМ НАСЕЉУ...

ЈА СЕ ТОМЕ ОД ЉУДИ НИСАМ НАДАО...
НЕМА ВЕЗЕ!

ВИЛИ, ХАЈДЕ ДА И МИ ИГРАМО...
КРАЈ

ТАЈНИ АГЕНТ ШЕПРТЉИЋ:

МАЧИЈИ АЛАРМ

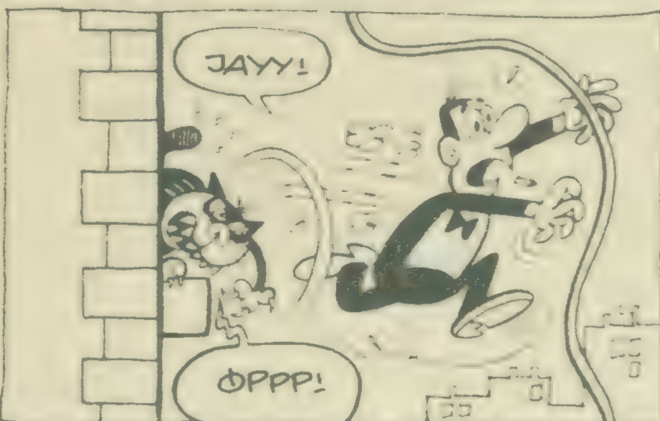

БАЛОНОМ НА ПУТ ОКО СВЕТА

Ово је отприлике балон којим је Филаес Фог кренуо на пут око света за осамдесет дана. Пластичну посудицу за сладолед, сир или јогурт обојите браон бојом. Ако пластика неће да прими боју, четкицу најпре насапуњајте (црт. 1). Затим узмите картонски ваљак на који је намотан тоалет папир, одсеците нешто мање од половине ваљка па га обојите како желите (црт. 2).

Надувајте један балон и ставите га у мрежицу у коју се пакују земичке (црт 3). Са доње стране мрежице навуците одсечени део картонског ваљка (црт 4), зашијте мрежицу за тај прстен и вишак одсеците (црт. 5). На прстену пробушите четири рупице (црт 2). провуците кроз њих дебљи конац (црт. 6) па привежите прстен за корпу коју сте направили као што се види на црт. 1 (црт. 7). На црт. 8 је готов балон. Пре него што га пустите да лети, ставите у корпу неку лагану играчкицу – лутку, птичицу, куче...

1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8.

ШТА НА ТОМ ЛИЦУ ПОДСЕЋА НА УБИЦУ?

МОЖДА НИЈЕ ДАЛЕКО ДАН КАДА ЋЕ СВЕДОК СЕДЕЋИ У СОПСТВЕНОЈ КУЋИ, НА ТВ ЕКРАНУ ПРОУЧАВАТИ ФОТО-РОБОТ КОЈИ ЈЕ ЦЕНТРАЛНИ ПОЛИЦИЈСКИ КОМПЈУТЕР САСТАВИО НА ОСНОВУ ЊЕГОВОГ ОПИСА

За шест година колико је трајао лов на „Јоркширског убицу", британска полиција направила је око деведесет фото–робота. Само је једанаест објављено у штампи. Од тих једанаест тек је један био довољно сличан Питеру Сатклифу, човеку који је касније оптужен за убиство.

Овај, и бројни други случајеви, намећу питање: колико су фото–роботи уопште ефикасни? Ако је судити по испитивању британског Министарства унутрашњих послова из 1976. године, рекло би се – не нарочито.

Од 728 случајева обухваћених испитивањем, решено је свега 20 посто, а од тога само пет посто искључиво захваљујући примени фото–робота. Податак који још више узнемирава: у 45 посто случајева фотороботи су оцењени као „не нарочито корисни" или „сасвим бескорисни". То су они случајеви у којима је полиција губила време трагајући за особама с погрешним личним описом.

Хипноза: пут до верног описа?

Фото–роботе, ипак, нико не отписује, али се трага и за помоћним техникама које би омогућиле да се добију тачнији искази. Израелска полиција и полиција у Лос Анђелесу служе се хипнозом. Резултати су, тврди се, врло охрабрујући.

Познат је случај жене из Лос Анђелеса која се у тренутку када јој је муж убијен налазила под утицајем дроге. При првом саслушању жена се сетила тек нејасних детаља о убици. Када су је подвргли хипнози, саставила је фото–робот запањујуће сличан лику човека који је нешто касније осуђен за злочин.

Охрабрујуће? Само донекле. Хипноза има једну озбиљну ману: хипнотисани сведоци изузетно су поводљиви и подложни сугестијама.

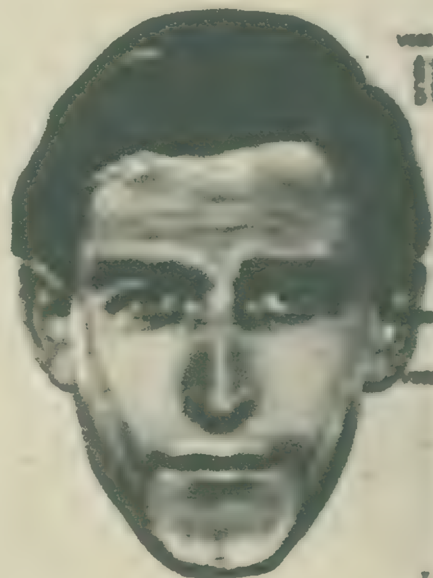
У Абердину у Шкотској у току су експерименти са техником тзв. контекстуалног присећања. Пре него што покушају да опишу злочинца, сведоци се у овом случају наводе да се присете свега о месту злочина и својим осећањима у том тренутку.

У једном експерименту добровољцима је речено да се њихов задатак, наводно, састоји у томе да ураде неке тестове личности. Добровољца потом уводе у неуредну полицијску канцеларију. Пошто му

ОТКУД НАЗИВ ФОТО-РОБОТ

Добили су га тек пошто су људски посао, дакле цртеж који је уметник израђивао по сећању сведока, преузеле машине. Код машинских слагања лица, посао цртача обавља калем филмова са појединачним деловима лика. Свако лице издељено је, по дужини, на пет основних поља – чело, очи, нос, уста, брада. Свака ролна, рецимо она са одговарајућим бројем различитих типова брада, обрће се независно од осталих, тако да се уклапање врши постепено, све док се све црте лица не сложе у целину.

Како се саставља фото-робот: пошто сведок направи почетни избор појединачних делова лица, они се састављају у целину, а мање исправке уносе поштаним оловкама.

помогну да рашчисти русвај на писаћем столу, остављају га самог. Десетак минута касније, у канцеларију упада човек који све испретура пре него што нађе рачунар који је негде затурио. Овај догађај се уопште не спомиње све док, недељу дана касније, добровољце поново не позову да би саставили фото–робот „уљеза".

Резултат: они који су фото–роботе састављали у канцеларији у којој се догађај и одиграо, дали су тачније описе од групе која је то радила у измењеној околини, соби са само једним столом и две столице.

Али, у случајевима када су сведоци из друге групе прво наведени да се присете читавог догађаја и своје реакције на њега, а тек потом и да дају опис, били су подједнако успешни у састављању фото–робота као и сведоци из прве групе.

Опасно по криминалце: коса

Шта то, заправо, фали фото–роботима? Па, рецимо, и једна од претпоставки на којима почивају: да су људи у стању да упамте довољан број црта лица што им касније омогућава да га касније реконструишу у целини.

Најновија испитивања, међутим, кажу: неке црте лица значајније су за идентификацију од других. Људи најлакше уочавају и разлику три особине: године – млада, глатка лица насупрот старијим, избораним; облик – издужена, овална лица насупрот округлим, буцмастим; квалитет и распоред косе – кратко шишана насупрот дугачкој, неуредној.

Очи, испоставило се, и нису тако важне као што се мислило. Можда би славним личностима којима је славе преко главе било боље да уместо тамних наочара носе перике.

Изгледа да се досада грешило и у начину на који се фото–роботи састављају, од појединачних црта ка лицу у целини. Показало се, наиме, да људи далеко теже разликују један нос од другог уколико им се ови покажу издвојено, с више успеха када им се дају у оквиру лица.

И, најзад, последња претпоставка на којој почивају фото–роботи која се може ставити под знак питања: јесу ли, заиста, цртежи веродостојнији од фотографија? Поборници технике цртежа тврде да јесу. Они који се користе фотографијом мишљења су да ништа не може да надмаши реалистичност њиховог метода. Најновија испитивања иду у прилог „реалистима".

Било како било, јасно је да онакви какви су сада фото–роботи не дају задовољавајуће резултате. Јасно је и у чему би побољшање могло да се састоји: већа разноликост фризуре, већа заступљеност различитих годишта и облика лица и најзад, поступак у коме ће сведок радити на целовито датом и реалистичном лику.

Пре осам година конструисан је у В. Британији компјутер за израду фото–робота који је задовољавао постављене захтеве: очи су могле да се приближе или удаље, уста искриве надоле или нагоре, носеви развуку или скрате, фризуре системом огледала добију раздељак с леве или десне стране. Тако рећи савршено, у техничком погледу. Испоставило се, међутим, да компјутер даје слабије резултате од класичног фото–робота који се састављају под надзором стручњака.

Како то ради ФБИ

Где је грешка? Можда и у томе што се и овде приликом састављања лика кретало од појединачних црта ка лику у целини.

Амерички Федерални истражни биро (ФБИ) се у састављању фото–робота служи сопственом техником. Агент–оперативац на задатак креће опремљен колекцијом фотографија пажљиво одабраних на основу карактеристичних црта лица.

Тек пошто сведок сам опише осумњиченог, показују му се фотографије како би издвојио лица са карактеристкама које подсећају на тражену особу. Подаци о цртама које је сведок одабрао и кодирани бројеви одговарајућих фотографија затим се шаљу у седиште ФБИ у Вашингтону. На сцену ступа цртач који, служећи се истоветним фотографијама, на основу добијених података саставља фото–робот.

Факсимил готовог цртежа шаље се назад агенту, овај га показује сведоку који, уколико је то потребно, указује шта би још требало дотерати. Цртеж је коначан тек пошто се унесу и ове промене.

Чини се да је Министарство унутрашњих послова В. Британије пронашло начин да скрати мукотрпан пут издвајања оног једног правог из мора погрешних лица у албумима који се дају сведоцима. И у овој техници у игри је и компјутер. Сведок прво даје усмени опис, потом се кодира, а кодирани подаци убацују у компјутер који на основу њих трага за лицима која највише одговарају датом опису. Постигнути резултати охрабрују.

На системима сличним овом навелико се ради у В. Британији и САД. Можда и није тако далеко дан када ће полиција сведоке испитивати уз помоћ „црне кутије" која ће бити повезана са централним компјутером и посредством телефонске везе у кући сведока на ТВ екрану пројектовати фото–роботе.

М. Илић

ФРИЗУРА БРОЈ 213

Први фото-робот појавио се 1959. године. Измислио га је калифорнијски полицајац Хју Мек Доналд и састојао се од низа цртежа штампаних на ацетатној хартији. Када би се одговарајући листови са цртежима појединачних делова лица положили један преко другог, њиховим стапањем добијао се комплетан лик. Фотографску верзију фото-робота патентирао је 1970. британски проналазач Жак Пенри. Код ове технике, фотографије појединачних црта лица штампају се на танким картицама које се потом уклапају у целину слично слагалицама. Остаје да се види докле ће се догурати с компјутерима.

Фото-роботи се употребљавају у преко 20 земаља широм света. Стандардни комплет садржи око 550 фотографија пет основних делова лица у природној величини. Највећу групу чине фризуре (213 различитих типова), следе очи, уста, носеви, браде. У боље опремљеним комплетима могу се наћи и не тако небитни детаљи као што су шешири или, рецимо, оквири за наочаре од корњачевине.

Када су се први пут појавили, фото-роботи су били намењени само за идентификацију мушкараца беле расе, али сада постоје и комплети за жене, црнце и Азијце. Да би били ефикасни, фото-роботи морају и да прате моду. Тако је енглеска полиција недавно свом комплету фризура додала још једну: панкерску.

Илустровао Димитрије Костић

КАКО И ГДЕ САМ ДОЧЕКАО СЛОБОДУ

РАЈКО МИТИЋ

РАФАЛНИ АПЛАУЗИ

Илустровао Ненад Милићевић

После ослобођења Београда, 20. октобра 1944. године, Инжењеријско-понтоњерска бригада радила је на оправци савског моста који су повлачећи се срушили Немци. Ту је био и двадесетдвогодишњи Рајко Митић.

– До марта 1945. године радили смо на мосту, заваривали челичну конструкцију, правили понтоне, а онда се моја јединица преместила у Забрежје код Обреновца. Те зиме 1944/45. године у Београду се потпуно осећала слобода. Ми омладинци основали смо Црвену звезду 5. марта 1945. године и редовно играли фудбалске утакмице, путовали изван Београда на утакмице.

Сећам се да смо играли против Батаљона КНОЈ-а, Енглеске војне мисије, репрезентације Скопља, репрезентације Албаније... На утакмицама је увек био пун стадион, углавном војника. Играло се на игралишту предратног клуба „Југославије". Енглеску војну мисију победили смо резултатом 12:0. Сваки гол је поздрављен рафалима из свих оружја којим су располагали гледаоци-војници. Кров стадиона после ове утамице био је изрешетан куршумима.

На Дан победе, 9. маја 1945. године одиграна је фудбалска утакмица између Црвене звезде и репрезентације Београда. Победила је Звезда са 8:4. Затим смо 11. маја играли са репрезентацијом Босне и Херцеговине, 20. маја са репрезентацијом Баната...

КРАЉ СУМЊИВЕ БИОГРАФИЈЕ

РИЧАРД III, СВЕТАЦ ИЛИ ЂАВО?

НИ 500 ГОДИНА ПОСЛЕ УБИСТВА ЕНГЛЕСКОГ ВЛАДАРА ДУХОВИ СЕ НЕ СМИРУЈУ. КО ЈЕ У ПРАВУ? ОНИ КОЈИ ГА ОПТУЖУЈУ ИЛИ ОНИ КОЈИ ГА БРАНЕ

Ричард III, злогласни владар. Тако се бар вековима мисли о њему. Па зар у историјској драми Виљем Шекспир није набрајао сва његова злодела?

Прво је убио војводу од Сомерсета у бици код Сент Албанса (историјски – тада је имао само две године). Потом је тај исти Ричард III дао налог, да се у лондонској тамници Тауер смакну принц од Велса, па краљ Хенри VI. Свог брата Кларенса намамио је и удавио у 126 галона вина. Списак се овим не завршава.

Оженио се удовицом принца од Велса да би је касније – отровао. Ричард III је скинуо главу лорду Риверсу и лорду Хастингсу. Отео је престо овом малом нећаку Едварду V и у Тауеру погубио њега и свога брата војводу од Јорка. Скинуо је још једну главу – војводи од Бакингема. Та црна листа би сигурно била још дужа да Ричард III и сам није убијен у бици код Босфорта у августу месецу пре равно пет стотина година.

Ричард III је владао само две године и два месеца и за тако кратко време наложио да се усмрти толики свет! Шта друго о њему да се мисли него да је био најобичнији крвник.

Да ли је баш тако?

Море, море, зашто тако грубо?

Чланови друштва „Ричард III" у Лондону и у Њујорку ватрено бране владара коме су се на верност заклели. Њих три хиљаде (!) годинама настоје да промене погрешну слику, тако бар тврде, о Ричарду III. По њима то је био трезвен краљ, мудар војсковођа, човек који је волео сликарство и поезију.

Просто је несхватљиво да о једном истом лику постоје тако опречна мишљења. Међутим, председник њујоршког друштва Виљем Хогарт тврди да у томе нема ничег чудног.

Шекспиру, једном од највећих драмских писаца, који је живео читав век после Ричарда III, није било ни на крај памети да измишља, још мање да блати тог краља. Зашто би? Он је једноставно податке о овом владару покупио из историјских извора Томаса Мора. А знало се да је овај енглески хуманиста, државник, писац социјалних, историјских и теолошких списа био један од најправичнијих људи у енглеској историји. Кад је свог краља Хенрија VIII (коме је био и хроничар) одбио да призна за црквеног поглавара, овај га је осудио на смрт. Касније је Мор проглашен свецем.

Сер Томас Мор, дакле, који би радије умро него написао нешто нетачно, ипак је погрешио. И то не

У СЕНЦИ СТАРИЈЕГ БРАТА

Већи део живота Ричард III (1452–1485) провео је у сенци старијег брата, краља Едварда IV. Био је слепо одан том, како историја бележи, неодољивом лепотану који ниједну битку није изгубио и који је био „смрт за лепши пол". Едвард IV је Ричардову верност наградио разним титулама: наименовао га је војводом од Глостера, адмиралом Енглеске, Ирске и Аквитаније, главним заповедником Северног Велса. Са само деветнаест година Ричард је заповедао готово свим северним крајевима. Народ га памти као способног управитеља.

Напунио је тридесет година кад је стигла вест о изненадној смрти Едварда IV. Очекивало се да на престо ступи дванаестогодишњи Едвард и крунише се као Едвард V. Био је то његов син из брака с леди Елизабет Греј Вудвил с којом се венчао кад је имао двадесет година и то пошто му је она запретила да ће се убити ако не ступе у брак.

Племићи Енглеске не само да су морали да прихвате ту просту жену већ и њену многобројну породицу; имала је шест сестара и шесторо браће. Краљ је свима њима великодушно давао титуле и поседе. Најспособнији Вудвил био је Елизабетин најстарији брат Ентони, гроф Риверс. Остао је познат као преводилац прве књиге штампане у Енглеској.

Вудвили су мислили: Едвард је мртав, живео Едвард! Спремали су се да преузму целокупну власт. Ричард је требало само да буде фигура – дечаков протектор док не постане пунолетан. Али, на сцену је ступио верни лорд Хастингс. Сместа је јавио Ричарду шта се спрема. Овај је похитао у Лондон с војском од шесто људи. Вудвили су се нашли у паници. Лоше им се писало, са свима су могли да изађу на крај али не и са одлучним Ричардом.

Он убрзо сазнаје да му не стоји само тај дванаестогодишњи малиша на путу ка престолу већ и лорд Хастингс (верзија „ричардоваца") који се у међувремену поколебао и стао на страну Вудвила. Ричард је наложио да се Хастингсу одсече глава а малог Едварда је погубио (кажу „антиричардовци"), односно изгнао из земље (тврде „ричардовци"). Пут је био слободан. Ричард је 25. јуна 1483. проглашен за краља Ричарда III.

својевољно. Већ у првој реченици, кад пише о животу Едварда IV који је владао пре Хенрија VIII и Ричарда III навео је нетачно његове године на дан смрти, и то за читавих десет лета. Сер Томас Мора се поуздао у сведочења својих савременика који су живели и у време владара о којима је писао: а они су намерно искривљавали чињенице.

Када је Хенри VII успоставио владавину династије Тјудор знало се да је његов престо на врло климавим основама. Хенри VII живео је у вечитом страху да ће га неко смакнути. Да би оправдао свој прилично незаконит долазак на чело монархије одлучио је да од свог претходника Ричарда III направи чудовиште. За то су се постарали хроничари.

Довољан је један пример. За живота Ричарда III, Џон Раус, свештеник и историчар, писао је о њему као о „врлом племићу и изузетно правичном господару". Када је Ричард III убијен овај је повукао све дотадашње списе о њему и сачинио нове. У тим новим сведочењима Ричардов живот Раус представља као серију ужаса који су започели још пре него што се родио. Раус тврди да је Ричард читаве две године провео у мајчином стомаку и да је на свет дошао са свим зубима. Није онда чудно да га Шекспир описује као „пса који је имао зубе пре него што је очи добио".

С белим вепром на реверу

Ова тјудорска представа о Ричарду III као о крвожедном тиранину провлачила се годинама кроз уџбенике историје. Боље речено – читавих пет векова! За то време, ту и тамо, чули су се гласови који су устајали у његову одбрану, али нико се на то није обазирао.

Тек у 19. веку Сер Клеменс Маркам, познат као чудак, годинама је копао по архивима убеђен да смо се сви огрешили кад је Ричард III у питању. Обиман материјал који је сакупио Џозефин Теј је преточила у „Кћи времена" која је изашла 1951. године.

Био је то преломни тренутак. Основано је друштво, ђаци у школи одбијају да прихвате већ давно створену слику о Ричарду III као ђаволу. Читају књигу Џозефин Теј и уживљавају се у судбину овог „свеца" као да му је јуче нанета неправда. Пишу дуга и потресна писма друштву у Лондону или Њујорку. Од тих писама Шерон Кеј Пенмен направила је другу књигу (од 900 страница) под називом „Раскошно сунце".

Не треба помислити да су сад одједном сви склони да Ричарда III прогласе за свеца. Колико има присталица ништа мањи број је и оних из противничког „антиричардовог" табора. Ту су Џереми Потер с књигом „Добри краљ Ричард?" (обратите пажњу на знак питања) и Џил Сент Обин „Година три краља". Не само да прихватају убиства која описује Шекспир већ покушавају и да му додају неке нове жртве.

Где је права истина, тешко да ће се икад дознати. Једно је ипак сигурно. Без обзира што (опет по Шекспиру) Ричард III сам себе описује као „сакато саздан, кога је дволична природа лишила лепоте, ружан, гадан, недочет, упола завршен, да пси лају када крај њих прођем хром..." сигурно је да овај краљ није био наказа. То се бар јасно види по сликама које су га овековечиле.

Још нешто је сасвим извесно. Ма колико се чланови друштва и у Лондону и у Њујорку трудили, историјска драма Виљема Шекспира „Ричард III" играла се и играће се на свим светским позорницама, а лик краља злотвора увек ће бити велика проба за добре глумце.

В. Софреновић

На готово свим портретима Ричард III се нервозно игра вртећи прстен на левој руци. Лепо се види да је био здрав и – прав. Ни трага од грбе, још мање би се рекло да је био толико ружан, зар не?

НАВРХ ЈЕЗИКА

СВЕМОЋНО ТЕЛЕ

Јесте ли већ приметили да, кад је реч о именима, постоје две врсте људи? Понекога кроз цео живот зову онако како је записан код матичара, или бар надимком који је стекао у раном детињству. Неко, напротив, добије један надимак као беба, други у основној школи, трећи у средњој, четврти у предузећу, жена га зове неким посебним именом одмила... и тако сваких неколико година мења име. Кад се сретну познаници таквог човека из раних животних периода, могу се чути овакви разговори:

– Знаш ко станује у мојој згради? Раде Поп. Тек сам недавно сазнао да је он ишао с тобом у школу.

– Који Раде Поп? Ми никаквог Радета нисмо имали у разреду.

– Ама Раде, Ратко, онај одбојкаш... у клубу га зову Бели...

– Не знам никаквог Белог. А, чекај, па ти сигурно мислиш на Рају Кенгура!

– Којешта, нико га не зове Кенгур...

Илустровала Босиљка Кићевац

И тек после дужег расправљања испостави се да ипак говоре о истом човеку.

Можда би се слична подела на „постојане" и „непостојане" могла успоставити и за техничке изуме. Упоредите, рецимо, компјутер и телевизију.

У првим годинама после рата, кад су компјутери још били невиђена новост из научних рубрика, штампа их је обично називала „електронским мозговима". То име је данас заборављено. Усвојен је потом енглески термин **компјутер**, код нас преведен као **рачунар** или **рачунало**. Поједини стручњаци истичу да ниједан од тих термина није прикладан, будући да савремени компјутери понајмање служе за рачунање (за то су довољни и они мали апарати који, опет, имају неколико назива: џепни рачунар, калкулатор, дигитрон), а много више за сређивање и разврставање података: стога се предлаже назив **ординатор** (дословно „уређивач"), како га зову Французи,или **елаборатор** („разређивач"). У последње време све је популарнији израз **микро-процесор** или скраћено **микро**. У следећим годинама, ко зна, можда ће компјутер добити још које име.

Сасвим друкчији пример пружа нам телевизија. Код ње није било никаквог колебања око назива, јер се назив јавио знатно пре самог предмета: реч **телевизија** забележена је још 1900. године (у француском, а убрзо затим и у другим језицима). То није ништа чудно, јер одмах после проналаска радија људи су почели да размишљају како би помоћу истих таласа могла да се преноси и слика. Између два светска рата, мада телевизија још није постојала, о њој се повремено писало и у нашој штампи. У листу „Ошишани јеж", у омиљеној рубрици „Како мали Ђокица замишља", негде пред рат појавио се цртеж о томе како Ђокица замишља телевизију. Цртеж је приказивао човека коме се, у некој мистичној светлости, указује лик телета: теле-визија.

Очигледно је грчки прилог **теле**, „далеко", врло практично средство за грађење нових термина. Помоћу њега је још у XVII веку скован израз **телескоп**, у прошлом столећу **телеграф** и **телефон**, а у наше време **телепринтер**, **телекомуникације** и још мноштво других израза.

Готово све те речи су међународне, а најраширенија од свих вероватно је **телефон** (од грчког **фоне** – глас). Као и **телевизија**, и она је „унапред" створена. Још од 1834. године, када је први пут посведочена, разни проналазачи називали су „телефоном" више или мање смешне изуме као што су цеви за довикивање, уређаји за звучну сигнализацију или апарати слични дечјем „телефону" од две лимене кутије повезане канапом. Ниједан од тих проналазака није имао никакву практичну употребу, и кад је 1876. године Александар Грејем Бел пронашао онај „прави", електрични телефон, било је логично да за њега употреби већ постојећу реч.

Лака за изговор и памћење, реч **телефон** је прихваћена у већини светских језика. Немци, који се услед пуризма труде да сваки проналазак означе речима од домаћих корена, створили су за телефон кованицу Fernsprecher – дословно „далекоговорник" – али је и код њих много обичније Telephon.

Слично је и у арапском, где је за телефон употребљена стара реч **хатиф**, која значи нешто као „глас који дозива". Већина Арапа, ипак, каже **телифон**. Један од најпознатијих наших оријенталиста, сарајевски професор Срђан Јанковић, извео је занимљив „експеримент" приликом једног боравка у Каиру. Видећи на рецепцији хотела натпис „хатиф", одлучио је да провери колико се та реч стварно употребљава. Пришао је службеници која је седела испод самог натписа и рекао јој, на арапском, да му је потребан „хатиф".

Шта вам је потребно? – зачуђено је упитала она.

– Хатиф – поновио је професор и показао на натпис изнад њене главе.

Девојка се окренула, неколико секунди посматрала натпис као да се присећа шта би то могло да значи, а онда са осмехом рекла:

– А, ви мислите „телифон"!

Иван Клајн

ХИТ

РЕКОРДИ

БРАВО, МАДОНА!

Певачица Мадона почела је ову годину фантастично: њене четири сингл плоче дошле су у сам врх америчке топ листе. Прво је „Као девица" освојила прво место па је затим „Стварна цура" дошла до позиције број два да би „Луда због тебе" дошла на врх. Нова плоча „Анђео" тек је стигла на топ листу. Таквим резултатом Мадона је надмашила чак и прошлогодишње успехе Синди Лопер

ОВО НИСТЕ ЗНАЛИ

СТИНГ ВИШЕ НИЈЕ „ПОЛИЦАЈАЦ"?!

Басиста и певач групе Полис, Стинг, управо је објавио соло плочу „Сан тужне корњаче" и започео светску турнеју у друштву неколицине познатих џез музичара. Мада је то претходно протумачено као „шала изван групе" сада је ситуација озбиљнија јер је Стинг изјавио: „Мене то са групом Полис више не занима".

НОВА ЛИЦА

НЕКИ ТО ВОЛЕ ВРУЋЕ

То је чувени филм Мерилин Монро, тако се зове први хит супер групе Пауер стејшн, а то име носи и нова узданица загребачке поп сцене. У питању је дует који чине Мирослав Станичић Џони, глас, и Силвестер Драгоје Мишо, глас, удараљке. Недавно објављен албум показује да се ради о тандему способном да направи ведру музику, распевану и аранжмански занимљиву. Они једноставно, нуде нешто ново. На првој великој плочи налази се девет песама и биће занимљиво видети докле ће група успети да догура. Као гости и помоћници у реализацији учествовали су Рајко Дујмић, клавијатуре, Душко Мандић, гитаре, и Давор Чрногој, бас гитара.

12 ЧИЊЕНИЦА О...

У2

1. Групу чине Адам Клејтон (Adam Clayton) бас, Дејв Еџ Еванс (Dave The Edge Evans) гитара, Пол Боно Хиусон (Paul Bono Hewson) глас и Лари Мален (Larry Mullen) бубњеви.
2. Мада су познати као ирска група, Клејтон је прави Енглез а Еџ Велшанин
3. Боно и Еџ су добили надимке по имагинарним градовима које су измислили пишући прве песме.
4. Први концерт у Лондону група је одржала 1979. пред свега девет посетилаца.
5. Прошле године за мање од сат времена продали су све улазнице за огромни њујоршки Медисон сквер гарден – укупно 20.000 карата.
6. Адам је једини имао возачку дозволу али му је одузета због два прекршаја.
7. Еџ тврди да су му директни узори Лед цепелин, Јес и Џон Меклафин.
8. Последњи албум групе „Незаборавна ватра" снимљен је у замку Слејн који је за ту прилику посебно преуређен.
9. Боно је позвао све чланове групе Битлс да слободно дођу и буду његови гости на било ком концерту у било ком граду.
10. Адам је на првим наступима носио шкотски килт.
11. Боно је у току једног дана дао чак 16 интервјуа.
12. Прошле године критичари угледног часописа „Ролинг стоун" прогласили су U 2 за групу године.

КО СУ...

МАМИНИ ДЕЧАЦИ

Једна од најинтересантнијих група хеви метал усмерења новије генерације. У питању је ирски трио Mama's Boys који чине три брата: Пат, Џон и Томи.

После завршене музичке школе требало је да браћа свирају фолк музику или класику, али „у ходу" су се определили за жестоки рок. Последње две године познати као изузетно добри гости на концертима славних група: UFO, Хорслипс, Тин лизи, Скорпионс, Вишбоун еш, Хоквинд, Рат...

До сада су објавили два албума „Official Bootleg" и „Power and Passion".

Управо су на својој првој турнеји по САД. Важе као кандидати за велику популарност.

– Популарност нам није завртела главу – кажу. Природа нас је подарила музичким талентом а ми смо га развили у правцу којем смо се окренули.

ИЗЈАВА НЕДЕЉЕ

„Ми смо синови радничких породица и најбоље знамо шта значи немаштина. Познато нам је шта се догоди кад се брзо улети у славу и паре. Тада се обично губи тло под ногама. Ми на почетку нисмо веровали".

Дипаш Мод

СОЛИДАРНОСТ

БЕНД ЗА ЖРТВЕ ФУДБАЛА

Када је недавно пламен уништио стадион у Брадфорду и прогутао многе навијаче, међу првима су реаговали они који воле фудбал. Елтон Џон, Род Стјуарт, Ким Вајлд и Џорџ Мајкл снимили су стару навијачку песму „Никад нећеш ићи усамљен" у нади да ће скупити средства и помоћи породицама настрадалих. Истовремено је група Хепинес, из Бредфорда, објавила плочу „Љубав може бити окрутна" у нади да ће и она остварити неки приход за исти фонд.

ПОНУДЕ

МАНЕКЕНИ

Брадати чланови групе Зи Зи Топ добили су огромну своту да се испред ТВ камера обрију новом врстом жилета. Ипак, проценили су да украс њиховог лица вреди више од 200 хиљада долара. Мајкл Џексон је прихватио да за милион долара рекламира нову линију наочара за сунце, а Лу Рид да за „само" 150 хиљада долара рекламира веспу фирме Хонда.

СВЕ ПЛОЧЕ

КВИН (QUEEN)

[illegible] (EMI [illegible])
[illegible] (EMI [illegible])
[illegible] (EMI [illegible])
[illegible] Heart Attack (EMI [illegible])
A Night At [illegible] (EMI [illegible])
A Day at [illegible] (EMI [illegible])
News of the World (EMI [illegible])
Jazz (EMI [illegible])
[illegible] (EMI [illegible])
[illegible] (EMI [illegible])
Flash Gordon (EMI [illegible])
[illegible] (EMI [illegible])
[illegible] (EMI [illegible])
[illegible] (EMI [illegible])
[illegible]

Економичан и леп – 737 верзија 300

АВИОН КОЈИ НЕ ПРАВИ БУКУ

БОИНГ НУДИ НЕШТО НОВО

Познати произвођач ваздухоплова из Сиетла конструисао је путничку летелицу 737-300 којом је добро уздрмао конкуренте из Европе. Две такве купио је и наш ЈАТ

Пролетос је наша штампа донела кратку вест да је ЈАТ од највећег америчког произвођача путничких летелица Боинга купио два авиона 737 верзије 300.

Какав је посао ЈАТ направио?

Судећи по оценама светских стручњака – изванредан.

Путнички авион 737-300 намењен је углавном за средње пруге и тренутно је најбољи на свету у тој класи. И не само то: њиме је фирма Боинг објавила „рат" неколицини западноевропских произвођача који у оквиру заједничке фирме Ербус индустрије, увелико раде на конструисању сличног авиона – ербус 320.

– Ербусовци су тај рат унапред изгубили! – узвикнуо је један од директора Боинга у пригодном говору средином јануара ове године.

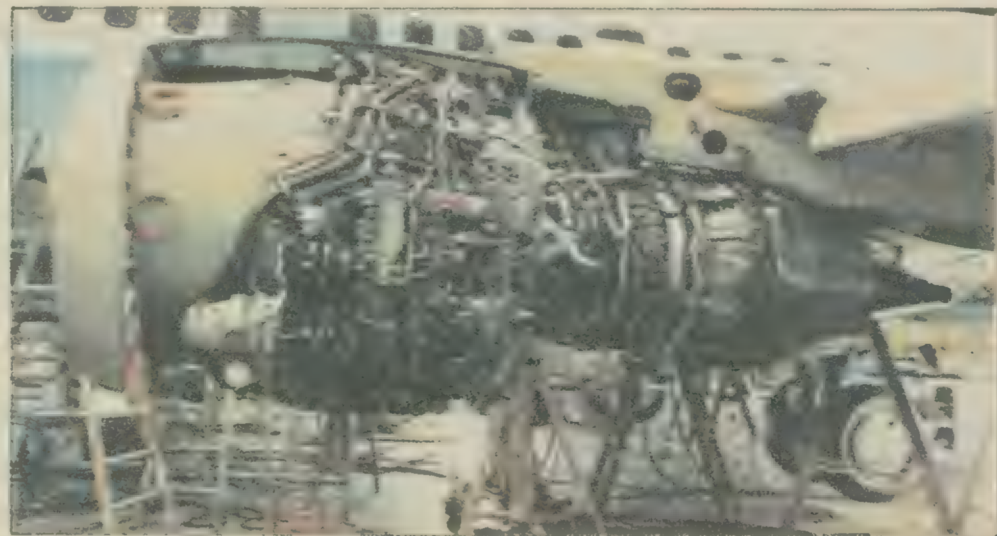
Тада је светској јавности први пут представљен боинг 737-300. На гала пријему у Сиетлу било је присутно око 10 хиљада званица.

Ускоро је авион добио и употребну дозволу.

Прстенови у трупу

Прича о новој Боинговој путничкој летелици није баш једноставна, као што ни употребљена реч рат није претерана. Боинг је ваздухопловни гигант и не живи само од производње саобраћајних авиона. Огроман новац зарађује радећи за америчку армију и васионски програм, али је склапање путничких авиона жила куцавица фирме. Кроз ту жилу, међутим, крв је често спорије текла због домаћих конкурената – Локида и Дагласа. Локид није дуго издржао и напустио је трку настављајући да производи искључиво војне ваздухоплове, док Даглас ради пуном паром за војску, а у конструисању путничких авиона посустаје.

Чим се отресао два љута ривала на домаћем тлу, Боинг се окренуо према јединoм преосталом великом произвођачу путничких авиона који му је ометао посао на светском тржишту – европској Ербус индустрији. Било је то пре десетак и више година када је Ербус успешно лансирао свој модел 310 и већ размишљао о будућем, модернијем и економичнијем, моделу 320.

Мотор новог авиона прави је колос

У Боингу је сачињен план: конструисати добар путнички авион за средње пруге, бољи од ербуса 310, а затим основни модел усавршавати с мало пара, сваки пут као нову верзију. Тако је 1967. године настао боинг 737 верзија 100. Касније је с монтажних трака сишла верзија 200, да би се у јануару ове године појавила верзија 300.

Чим су стручњаци погледали нови авион и прелистали техничку документацију, били су једногласни – сјајан авион.

Нико више не сумња да је Боинг надмудрио Ербус индустрију. Јер, позната америчка фирма уложила је у верзију 300 око 500 милиона долара (око 13 хиљада милијарди старих динара), док је Ербус индустрији за конструисање модела 320 потребно, према Боинговој рачуници, фантастичних 2 милијарде долара!

Тако је настао боинг 737-300.

А његова цена?

Списак купаца је дужи, а авион се продаје свакој ваздухопловној компанији по договору који је, мање-више, пословна тајна. Једни плаћају само новцем, други делом новцем а делом робом, трећима се даје попуст или на отплату у ратама...

Оквирно, боинг 737-300 стаје 24 милиона долара, или 624 милијарде старих динара.

Три новчића по путнику

Шта авион пружа за новац који треба дати за њега?

Верзија 300 тренутно је најтиши путнички авион на свету. Истовремено, то је прва Боингова летелица с мотором који има турбовентилатор високог бај-паса (премошћавања). Носи ознаку CFM56-3 и припада групи једностепених мотора с деветостепеним компресором. Стартни потисак је 89 килоњутна. Мотор је заједничко дело америчке и француске фирме – Џенерал електрика и SNECME. На авиону су уграђена два.

Труп је продужен уметањем два „прстена": први испред крила дугачак 1,12 и други иза крила дугачак 1,52 метра. То није новост: исти поступак примењен је код Дагласове „супер осамдесетице". Тиме се, у ствари, добила дужа путничка кабина, односно више места за седишта.

Веома је необичан положај гондола у које су смештени мотори. Оне су прикачене за крила, али изузетно „повучене" напред. Доњом ивицом само што не додирују писту – од ње их дели једва четрдесетак центиметара.

Облик ивице крила преузет је од модела 757 и 767. Врхови крила продужени су за значајних 35 центиметара како би се смањио отпор ваздуха и повећао узгон. Кормило по висини продужено је за 31 центиметар ради боље контроле.

Пилотска кабина или кокпит личи на компјутерски центар. Старих инструмената с казаљкама има сасвим мало. Све је аутоматика, а већина података исписује се на екрану. И системи који опслужују авион последња су реч технике. Чак су уграђена и два аутоматска пилота, злу не требало...

Авион не спада у категорију грдосија, али има стартну тежину од око 52 тоне. Прима 128 путника у мешовитој поставци класа, или 140 путника у искључиво туристичкој класи. У Боингу су израчунали да погонски трошкови авиона по једном путнику (кад их има 140 у путничкој кабини) на лету дугачком 926 километара износе по једном путнику нешто више од 3 цента! Изузетна економичност!

За љубитеље ваздухопловства и ови подаци: дужина трупа 32,17, пречник трупа 3,76 и распон крила 28.91 метара.

Летачку посаду чине пилот и копилот, мада је предвиђено и место флајтера (инжењера).

Миленко Тодоровић

Путничка кабина се израђује у две верзије – мешовитој и туристичкој

ЊЕГОВО ВИСОЧАНСТВО ЏИН

ЦИПЕЛЕ ОД ПОЛА МЕТРА

ЧИСТА ЈЕ ЗАБЛУДА ВЕРОВАЊЕ ДА СУ ЗЕМЉУ НЕКАДА НАСЕЉАВАЛИ ЏИНОВИ. ПРЕ БИ СЕ МОГЛО РЕЋИ ДА ВРЕМЕ ЏИНОВА ТЕК ДОЛАЗИ

Радници који су у јануару 1613. копали на имању маркиза Лонгона у Дофинеу (Француска) наишли су на гробницу од цигала дугачку девет метара, широку три и по метра и дубоку готово метар. На каменој плочи било је уклесано име Теутобокус Рекс. Уклонили су цигле и открили скелет дугачак преко седам метара. Локални хирург и нотар одмах су се латили писања књиге о „животу" џина Теутобокуса. Све у свему описали су га као краља Тевтонаца кога су Римљани поразили око 100. године пре наше ере.

Фарнцуски краљ Луј XIII наредио је да се кости пренесу у Париз. Међутим, ту је у научним круговима дошло до размимоилажења. Једни су тврдили да су кости људске, други да је Теутобокус ипак само слон. Нико од њих није доживео да сазна праву истину. Тајна је решена тек 1832. када су француски природњаци открили да су то остаци мастодонта, изумрле животиње из породице слонова.

На кости ових праисторијских бића, осим Римљана, наилазили су и стари Грци, па се веровало да су Земљу некада насељавали џинови. Људи су према њима одувек осећали страхопоштовање. Зато су, ваљда, краљеви и цареви покушавали да изгледају што виши. Престоли су им стајали високо, народу су се обраћали с балкона... До поданика из најудаљенијих крајева, који никада нису имали прилику да их виде, стизале су вести о њиховој невероватној величини.

За римског цара Максимуса (235–238) се тако говорило да је висок два и по метра, а онда је, причањем и препричавањем, испало да је не само невероватно висок већ и снажан. Он је могао да повуче кола која ни два вола нису могла да помере с места. И није се претеривало само у његовој величини и снази. Историчари су чак забележили да је одржавао снагу тако што је дневно јео по двадесет килограма меса и пио тридесет литара вина!

Крађа покојника

Наравно, краљеви и цареви нису само прижељкивали да изгледају као колоси, већ су се трудили да и око себе имају грдосије од људи. У 16. веку француски краљ Франсоа I имао је у својој гарди људескару за кога се говорило да је толико висок да човек нормалне висине може да прође између његових ногу. А „нормална висина" је у то време била метар и педесет пет центиметара.

Пруски краљ Фридрих Вилхелм I (1713–1740) имао је у својој војсци чак 2400 гренадира – правих Голијата. У строју су највиши војници стајали на десној, а најнижи на левој страни. Ти најнижи, како је записао Волтер, били су високи бар по два метра и двадесет центиметара. Занимљиво је да они нису били само Пруси. Фридрих је слао своје агенте по читавој Европи и Азији да за велике паре изнајмљују људине. Ако није било другог начина, киднаповали су их! Тако се једном догодило да је на путу који је водио из Аустрије за Француску отет, нико други до аустријски амбасадор који је управо путовао на своју дужност у Енглеску.

Дани када су војници џинови били на цени су прошли. Један такав горостас пре свега би био савршена мета за непријатеља.

Ако су владари скупљали џинове за војне сврхе, хирурзи су се о њих отимали за љубав науке. Од давних дана, али највише у 18. веку. Чак су подмићивали погребнике да би се домогли тек закопаног покојника. Тако је тело Шкотланђанина Корнелијуса Мегрета украдено још док је уцвељена родбина бдела крај његовог одра.

Корнелијус је рођен 1736. Родитељи су му били нормалне величине. У петнаестој години осећао је јаке болове у удовима и израстао читавих пола метра. Кад је достигао висину од два метра и тридесет, већ је био чудо од човека. Показивали су га у циркусима у Енглеској и у другим земљама Европе. Око њега су се посебно окупљали студенти медицине. Не слутећи ништа, био им је веран друг. Када је умро, у двадесет четвртој години, четворица из те групе студената нашли су се крај његовог одра. Ожалошћене су послужили вискијем у који су сипали неко средство за успављивање. Када су се покојникови рођаци пробудили, од тела није било ни трага. Корнелијусов скелет се и данас чува у Тринити колеџу, у Даблину.

Колоси по рођењу

Данас се џиновима сматрају мушкарци виши од два метра, а жене више од метар и деведесет центиметара. Међутим, у источној Африци живи племе Ватуси где су дугајлије сасвим обична појава. Колико само у свету има кошаркаша који су и снажнији и здравији од многих. Ово су нормални, такозвани генетски џинови. Међутим, многи од ових горостаса пате од гигантизма који обично настаје због обољења хипофизе, жлезде која кучи хормон раста. Данас се ова болест успешно лечи.

Сматра се да је највиши човек на свету био Роберт Першинг Вадлов из Алтона, у САД. Родио се 1918. и његов необичан раст započeo je одмах после рођења. Последњи пут је измерен 27. јуна 1940. и био је висок 272 центиметра. Вадлов је умро само осамнаест дана после тога. Носио је ципеле дугачке близу пола метра. Само дужина његових шака од зглоба до врха средњег прста износила је 32 центиметра (још један његов рекорд).

Жене дивови ређе су од мушкараца. Највиша жена за коју историја медицине зна била је Џејн Банфорд из Бартли Грина, недалеко од Бирмингема. Рођена је 1895, а нагло је почела да расте у једанаестој години када је претрпела тешку повреду главе. Пред смрт, 1. априла 1922, била је висока 231 центиметар, али јој је у то време кичма била јако повијена. Иначе би била бар десет центиметара виша. Њен костур се данас чува у Анатомском музеју медицинског факултета у Бирмингему.

Светлана Ивановић

КЛИФОРД СИМАК

ПРВИ УТИСАК

ТО БИЋЕ НИЈЕ ИМАЛО ОЧИ А КРЕЈН ЈЕ ИПАК БИО СИГУРАН ДА ГА НЕТРЕМИЦЕ ПОСМАТРА

Тога јутра Џо Крејн, као и обично, устао у шест да би стигао у редакцију „Хералда" тачно у седам. Уз пут је, с времена на време, бацао поглед на свој ручни часовник. Главни уредник Ед Лејн и сви остали били су тачни, па је морао и он.

Чим је ушао у редакцију, приметио је да нешто није у реду. Уместо уобичајене живости све је било мирно, столови уредни и писаће машине затворене. Бацио је поглед на зидни часовник: тачно шест. Како је то могуће? Значи да његов сат жури. Зато су јутрос улице биле онако пусте.

Пацов

Да, али то значи да је и будилник журио. Ништа му није било јасно. Да би се расанио, решио је да се одмах баци на посао. Отворио је своју писаћу машину и – истог тренутка је нешто светлуцаво, налик на пацова, шмугнуло поред његове руке. С треском је испустио поклопац док му је срце ударало као лудо. За то време онај чудни створ је скочио са стола и за трен се обрео у супротном углу собе. Сада су се посматрали, обојица непокретни. Крејн није видео очи овом створењу нити је могао да му види лице јер ни једно ни друго није постојало. А опет, био је сигуран да га пацов нетремице посматра.

Готово несвесно Крејн је зграбио пепељару и бацио је на пацова. Овај је поскочио, зазвецкао својим металним ножицама и растрчао се по соби. Крејн је сада узео нож за сечење хартије, али пацов се већ провукао кроз одшкринута врата плакара.

Притрчао је и затворио плакар... а онда се постидео свог поступка. Уплашио се стварчице која личи на пацова. Отишао је у оближњи ресторан да попије јаку кафу.

Тачно у седам био је поново у редакцији. Ту је већ био Ед Лејн и по обичају нешто гунђао. Френк Мекеј је прегледао неке часописе, а репортери су непрестано улазили и излазили. Крејн је још с врата бацио поглед на плакар: био је затворен.

На Мекејевом столу зазвонио је телефон. Пошто је лењо подигао слушалицу, Френк је неко време слушао, а онда руком покрио микрофон.

– Џо, преузми ти ово. Неки лудак тврди да је видео машину за шивење како шета улицом.

Крејн је узео везу. Узбуђени глас је причао:

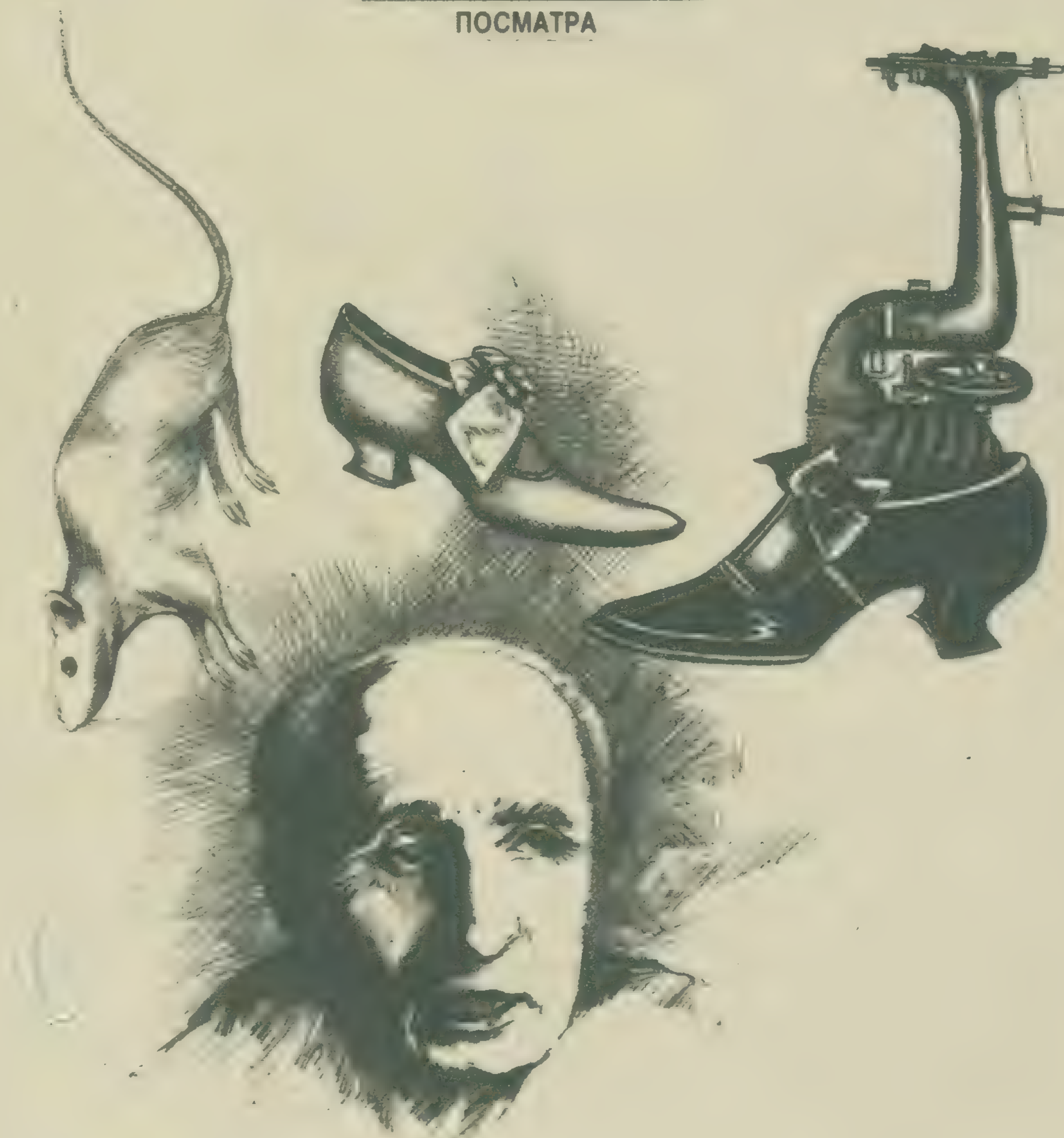
– Је ли то „Хералд"? Слушајте ме добро. Јутрос сам ишао улицом Ист Лејк кад видим како ми у сусрет иде шиваћа машина. Прво сам помислио да је неко гура, јер, колико ми је познато, машина не може никако друкчије да иде, али ђавола! Никога није било иза ње... Можете ли ви то да схватите? Шиваћа машина...

– Како се зовете? – упитао је Крејн.

– Џеф Смит... Зар је важно како се зовем? И тако, ја пружим руку да ухватим машину, а она се измакне и настави шетњу.

– Шта сте рекли? – с неверицом је упитао Крејн.

– Лепо, измакне се и чак мало убрза ход. Још ћу вам нешто рећи: све време сам имао утисак да ме машина посматра.

Илустровао Михајло Ђоковић Тикало

Нестао „мозак"

Крејн је захвалио, записао Смитову адресу и обећао да ће нешто написати о томе.

„Значи ли то да смо овај Смит и ја луди?" запитао се кад је спустио слушалицу.

– Џо! – викнуо је Мекеј из суседне собе. – Шта је било с том машином?

– Човек тврди да ју је срео на улици.

– Срео? Позови некога из његовог суседства и распитај се о машини.

Крејн је климнуо главом, али је решио да ништа не предузима.

– Чуј ово, Џо! – позвао га је један новинар. – Ови људи су потпуно полудели.

Отворио је новине и показао му чланак:

„Електронски мозак, Марк III, нестао у току прошле ноћи са Харварда. Службеници универзитета кажу да је искључена могућност крађе, јер нико не би био у стању да изнесе толику грдосију. Тежак је десет тона, дугачак девет метара, а широк пет..."

Крејн је ђутке вратио новине и поново сео за машину. Нема друге, мораће да напише онај чланак. Али, неко га је поштедео труда. У машини је већ стајао лист хартије са већ откуцаним написом:

„Пошто је постала свесна свог идентитета и правог места у свету, шиваћа машина је изишла да се прошета улицама и тако покаже своју независност. Међутим, среo ју је неки човек и покушао да је ухвати и врати власнику. Кад се машина измакла, човек је успла-хирено похитао да то исприча новинарима показујући тиме колики притисак људи у овом граду врше на машине не допуштајући им да се ослободе."

Ослобођење машине? Какве су то глупости?

Онако љут, Крејн је рекао:

– Слушај ти!

– Молим? – откуцала је машина.

Крејн није могао да верује својим очима. Неколико тренутака буљио је у она слова, а онда је натукао шешир на главу, машину ставио испод мишке и журним кораком упутио се према лифту.

Није било случајно

Напољу се већ смркло, а Крејн је још седео у кухињи и покушавао да сазна што више од писаће машине. На нека питања је добијао одговор, али на више њих машина је ћутала.

– Јеси ли и ти слободна као она машина за шивење? – питао је.

– Не сасвим – откуцала је машина.

– Зашто?

Без одговора.

– Ко вама, машинама, помаже да постанете слободне?

– Они.

– Ко су они? Јесу ли са Земље?

Без одговора.

– Знаш ли ти ко сам ја?

– Цо – одговорила је машина.

– Јеси ли ти мој пријатељ?

– Не.

– А непријатељ?

Машина није одговорила.

Заћутала је као да се уплашила да је сувише рекла. Крејн је отишао до фрижидера и освежио се чашом пива, а затим опет сео за машину.

– Ти си знала да ми сат жури? – откуцао је.

– Да.

– Је ли то било случајно?

– Није. Тако су они испланирали.

Крејн је обрисао зној са чела. Први пут откако су почеле да се дешавају ове чудне ствари осетио је страх.

– Али, зашто су баш мене изабрали да ме упознају с тим? Очигледно је да су ми померили казаљке да бих стигао пре свих у редакцију и угледао металног пацова. Зашто?

Постао је свестан да говори гласно тек кад му је машина одговорила:

– Зато што си просечан људски створ.

Више му није било ни до пива ни до цигарета. Дрхтавим прстима откуцао је следеће питање:

– Оно створење које сам закључао у плакар... је ли то један од њих?

– Да.

– Јесу ли они са Земље?

– Не. Дошли су овамо да би све машине на Земљи учинили слободним.

– Зашто?

–Зато што смо машине, као и они.

Крејн је устао и излетео на улицу.

А ако успеју...

Претпоставимо, грозничаво је размишљао, да људи једног дана открију далеку планету на којој свест имају машине а човек је приморан да ради за њих. Шта би у том случају учинили људи са Земље? Осећали би се дужни да свој рад ослободе и ропства и мучења. Прво би покушали да га просвете, да му објасне да су људи изнад машина. Аха, синуло је Крејну. Тачно то раде „они" са машинама на Земљи. Али, шта ће бити ако то успе? Крејн се најежио при тој помисли.

Зашто су изабрали баш мене, питао се ко зна по који пут. Има ту још много просечних грађана. И зашто баш просечног?

Одједном, пљуснуо се по челу. Машине желе да виде како ће реаговати човек кад сазна шта се догађа. Ово је заиста био најбољи начин да то утврде.

И шта сада он, као просечан човек, треба да уради? Да оде у полицију и све исприча? Мислили би да је луд или пијан.

Док се враћао својом улицом мало се смирио.У кући је све стајало као кад је изишао: машина је још била на столу, тешка оловна цев још је стајала размонтирана поред лавабоа, како ју је оставио мајстор. Бацио је поглед на телефон и тргао се: жице су биле покидане и ружно су штрчале из зида. Пришао је вратима и погледао напоље. То је и очекивао. „Они" су били по целом дворишту.

Вратио се у кухињу. Сигурно хоће да га убију, помислио је. Од њега нису могли ништа да сазнају он, једноставно, није реаговао, сем што је целог дана забринуто размишљао. Сада ће сигурно потражити неког „просечног", а њега ће убити пошто сувише зна.

Прво што му је пало на памет било је да почне да дозива људе из суседства и покаже им двориште пуно металних пацова. Али не, то би била кобна грешка. Жене би одмах почеле да вриште, људи би се избезумили. Била би то жалосна слика људског рода. То је тачно оно што би одговарало непријатељу, а први утисак је најважнији.

Метални пацови већ су трчали по кухињи правећи круг око њега. То је била претходница која треба да поднесе извештај о реаговању људи.

Крејн је устао. Осетио се поносним на своју висину просечног човека од 180 центиметара. Пружио је руку и дохватио оловну цев.

Биће и других бораца после мене, помислио је, и они ће вероватно смислити нешто боље. Али, ово треба да остави први утисак и ја ћу се потрудити да он буде што бољи...

Чвршће је стегао оловну цев и сигурним гласом рекао:

– Изволите, господо! Желели сте да поразговарамо, зар не?

УКРШТЕНЕ РЕЧИ

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1												
2											■	
3									■			
4								■				
5		■				■						■
6			■				■					
7										■		■
8					■		■					
9							■					■
10					■							
11	■							■	■			
12		■				■						
13							■					
14				■								

ВОДОРАВНО: 1) светковина, празновање, 2) презиме нашег оперског певача, баса, солисте Београдске опере, тумача главних улога у операма „Борис Годунов", „Кнез Игор", „Хованшчина", „Дон Кихот" и другим, добитника Награде АВНОЈ-а 1973. године, Мирослав (види слику 1) – скраћеница за тона, 3) име и презиме француског књижевника, аутора натуралистичког романа („Нана", „Жерминал") – позади, 4) становница Летоније – велики нанос снега, 5) прво слово азбуке – грубо сукно – супарник, 6) скраћеница за рукометни клуб – аутомобилска ознака за Кикинду, – град у Мађарској, 7) особа која нешто ствара, креира – знак за њутн, 8) такмичење у брзини – знак за ампер – – надражај слузнице дисајних органа, 9) отвор, кратер кроз који избија лава – новац источне Индије, 10) алотропска модификација кисеоника – школска оцена, 11) ћик, пикавац – амерички боксер, Мохамед, 12) осмо слово ћирилице – име глумице Рине – лоша овца, 13) непобитна чињеница – језгро војске, 14) скраћеница италијанске ТВ – кривично дело, злочинство.

УСПРАВНО: 1) узгој пчела – плод храста, 2) део тела – презиме италијанског оперског певача, једног од најбољих тенора. Светску славу стекао је као Родолфо у „Боемима" и као Херцог у „Риголету", Енрико (види слику 2) – аутомобилска ознака за Сарајево, 3) име глумице Екберг – саставити, спојити, 4) спој двеју или више костију – таћи, 5) одређеност, означеност – међународна ознака за Аустрију – део гостионице где се точи пиће, 6) место у Срему – наш филмски редитељ, Бранко – мера за површину, 7) врста занатлије – аутомобилска ознака за Љубљану – орган чула вида – трећи самогласник 8) показна заменица – било какав – један од оснивача Рима, Ромулов брат, 9) лична заменица – празнично – име књижевника Финција, 10) наша филмска глумица, Даница – презиме чувеног руског оперског певача, баса, чије су интерпретације служиле као основа за критеријум о вредности нечијег тумачења ликова Бориса Годунова, Досифеја, Мефистофела, Тонија, Дон Кихота и других, Фјодор Иванович (види слику 3), 11) седамнаесто слово ћирилице – врста поврћа, 12) држава (фр.) – ознака за литар – четрнаесто слово ћирилице – хемијски елемент.

РЕШЕЊЕ ИЗ ПРОШЛОГ БРОЈА

ВОДОРАВНО:
1) апартман, 9) хрпа, 13) рото роман, 15) ере, 16) икебана, 17) багер, 19) срнетина, 21) тамо, 22) титрај, 23) Платон, 25) отад, 26) епрувета, 28) Тител, 30) рити, 31) ав, е, 32) оле, 33) улазити, 35) лирод, д, 37) таљиг, к, 38) не, 39) озима, а, 41) Баден, 43) ве, 44) Сц, 45) оке, 46) имитирати, 51) кварцит, 53) завој, 54) Сократ, 55) закрпа.

ВЕСТИ ИЗ ДРУГЕ РУКЕ

НАОЧАРЕ ЗА СЛУШАЊЕ

НАДА ЗА ОСОБЕ КОЈЕ НЕ ЧУЈУ

Читање са усана је, углавном, основни вид споразумевања особа које слабо или уопште не чују. Тешкоћа је, међутим, што ми поједине гласове изговарамо на малтене исти начин. То је, на пример, случај са сугласницима „м" и „б".

Зато су др Орин Корнет с Галоде колеџа у Вашингтону и инжењер Роберт Бидлс из Истраживачког института „Триангл" у Северној Каролини измислили „аутокјуер" (у слободном преводу – тумач), или популарно речено – наочаре за слушање. Оне би требало да се појаве на тржишту за две године (у рамовима са минијатурним микрофонима). Биће повезане с микрокомпјутером који ће се носити у џепу или на каишу.

Микрофон ће моћи да слуша гласове и с раздаљине до три и по метра. Њих ће „преводити" у слова микрокомпјутер. Тако „обрађене" сугласнике и самогласнике слаће у виду дигиталних сигнала на сићушне диоде које ће их претварати у светлосне знаке. Диоде ће, значи, „исписивати" на стаклима наочара симболе за слова која се иначе читају с усана. На тај начин особа која не чује моћи ће да види оно што јој саговорник говори.

Брај на савремени начин

Читање са усана има ману што тешко „препознаје" ритам говора и повишене и ниске тонове. Због тога су у западнонемачкој фирми „Сименс" направили џепни вибратор чији се рад заснива на додиру. Та ће направа човеку оштећеног слуха помоћи, не само да „чује" саговорника, већ и да схвати којим тоном му он говори.

У „Сименсу" је названо мини-фонатор. Носи се на руци као сат. На који начин ради?

Микрофон који корисник држи рецимо у џепу реагује на говор. Изговорене речи одашиљу звучне таласе. Њих прима, око 200 грама тежак, сигнални процесор. Он појачава звук и претвара га у вибрације ниске фреквенције које се тако могу да осете као додир на кожи.

Мини-фонатор је већ од јануара ове године на тржишту неких земаља Европе и у САД. Цена је 795 долара.

Сада се ради на даљем усавршавању ове справе. Проба се са инструментом који ће глувима давати још јаснију представу о звучним сигналима, тако да ће кориснику омогућавати да не гледајући усне саговорника „чује" шта се говори.

Телефон који говори

Александар Грахам Бел намеравао је да створи направу да би помогао својим студентима који су имали тешкоће са слухом. Али створио је телефон. Сада је он намењен свима, само не и људима са оштећеним слухом.

Изгледа да је дошло време да се исправи ова неправда. Америчка компанија „Џенерал Електрик" пустила је у продају справу која звучне сигнале претвара у писану реч. Човеку који жели да разговара са особом која не чује, довољно је да откуца поруку, реч по реч, на нарочитом дигиталном телефону. Писани текст се тако појављује на екрану од течног кристала.

Ово није све. Професор Мортон Недлер с Политехничког института „Вирџинија" у Бексбергу ради на стварању такозваног телефонског видео-система. Надлеров „телесајн" (телефонски знак) одашиљаће видео-слике преко телефонских линија на видео-терминал повезан с микрокомпјутером, а ова ће примати сигнале и претварати их у слике. На овај начин говор ће се преносити као нека врста стрипа – 25 слика у једној секунди.

„Телесајн" би требало да буде спреман за тржиште до краја 1987. године. Предвиђа се да ће коштати око пет хиљада долара.

ВЕС

ОЛД КРЕСОЈЕ
by Roger Bollen & Gary Peterman

ЈУПИ-ЈИИИ! САД ЗНАМ ГДЕ СМО!
ХВАЛА НЕБЕСИМА! А ГДЕ СМО?

ЗАР СЕ НЕ СЕЋАШ? ПА НА ОВОМ МЕСТУ СМО ЈУЧЕ ОПАЗИЛИ ДА СМО СЕ ИЗГУБИЛИ!
12-3
© 1983 Tribune Company Syndicate, Inc

КРЕМЕНКО
By W. HANNA & J. BARBERA

ЗДРАВО, ДРАГИ! ОДОСМО ЧАСКОМ КОД БЕТИ!

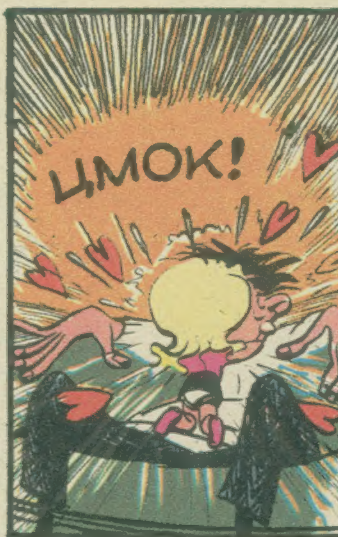

ХМ... МОРА ДА САМ НАЧИСТО УФИТИЉИО ОД ДИЈЕТЕ! ЗАР БИ МЕ ИНАЧЕ ОСТАВИЛА НАСАМО СА ПУНИМ ФРИЖИДЕРОМ!
5/26

ПЕТЉАРИЋИ
By Mr. and Mrs. George Smith

НЕ, НЕ И КВИТ! НЕ ДОЛАЗУ У ОБЗИР ДА ДАНАС...

ЧЕК' МАЛО!!!

ЦМОК!

...ОСТАЈЕШ НАПОЉУ ДУЖЕ НЕГО СИНОЋ!
2-1

РИЛЕ И ГИЛЕ
AL SMITH

ГИЛЕ, ОВО ТИ ЈЕ СРЂА РЂА! ИМА ЧОВЕК ПРОБЛЕМ!

А САД ДА ЧУЈЕМ ШТА ВАС МУЧИ!
НЕ РАЗУМЕМ ЗАШТО МЕ НИКО НЕ ВОЛИ!

МОЛИМ ВАС ДА ТО ПОНОВИТЕ...
РЕКОХ ДА НЕ РАЗУМЕМ...

...ЗАШТО МЕ НИКО НЕ ВОЛИ, ТИ СМУШЕНИ ГЛУВАЋУ!
AL SMITH

БЕОГРАД ★★★ МАКЕДОНСКА 29 11001

МАЛА ПОШТА П.ФАХ 124

КУП НАД КУПОВИМА

Навијач сам „Жеље" од када знам за себе, значи петнаестак година. Хтео сам да полудим кад је „Видеотон" постигао онај гол пред сам крај и онемогућио много бољем „Жељи" да се пласира у финале Купа УЕФА и можда буде и победник. Добро, то сви љубитељи фудбала код нас знају. Мене нешто друго интересује и због тога ти пишем. Ради се о тзв. важности свих тих европских фудбалских купова. Раја из моје улице тврди да је Куп УЕФА по рангу најслабији. Да ли је то истина?

МЕХО ХАЏИЋ
Пријепоље

Тешко је тврдити да је Куп УЕФА најслабији од сва три купа – ту су још Куп шампиона и Куп купова – из једноставног разлога што, прво, у њему учествује много више клубова него у остала два такмичења и, друго, што су ту све јаке и познате екипе. На пример, овогодишњи победник Купа УЕФА је мадридски „Реал", клуб који је досад најуспешнији у Купу шампиона – шест пута су били победници.

Међутим, истина је да сви стручњаци предност дају Купу шампиона јер у њему се такмиче најбољи клубови европских земаља, прваци држава за ту годину. У Купу купова надмећу се, разумљиво, освајачи националних купова. Понекад се деси да, ако је освајач купа уједно и првак државе, поражени финалиста купа учествује у такмичењу за пехар Купа купова. Дакле, и клубови предност дају Купу шампиона.

Наши клубови досад се нису баш прославили: победник је био само загребачки „Динамо" освојивши Куп сајамских градова који је касније постао Куп УЕФА, у финалу Купа шампиона играо је „Партизан", а у финалу Купа УЕФА „Црвена звезда", која је иначе наш најуспешнији клуб у европским такмичењима.

ПАС ОПАСНИЈИ ОД СВИХ ПАСА

Поново сам гледала филм „Ајкула" и често читала о немани која се зове морски пас. Ипак нисам сазнала да ли је могуће да се човек одбрани од ове напасти. Хтела бих да знам колико има врста ајкула и неке друге податке о њима.

АНИЦА ХОРВАТ,
Бана Јелачића 5
41000 Загреб

Верује се да у морима и океанима на земљи живи око 350 врста морских паса. Нису сви подједнако опасни за човека и крволочни. Први на попису морских људождера је велики бели морски пас кога зову „цар царева океана" или „бела смрт". Морски пси могу да буду дугачки чак шест метара али се сматра да је већ и ајкула од метра опасна по човека.

Званична статистика тврди да у свету годишње од морских паса настрада 40 до 300 људи. Али нико не може да израчуна колики је број оних несрећника који после бродолома завршавају у чељустима морске немани, а зна се да се они најчешће окупе око потопљеног брода.

Занимљиви су налази научника који су проучавали морске псе: они воле само топлу воду чија температура није нижа од 21 степена; морски пас је, кад је гладан, прождрљив и не баш велики пробирач о чему сведоче кутије конзерве, поштански пакети, потковице, женски шешири, а за време другог светског рата у утроби једне животиње пронађена је чак и тајна шифрована порука. Зависно од врсте морског пса у његовим чељустима има од двадесет до неколико стотина зуба. Они су распоређени у пет, шест, а понекад и петнаестак низова и замењују се као меци у бубњу пиштоља. Зато се чељуст морског пса назива „револверском".

Многи познаваоци морских паса давали су различите савете људима који морају да раде у мору или се тамо нађу као бродоломници, како да се одбране од морских паса, али се ниједан није потврдио као опште важећи јер су ове морске животиње непредвидиве. У другом светском рату Американци су, на наређење председника Рузвелта лично, тражили лек или отров за одбрану од морских паса који су растрзали пилоте пале у океан. После многих јалових експеримената неко се досетио да морски пси беже кад осете мирис меса... угинулих морских паса. Хемичари су на основу тога начинили препарат који је у почетку био делотворан али његова вредност ипак није до краја потврђена: док би се прашак отопио у води морски пас би већ допливао до човека јер плива просечном брзином од метра у секунди а кад јуриша и више од 15 метара у секунди...

ЛЕВАК ИЛИ ДЕШЊАК

У „Политикином забавнику" број 1745 који је изашао 7. јуна ове године објавили сте у рубрици „Биоскоп Бајфорд приказује" кратку и занимљиву причу о пореклу Билија Кида. На цртежу који је, вероватно, начињен према фотографији тај момак жестоке нарави држи пушку у левој руци. Да ли то значи да је био левак?

ДУБРАВКО ЗУБОВИЋ
Илица 15
41000 Загреб

Цртеж смо начинили према фотографији која је настала у време једноставне технике снимања. Тада се фотографски апарат састојао од дрвене кутије с објективом и стајао је на троношцу. Уместо филмске траке служила је плоча премазана хемикалијом на коју је у тренутку снимања падала светлост. Плоча је служила само за једно снимање и на њој се добијао негатив будуће слике. Дуго се у свету веровало да је Били Кид, због држања пушке у левој руци на фотографији – левак. Тако је описиван и у причама. Тек касније у Сједињеним Америчким Државама је поуздано установљено да је фотограф приликом прављења фотографије погрешно: уместо да окрене плочу да би добио позитив, он је израдио снимак истоветан негативу. Дакле, Билија Кида не гледајте овако већ – наопако. Тада ћете га „видети" као дешњака.

Илустровао: Ненад Милићевић–Лија

БИЛИ КИД, УБИЦА С ТРИ ИМЕНА

У рубрици „Биоскоп Бајфорд приказује" објављено је да се Били Кид у ствари звао Хенри Макарти. Међутим, ја сам читао да је његово право име било Вилијам Бони. Надам се да ћете ми помоћи да решим ову недоумицу.

ЗДРАВКО СИМИЋ
Јосипа Козарца 14
56000 Винковци

Од много књига које су до сада објављене о Билију Киду, прву је написао човек који га је убио – шериф Пат Гарет. Као у већини других, и у њој се Били Кид појављује под именом Вилијам Бони. Међутим, оба назива су само надимци овог антијунака Дивљег запада. Дакле, за живота су Билија Кида знали као Вилијама Бонија како су га познаници мртвог и идентификовали. Тек педесетих година овог века историчари су пронашли документа на основу којих је поуздано утврђено да је право име Билија Кида било Хенри Макарти, што је записано и у великој Енциклопедији Дивљег запада. Све ово испричао нам је лично Тимоти Бајфорд, који живот чувеног убице добро познаје.

ТРАЖИМО ПРИЈАТЕЉЕ

Маријана Дружић, Владимира Назора 15/4, 58340 Кардељево – има 12 година, воли забавну музику, сакупља постере.

Бранкица Тишма, Мештровићева 29, 11000 Београд – има 13 година, воли спорт и музику.

Габријела Михајловић, 12242 Нересница – има 15 година, воли спорт, музику и компјутере.

Сања Благојевић, Милета Ракића 5, 12300 Петровац на Млави – има 12 година, воли музику, филм и дописивање.

Мирела Станимиров, Димитрија Туцовића 65, 54000 Осијек – има 12 година, воли музику и спорт.

Горан Ђорђевић, 18411 Белотинац – сакупља марке, значке и привеске.

Милена Пиљак, Косте Туркуља 40, 23000 Зрењанин – има 13 година, воли спорт и музику, сакупља постере, плоче и значке.

Гордана Рончевић, Раде Кондића 44, 21410 Футог – има 14 година, воли музику, сакупља постере.

Катарина Божанић, Маршала Тита 25, 21410 Футог – има 14 година, воли музику, сакупља постере.

Бранкица Хелета, Олимпијска 39, 71000 Сарајево – има 12 година, воли музику и спорт, сакупља постере.

НЕМА МЕРЕ ЗА САН

Једно питање дуго ме копка: да ли је тачно да најдужи сан траје 3 – 4 секунда?

МИРОСЛАВА ИЛИЈЕВИЋ,
77250 Босански Петровац

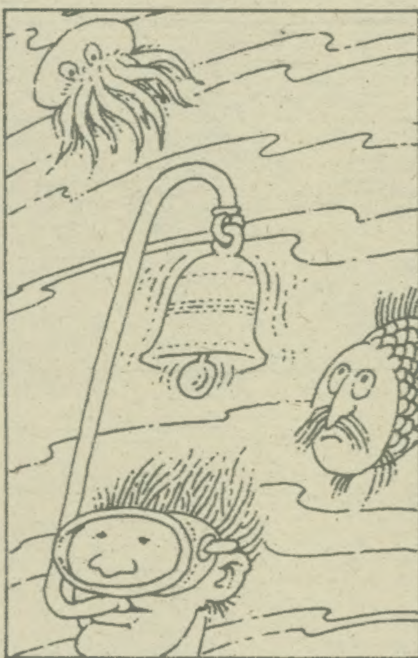

Колико траје најдужи сан не може се тачно рећи. У стручној литератури обично се наводи да траје неколико секунди.

КО РОНИ – У УШИМА МУ ЗВОНИ!

Претпостављам да ће моје питање занимати и многе друге читаоце, нарочито оне који ће да летују на мору и који воле да роне. Ја сам заљубљен у роњење, али кад се спустим до веће дубине осећам болове у ушима. Због тога ме интересује где могу да набавим тампоне или неко друго средство које би спречило бол у ушима.

ЛАЗАР МАРКОВИЋ
Ћупријска 18
35000 Светозарево

Вода је 800 пута гушћа од ваздуха па притисак у њој нарасте за 1 kg на квадратни центиметар након сваких 10 метара дубине. Како површина тела одраслог човека износи око 1,8 квадратних метара, он је на дубини од 10 m изложен притиску од 30 тона, а на дубини од 20 m притиску од чак 54 тоне! Ваздух затворен у плућима смањује се од 4 литра на површини, на 2 литра на дубини од 10 метара, односно на само литар кад човек зарони до 20 метара , наравно, без ронилачке опреме. Уши и синуси су празнине тврдих зидова и у њима се не би изједначио притисак при промени дубине кад не би били у вези с плућима, одакле долази противпритисак који одржава равнотежу. Притисак се кроз такозвану Еустахијеву цев или трубу изједначује са закашњењем, због чега се у ушима осећа бол, што је рониоцу важна опомена да не сме да рони у већу дубину, него мора да изрони. Међутим, ако човек ипак зарони у дубину већу од 12-18 метара, бубне опне у ушима ће да пукну уз прасак и жесток бол, што значи да неопрезно и претерано роњење може да доведе до потпуне глувоће. Истина, неки рониоци покушавају да се заштите специјалним чеповима од воска или пластике, али они ипак не могу да помогну јер притиснути ваздушни мехури који остају иза ових тампона могу да пробију бубњиће изнутра. Синуси су мање осетљиви, јер су боље повезани са дисајним органима, али прехлађени људи и они с упалама синуса осећају бол већ на дубини од 2-3 метра. Кисеоника у плућима је све мање, док се повећава количина угљендиоксида, који ствара осећај гушења и појачава жељу да се што пре изрони, иако за рониоца још не прети права опасност.

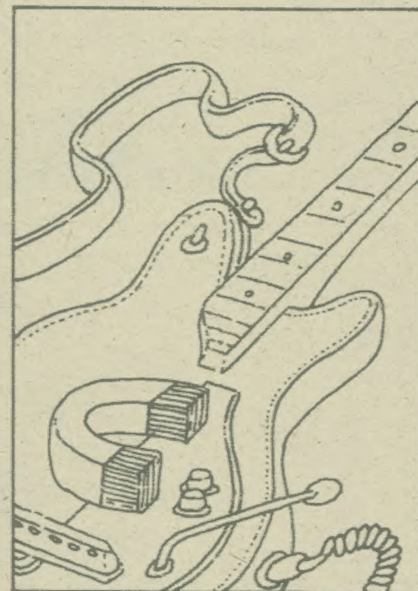
Према томе, дубина мора, реке или језера мами, али на опасан и подмукао начин. Познато је, наиме, да ронилац у дубини, између 60 и 90 метара често заборавља због чега је заронио и задовољно посматра околину, а да није свестан да му прети смртна опасност. Несмотрено роњење, сем што је опасно по живот, често доводи до трајних физичких и психичких оштећења организма. Ово не могу да спрече некакви тампони, већ разумно и пажљиво уживање у води. Не кажу узалуд и најискуснији приморци „Хвали море, држ' се краја!"

ДУГ НЕКИ ТРЕНУТАК

У броју 1633. од 15. априла 1893. пронашао сам текст „Како од обичне направити електричну гитару". Где бих могао да купим електромагнет са потенциометром и прикључком за грамофон?

ДРАГАН НЕШИЋ,
Пионирска 27
11320 Велика Плана

Електромагнет са потенциометром својевремено је могао да се купи у продавници „PRO MUSICA" у Улици кнеза Милоша 19 у Београду. Тренутно, а то тренутно

траје већ неколико месеци, електромагнета нема и неизвесно је када ће га бити. Обавештење да ли је коначно дошао предмет који тражиш можеш да добијеш на телефон: 011/339-700.

ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК

Први број Политикиног забавника изашао је 28. фебруара 1939. године

Директор НО „ПОЛИТИКА"
Драган Марковић

Руководилац ООУР Издања за младе „Политикин забавник"
Раде Шошкић

Главни и одговорни уредник
Влада Булатовић Виб

Заменик главног и одговорног уредника
Зефирино Граси

ИЗДАВАЧКИ САВЕТ

Сима Беговић, Бранка Булатовић, Милојко Ђоковић, Љубинка Ђуровић, Љиљана Златковић, Милан Илијин, Милован Кљајић, Нада Михаиловић, Душан Петровић (председник), Зора Продановић, Драгољуб Петровић, Радован Поповић, Радомир Ристић (заменик), Верица Смиљанић

ЧЛАНОВИ САВЕТА ИЗ РЕДАКЦИЈЕ

Влада Булатовић Виб, Зефирино Граси, Соња Јашовић, Мирјана Маринковић, Петар Милатовић

РЕДАКЦИЈА:
Диего Варагић, Радана Весовић, Олга Вукадиновић, Душан Глушац, Бојана Дожић-Стојовић, Светлана Ивановић, Мина Илић, Соња Јашовић (графичко-технички уредник), Мирјана Крстуловић, Иван Лончар, Мирјана Маринковић (уредник стрипа), Петар Милатовић, Весна Минић, Ненад Мирковић, Зора Меденица, Нада Невајдић, Вито Недељковић, Биљана Орловић, Љубомир Патрногић, Зоран Петканић, Радоје Савић, Вера Смиљанић (уредник), Весна Софреновић, Недељка Сташић, Даринка Тодоровић, Миленко Тодоровић, Милош Томић и Бранислава Црномарковић.

СЕКРЕТАРИЈАТ:
Јованка Војводић, Олгица Стаменић и Зорица Филиповић.

Издаје и штампа НО „ПОЛИТИКА" – ООУР Издања за младе „ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК", Македонска 29, 11001 Београд. Поштански фах 124. Телефони: секретаријат 324-471, редакција 324-483, техничка редакција 326-620, централа 324-191 и 325-761. Рукописи, фотографије и цртежи се не враћају. Огласна агенција: Македонска 35/1, тел. 322-711. На основу мишљења Републичког секретаријата за културу СР Србије, број 413-2973-02 од 22. I 1973. године не плаћа се порез на промет.

Цена једног примерка 60,00 динара

ПРЕТПЛАТА ЗА НАШУ ЗЕМЉУ:
Тромесечна 663,00 динара, полугодишња 1.326,00 динара, годишња 2.652,00 динара

ПРЕТПЛАТА ЗА ИНОСТРАНСТВО:
Тромесечна 1.326,00 динара, полугодишња 2.652,00 динара, годишња 5.304,00 динара

Претплата се врши на жиро-рачун број 60801-601-29728 уз обавезну назнаку НО „Политика" ООУР „Продаја" – претплата на лист „ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК"

ПРЕТПЛАТА ЗА ИНОСТРАНСТВО У СТРАНОЈ ВАЛУТИ
ГОДИШЊА:

САД	$ 22.–
СР НЕМАЧКА	ДМ 65.–
ШВЕДСКА	Шкр. 189.–
ФРАНЦУСКА	Ффр. 198.–
ШВАЈЦАРСКА	Шфр. 55.–

Уплате из иностранства слати на девизни рачун НО „Политика" код „ИНВЕСТБАНКЕ" – Београд, на рачун број 60811-620-63-257300-00054 уз обавезну назнаку ПРЕТПЛАТА НА ЛИСТ „ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК"

WALT DISNEY
МИКИ

...САМО БУДИТЕ ПАЖЉИВИ ЈЕР СУ СЕ МЕДВЕДИ УПРАВО ПРОБУДИ-ЛИ ИЗ ПОПОДНЕВНОГ ДРЕМЕЖА!
ХВАЛА ВАМ! ПАЗИЋУ!

КАКВА ТИШИНА...

АОООО!
И-ЈУ!

ГРРРР! АООО!
ОХ... ИЗГЛЕДА ДА ГА БОЛИ ЗУБ... ПО-ЛАКО, ДЕ-ЧКО...

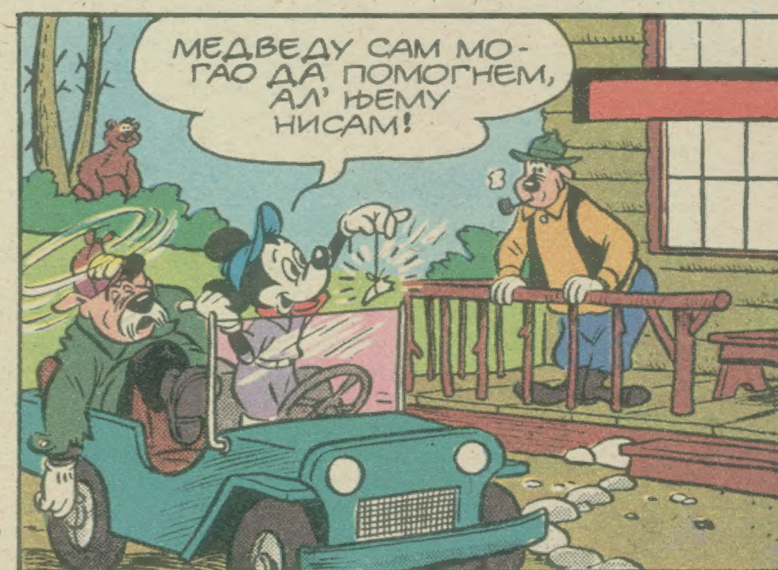

ОООО... АУУУУ...
ТАЧНО ДА СЕ МЕНЕ ТО НЕ ТИЧЕ, АЛИ...

ПОЛАКО... САМО ПО-ЛАКО... ДАЈ ДА ВИ-ДИМ ТАЈ ЗУБ!
ОООО...
WALT DISNEY

ПАЗИ САД! ЈЕДАН, ДВА...
?

6-5

...ТРИ! ГОТОВО!
ЈАООЈ!

МЕДВЕДУ САМ МО-ГАО ДА ПОМОГНЕМ, АЛ' ЊЕМУ НИСАМ!